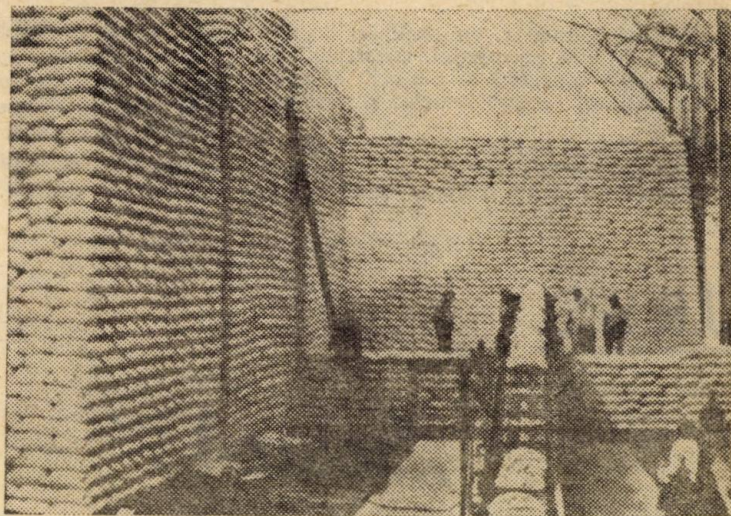

CUBA

Un bilanț pozitiv și cuprinzător

Correspondență din Havana
de la Mihai Fabian

Producția de zahăr — una din principalele ramuri ale economiei cubaneze

A intrat în tradiție ca, în fiecare an, la 1 ianuarie — data care marchează sărbătoarea sa națională, poporul Cubei să treacă în revistă succesele obținute pe drumul construcției societății socialiste, drum început în 1959, odată cu victoria revoluției.

Angajat cu toate forțele în construirea noii sale vieți, poporul cubanez a dat anilor ce au urmat triumfului revoluției denumiri de simbol, fiecare dintre ei însemnând alți pași pe calea consolidării socialismului. Anii reformei agrare, lichidării neștiinței de carte, productivității sau efortului decisiv au marcat tot atâtea succese, tot atâtea trepte spre viitor.

1973 a avut pentru poporul frate din Antile o dublă semnificație: a fost anul aniversării a 15 ani de la triumful revoluției și anul comemorării a 20 de ani de la asaltul asupra garnizoanei Moncada din Santiago de Cuba, act de eroism revoluționar, săvârșit de un grup de tineri patrioți conduși de Fidel Castro, care avea să înscrie Cuba pe calea progresului și civilizației.

Iată de ce anul celei de-a 20-a aniversări a fost pus sub semnul unei activități susținute în toate domeniile de activitate, a fost anul cinstirii prin muncă a eroilor de la Moncada.

În afară de entuziasmul cu care întreaga țară s-a angajat într-un efort decisiv care avea să ducă la înscrierea unei noi și importante pagini în cronica construcției socialiste, anul pe care îl încheiem a mai avut câteva caracteristici importante. Dintre acestea se detașează, în primul rând, îndeplinirea și depășirea sistematică a planurilor de producție, expresie a atitudinii conștiente, patriotice a tuturor oamenilor muncii cubanezi, a adeziunii lor totale la socialism. O altă a fost dezbateră largă, la scara întregului popor și, în final, în cadrul celui de-al 13-lea Congres al sindicatelor, a problemelor vizând o mai bună organizare, o mai rațională folosire a resurselor în vederea câștigării bătăliei economice în care Cuba este angajată, bătălie fundamentală în care masele au rolul hotărâtor. Rezultatul: economia cubaneză a înregistrat în 1973 cel mai înalt ritm de creștere în întreaga ei istorie — 13 la sută.

Acesta a fost cadrul în care în 1973 s-au obținut realizări importante în toate domeniile de activitate, realizări ce vin să întregască tabloul de țară socialistă în plin avânt creator al Cubei de astăzi.

În anul încheiat, bătălia economică s-a desfășurat pe mai multe fronturi, dintre care cel al „Zafrei” a continuat să aibă o importanță primordială, de producția de zahăr depinzând, după cum sublinia re-

cent tovarășul Fidel Castro, întreaga dezvoltare a economiei cubaneze. Recolta de zahăr a fost și în acest an bună — aproape 6 milioane de tone. Spre deosebire de campaniile anterioare, ea a fost obținută cu un efectiv redus de „macheteros” (tăietori de trestie), printr-o mai bună organizare a muncii și prin introducerea unor mijloace de recoltare mecanizate, ceea ce a permis, în același timp, o mai bună corelare a eforturilor în alte sectoare de activitate.

Dar chiar dacă zahărul a continuat să se afle în centrul preocupărilor, succese nu mai puțin importante au fost obținute și în alte domenii de activitate. Sectorul agrozootehnic, pentru care Cuba dispune de excelente condiții naturale, s-a dezvoltat și în acest an într-un ritm susținut.

Flota de pescuit a Cubei a recoltat aproximativ 150 000 de tone de pește și crustacee, plasând astfel țara pe unul din primele locuri în lume în ce privește această activitate.

Producția de nichel — o altă importantă sursă de devize a țării — a fost supusă în acest an unui amplu program de lărgire și modernizare. Exploatarea de la Moa și Nicaro, care adăpostește cele mai mari rezerve de nichel evaluate în lume, s-a transformat într-un imens șantier pe care lucrează 8 000 de muncitori în vederea dublării, până în 1975, a actualelor capacități de producție. La rîndul lor, minele de la exploatarea cuprifera Matahambre au obținut cel mai scăzut preț de cost pe tonă de metal în condițiile în care cantitățile extrase au depășit cu mult prevederile planului.

Producția de energie electrică a marcat și ea o creștere substanțială în raport cu anii anteriori, permițând o mai bună alimentare a numeroaselor obiective apărute pe harta economică a Cubei.

Ramura cu dezvoltarea cea mai dinamică au fost, și în acest an, construcțiile și producția materialelor de construcție. În Cuba se construiește pretutindeni, încît afirmația că țara întreagă este un șantier nu ni se pare deloc exagerată. Este de ajuns să enumerăm cele 160 de școli secundare de bază, care și-au deschis porțile în cursul acestui an, sutele de kilometri de drumuri și șosele, cele 27 000 de locuințe construite de muncitorii organizați în microbrigăzi care muncesc voluntar pe șantiere, marele complex de lactate de lângă Havana, extinderea și modernizarea fabricii de ciment de la Mariel, ca să ne dăm seama de justetea unei asemenea afirmații.

Programul de dezvoltare social-culturală s-a materializat în numeroase obiective în valoare de peste 1 miliard peso.

Angajat plenar pe calea construirii socialismului, poporul cubanez dorește să trăiască în pace și colaborare cu alte popoare, dorință ce-și găsește expresia în politica promovată de partidul comunist și guvernul revoluționar. Succesele realizate pe toate fronturile de activitate au determinat o creștere a prestigiului țării pe arena internațională și a interesului tot mai multor state de pe continentul latino-american de a întreține relații normale cu Cuba. Alte patru state din Caraibe — Guyana, Jamaica, Trinidad-Tobago și Barbados — au procedat în acest an la schimb de ambasadori cu Havana, punînd astfel bazele juridice ale amplificării unui dialog nu numai posibil dar și necesar.

La 15 ani de la triumful revoluției, Cuba se înfățișează ca o țară socialistă

Vedere de pe terenul modernei ferme Rosario, dezvoltată după victoria Revoluției cubaneze

în plin avânt creator, cu realizări importante pe frontul producției, construcțiilor, în domeniul educației și culturii, al activității politice, organizatorice și ideologice.

Chiar fără a fi raportate la un trecut nu prea îndepărtat, când pe insulă luxul și opulența celor avuți sfidau mizeria cea

mai cruntă a maselor largi, realizările obținute de harnicul popor cubanez în 15 ani de construcție a socialismului, ani între care 1973 se detașează ca etapa cea mai importantă a marii bătălii economice, sînt impresionante și oferă o garanție a unor noi succese viitoare.

U.R.S.S.

„Soiuz-13” — un nou experiment spațial

Correspondență din Moscova, de la Laurențiu Duță

Valentin Lebedev

Piotr Klimuk

Dintre toate calificativele, toate adevărate, atribuite recentului experiment cosmic sovietic „Soiuz-13” (comandantul navei — maiorul Piotr Klimuk, inginerul de bord — Valentin Lebedev), poate cel mai pregnant este cel „de lucru”.

Într-adevăr, a doua zi după lansarea navei, unul din conducătorii acestei misiuni cosmice, Vladimir Șatalov, declara, fără urmă de declamatorism, că: „experimentul a demarat cu succes, iar echipajul a trecut la regimul de activitate”. Prin aceasta, se sublinia faptul că, deși prima zi și noapte de zbor cosmic sînt destinate adaptării la starea de imponderabilitate, cei doi (un militar și un civil) au trecut peste acest „prag”, începîndu-și activitatea fără „încălzirea” prealabilă.

Deci, una din laturile distinctive ale acestui coneret: „Microstația astronomică din Cosmos”, pe care a constituit-o „Soiuz-13”. Este drept, o primă încercare de acest gen a mai fost făcută, bineînțeles, la proporții reduse, pe stația orbitală „Saliut”, cînd au trebuit învinse o serie de dificultăți legate de soluționarea sistemelor electronice, a unor probleme de construcție și optice. Sistemul astrofizic „Orion-2”, potrivit opiniei șefului acestui experiment, G. A. Gurzadian, membru corespondent al Academiei de Științe a R.S.S. Armene, se deosebește substanțial de precedentul său „Orion-1” (de pe „Saliut”), prin faptul că el permite să se ob-

țină spectrograme simultane de pe un mare număr de stele, de pînă la a zecea mărime. După cum scrie I. P. Pskovski, cercetător principal al Institutului astronomic „P. K. Sternberg”, „lumina îndepărtatelor stele ce ne aduce în telescoape informații despre mediul în care a apărut ea este „cenzurată” serios de către atmosfera care ocrotește pămîntul de numeroasele pericole ale Cosmosului”. Iar cel mai vechi instrument optic al astronomului, ochiul, nu vede decît radiațiile pe care le numim culori. Infraroșul, adică, ce este dincolo de roșu, ultravioletul, adică ce este dincolo de violet, rămîn apanaj al fotoemulsiilor și fotoelementelor sensibile moderne. Și, totuși, spectrografele instalate pe cele mai mari telescoape de pe suprafața Terrei nu pot surprinde spectre pînă la 0,3 microni. Dacă sînt mai scurte, sînt „înghițite de atmosferă”.

„Soiuz-13” reprezintă o concretizare a străduinței înțelegerii omenești de a scăpa de „cenzura” atmosferei terestre, venind în contact cît mai apropiat cu obiectele de studiu ale cosmonauticii. Iar nenumăratele materiale aduse în laboratoare de către cosmonauți constituie, după părerea oamenilor de știință sovietici, o contribuție practică de prima mărime la dezvoltarea științei astronomice.

Un alt experiment care a stat în centrul atenției realizatorilor zborului spațial „Soiuz-13” a fost cel denumit „Oazis-2”. Este vorba, de fapt, de o continuare

(„Oazis-1” și-a făcut debutul acum doi ani și jumătate pe stația orbitală „Saliut”). Rațiunea acestei experiențe biologice în Cosmos a fost determinată de perspectiva (chiar dacă nu imediată) a unor zboruri îndelungate, cînd navele, oricît de spațioase, nu vor putea transporta toate încărcăturile necesare aprovizionării omului (în primul rînd, aer, apă, hrană). Acestea vor trebui produse la fața locului, cel puțin în parte.

Sistemul „Oazis-2” constă din doi cilindri în care se află o emulsie de substanțe minerale pentru hrănirea organismelor. Un tub facilitează schimbul componentei gazelor; într-unul din cilindri se află organisme ce se hrănesc mai ales cu hidrogen, pe care îl primesc din electroliza apei. Cealaltă parte a electrolizei, oxigenul, este destinată „respirației” organismelor, iar o parte din el trece în cel de-al doilea cilindru. Aici se află celelalte microorganisme, urobacteriile, ce se hrănesc cu substanțe minerale și uree. Au loc procese biologice complicate, datorită cărora urobacteriile creează o masă biologică și degajă bioxid de carbon. Gaz care se înapoiază în primul cilindru unde hrănește bacteriile hidrooxidante. În felul acesta se formează un sistem ecologic închis, în care două genuri de organisme își creează reciproc condiții de viață. Iar după aceste complexe transformări ale emulsiilor primare din cei doi cilindri se formează acea substanță biologică, necesară omului. (De fapt, a fost reprodusă în Cosmos experiența celor trei oameni de știință din Krasnoïarsk, care au trăit șase luni de zile în condiții de izolare totală spre a experimenta în condiții terestre acest sistem). Despre importanța acordată acestei experiențe în cadrul zborului „Soiuz-13” vorbește și faptul că, încă din prima „zi cosmică”, cei doi de la bordul lui „Soiuz-13” au raportat centrului de comandă despre comportarea „invizibililor cosmonauți” din cilindri.

Bineînțeles, zborul spațial „Soiuz-13” a inclus în programul său lucrări privind perfecționarea dirijării automate și manuale a navei, experiențe în legătură cu comportarea organismului uman în condiții de imponderabilitate, de revenire la starea de ponderabilitate terestră. Reușita acestora a fost demonstrată de dirijarea manuală a capsulei la aterizare, precum și de starea generală a celor doi cosmonauți (condiția fizică le-a permis să iasă singuri din capsulă, deși atmosfera terestră nu i-a prea răsfățat la aterizare, aglomerînd cerul cu nori compacți). După cum scriu savanții sovietici, un rol deosebit a fost acordat experiențelor privind circulația singelui în creier, spre a se determina, în termeni medicali cît mai preciși, durata de adaptare la condițiile de imponderabilitate, precum și legitățile acestei adaptări.

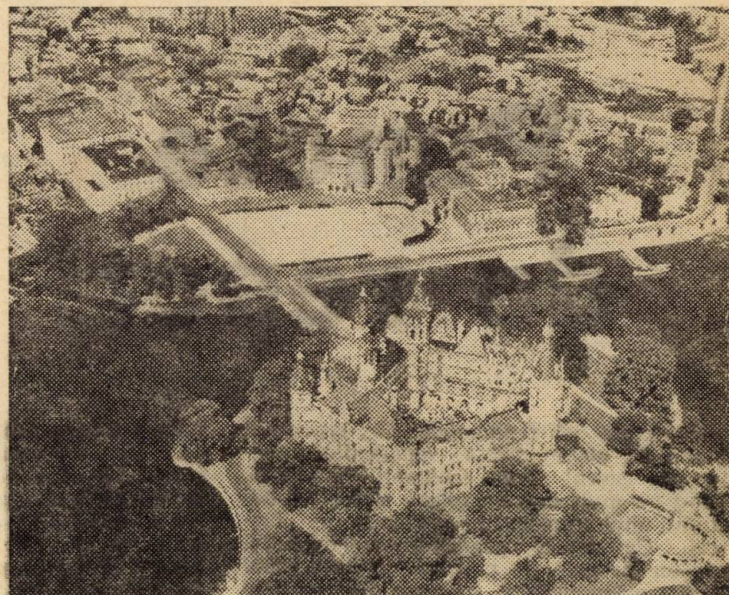
Și, coborînd din infinitul problemelor cosmice, programul lui „Soiuz-13” a inclus, desigur, unele probleme... terestre. Este vorba, în primul rînd, de observațiile asupra orizontului Pămîntului la răsăritul și la apusul soarelui (fenomen petrecut în Cosmos la fiecare aproximativ 30 minute), la fotografierea unor fenomene ce determină situația meteorologică, a unor formațiuni geodezice etc., ce pot fi de mare folos activității practice pe pămînt.

Date care se prelucurează în prezent cu grijă de o întreagă armată de cercetători și oameni de știință. În timp ce (foarte important lucru), cosmonauții declară că se simt bine și că ar putea trece chiar acum la îndeplinirea unor alte sarcini similare.

R. D. GERMANĂ

Schwerin — orașul dintre lacuri

Correspondență de la Constantin Varvara

Castelul din Schwerin și vechiul oraș

Orice s-ar spune, localitățile mici, de provincie au pretutindeni un farmec specific, o anumită poezie, o anumită capacitate de a înlesni noilor veniți să se adapteze cu rapiditate. Oricât de limitat ar fi universul lor, în comparație cu marile orașe, micile localități imprimă în memorie imagini clare, reconfortante, mai repede prelucrate în complicatul proces al cunoașterii. Oamenii și locurile sînt mai intim legați, „efectul înstrăinării” din marile aglomerații lipsește în localitățile unde mai toți oamenii se solută între ei, unde întâlnești cunoștințe la orice pas.

Ne aflăm aici la încheierea unei vizite de două zile la Schwerin. Întîmplarea a făcut ca, împreună cu alți colegi, să stăm la aceeași masă cu primarul orașului. Oberbürgermeister-ul Horst Pietsch e un bărbat tînăr, mai are destui ani pînă la 40, nu e blond ca majoritatea locuitorilor și e „schweriner” get-beget.

În cursul vizitei el ne prezentase amănunțit orașul, preocupările locuitorilor, planurile de viitor. Cite lucruri n-are de spus un primar, și mai ales unul care se află în fruntea unui oraș al cărui proces de reînnoire permanentă pune zilnic noi și noi probleme. Cu afit mai mult cu cît Horst Pietsch este un îndrăgostit incurabil de orașul său, dragoste pe care caută s-o ascundă într-un ușor voal de auto-ironie, prea transparent însă ca pasiunea sa să nu fie vizibilă. „Să știți că Schwerinul nu-i un oraș chiar afit de mic. El face parte din cele 12 orașe republicane ale țării. Și să nu credeți că sîntem chiar pe ultimul loc. În urma noastră se află orașul Dessau”. Sau, ca un reproș adus ziaristilor: de obicei ziaristii străini scriu afit de mult despre Leipzig, Dresda, Erfurt... despre noi, ceva mai rar. După cum ați văzut, însă, cred că s-ar putea spune cîte ceva și despre orașul nostru. Ce părere aveți?, ne-a spus el arătînd cu mîna spre zările scîldate în lumina crepusculului, care poleia lacul și clădirile unui oraș ce părea imens. Pe cer se profilau decupate turnurile ascuțite ale catedralelor gotice, geometria modernă a nator construcții, încolăcirile încremenite ale instalațiilor noilor uzine. E oare imens un oraș cînd are cu puțin peste 100 000 de locuitori, sau e o iluzie optică? Nu, nici una, nici alta. Ci o ciudățenie geografică. Schwerinul este așezat pe o fișie de teren încorsetată între lacuri. Așa se face că pentru a-l parcurge de la un capăt la altul îți trebuie tot afit timp ca pentru a parcurge un oraș ca Leipzigul, de peste cinci ori mai mare.

Schwerinul, cel mai mare oraș din Mecklenburg, ar fi urmat să aibă ca stemă un cavaler cu lancea la capătul căreia flutură un steguleț. De altfel, figura cavalerului poate fi văzută și azi pe clădirea primăriei. Dar cavalerul Schwerinului n-a fost considerat niciodată stema orașului. O figură legendară, Petermanken, este socotit de sute de ani drept simbolul orașului. Petermanken este un spiriduș cu cizme cavalești, cu guler mare, alb, cu platoșă. În imaginația localnicilor, spiridușul era aducător de noroc. El locuia în palatul unui oraș scufundat în adîncul lacului. În legenda lui Petermanken se oglindeau dorințele locuitorilor orașului de a avea o viață mai bună. Spiridușul cel bun era un prieten al săracilor, pedepsea pe cei leneși și disprețuia pe stăpînii castelului. Vechia legendă, în epoca noastră modernă, se povestește rar. Probabil copiii îl consideră pe Petermanken numai un personaj pitoresc și nimic mai mult. Cu toate acestea el este prezent pretutindeni: apare la sărbătorile populare, există un restaurant cu numele lui, se bea bere Petermanken, florăria orașului îi poartă numele, iar orice vizitator nu părăsește orașul înainte de a-și fi cumpărat un Petermanken în miniatură.

Orașul dintre lacuri are o vîrstă respectabilă. Ea este atestată mai degrabă de cronici decît de monumente arhitectonice vechi. Nu lipsesc nici acestea, dar nu sînt definitorii. Aceasta se explică prin neșansa istorică a Schwerinului. Stăpînii feudali ai acestor locuri, care și-au perpetuat dominația pînă mai aproape de zilele noastre, au obligat orașul la o existență monotonă, au încremenit scurgerea timpului pe aceste locuri. Secole de-a rîndul Schwerinul a rămas un oraș de meșteșugari, cu străzi înguste și cu case de lemn, motiv pentru care în istoria sa orașul a fost devastat de zeci de incendii.

În anii puterii populare, orașul lui Petermanken s-a trezit din somnul său medieval, de secole. Temeliile noii vieți nu au fost opera spiridușului, ci chiar a urmașilor creatorilor lui, fiii meșteșugarilor și țăranilor de odinioară. Ei au încetat să-și părăsească orașul natal pentru a-și căuta un rost pe alte meleaguri. Dimpotrivă, pentru a se înscrie pe orbita economică a republicii, Schwerinul își deschide larg porțile. De la 43 000 de locuitori înainte de cel de al doilea război mondial, populația crește la peste 100 000. Așezarea își înlătură ultimele urme rurale, urbanismul epocii moderne ia în stăpînire orașul.

Timpurile moderne încep cu uzina pentru echipament naval. (Poarta maritimă a R.D.G., Rostock, e ceva mai la nord și apoi nu trebuie să uităm că Schwerinul el însuși e un

port. Lacurile sale sînt legate de rețeaua de canale navigabile ale țării). Apoi au apărut uzina de cabluri, uzina de mașini pentru prelucrarea maselor plastice, uzina de agregate, o mare fabrică de produse lactate, uzina de mașini hidraulice. Și le-am numit doar pe cele mai importante.

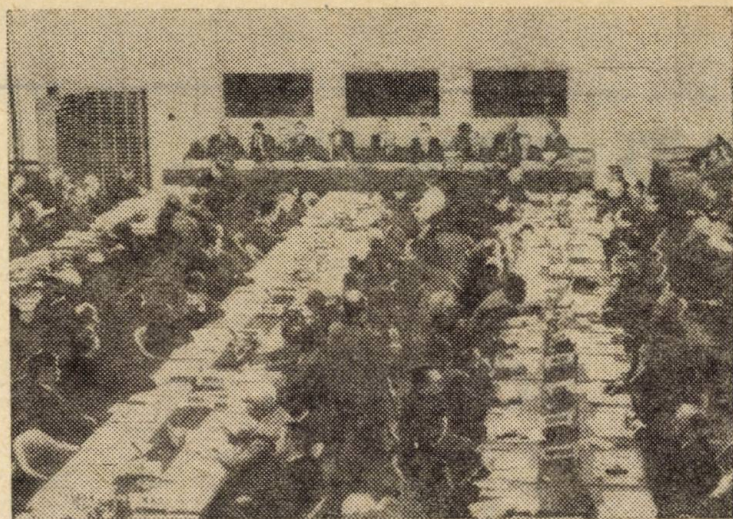
În prezent, în zona de sud a orașului se ridică încă cinci mari obiective industriale, trei dintre ele realizate înainte de termen. Succesul își găsește explicația printr-o intensă activitate de raționalizare a proceselor de producție. Astfel, numărul propunerilor de inovații ale constructorilor a crescut anul acesta de trei ori față de anul trecut. Doar numai cîteva exemple. Suficiente cred să schițeze profilul locuitorului de astăzi al Schwerinului.

Lolele plutind pe fondul albastru al lacurilor, lebedele albe, oamenii care se plimbă liniștiți pe cheiurile umbroase, imagini de altfel reale, ar putea să creeze, în ultimă instanță, impresia greșită a unei vieți lipsite de griji. Dar nu-i așa. În numeroasele convorbiri avute cu cei care se îngrijesc de bunul mers al orașului n-au putut fi amintite decît unele din preocupări. De pildă, transportul în comun. Nu-i deloc o problemă simplă pentru un oraș ca Schwerinul. De aceea, momentul în care a fost dată circulației o stradă care leagă complexul Schwerin-sud de cartierul Grosser Dreesch, ceea ce a scurtat cu 20 de minute drumul spre locurile de muncă, a fost pentru locuitorii orașului un eveniment important. Noua stradă a însemnat și încă alte șase poduri peste lacurile orașului. Despre nenumăratele poduri ale orașului, primarul spunea: „Unii compară Schwerinul cu Veneția. Mai știu eu un oraș care se compară cu Londra, dar aveau comun numai fumul. Sigur e că noi avem, ca și venețienii, multe poduri și multă bătaie de cap”.

Se rezolvă o problemă, începe alta. Acum responsabilii orașului își concentrează atenția asupra protejării mediului înconjurător. Apele lacurilor trebuie apărate împotriva poluării industriale. Sînt necesare eforturi conjugate ale organelor locale și ale conducătorilor întreprinderilor. Trebuie învinse și unele mentalități înguste. Recenta lege a reprezentărilor populare conferă organelor locale atribuții largi în acest sens.

Entuziaștii edili ai orașului dintre lacuri și ospitalierii lui locuitori știu că cea mai verosimilă dovadă de dragoste pentru întineritul lor Schwerin este preocuparea permanentă de a-l face tot mai frumos. De altfel, au și dovedit-o.

Puncte de reper

Geneva. Imagine din timpul unei ședințe de lucru a Comisiei economice a O.N.U. pentru Europa

Procesele și fenomenele din economia mondială nu au, firește, omogenitatea celor din cadrul unei economii naționale, fiind cu mult mai complexe și supuse acțiunii unui număr impresionant de factori. Ca atare, segmentarea evoluției acestor procese pe perioade corespunzând anilor calendaristici, cu care desfășurarea lor în timp nu se confundă aproape niciodată, este, într-un anumit sens, convențională, devenind, astfel, dificil de a stabili și, mai ales, de a măsura, la sfârșitul unui an, „activul” ori „pasivul” său bilanțier. Poate, de aceea în planul economiei mondiale, un bilanț ar trebui să-și propună mai ales a desluși ceea ce — din evenimentele și evoluțiile anului calendaristic analizat — ar putea fi considerat, chiar și după scurgerea vremii, demn de reținut, de evocat.

Care ar fi, sub acest unghi de vedere, „aportul” anului economic 1973?

Într-un viitor mai apropiat sau mai îndepărtat, o privire retrospectivă îndreptată spre zilele noastre ar confirma, probabil, că 1973 a fost momentul de start al unor importante restructurări într-unul din sectoarele economice de însemnătate vitală — cel energetic, rezervorul de alimentare motrice a întregii activități din industrie și economie. S-ar putea să se constate că, într-adevăr, schimbări sensibile au început să se producă, din acest an, în cadrul surselor și utilizărilor energiei, în planul fluxurilor ei geografice, că, îndeosebi, o altă manieră de folosire a resurselor energetice a devenit precumpănitoare în diferite zone ale globului — manieră reclamată nu numai de caracterul limitat al rezervelor ci și de eficiența economică însăși, implicând raționarea consumului, eliminarea risipei, judecarea atentă a priorităților în materie de energie, gospodărirea ei cu maximum de grijă, cu alte cuvinte — obținerea aceluiași efect economic sau chiar a unui mai mare consum energetic mai redus. Și dacă, pe termen scurt, restructurările mecanismului economic, solicitate de aceste schimbări din sectorul energetic, vor fi fost resimțite în unele țări, în domeniul creșterii economice, pe termen lung, însă, ele se vor fi dovedit a reprezenta, fără îndoială, singura cale de natură să mențină resursele de energie la nivelul necesar asigurării progresului economico-industrial.

Ce ar putea semnifica, la scara unei perioade mai îndelungate, conjunctura economică a anului 1973?

Pentru majoritatea țărilor socialiste, 1973 a constituit — așa cum, de altfel, s-a apreciat oficial și cum s-a subliniat în presa din țările respective — „anul decisiv” pentru realizarea sarcinilor din planurile de dezvoltare, demarate, în general, la începutul actualului deceniu și având ca punct final mijlocul acestuia. An considerat decisiv mai ales pentru conso-

lidarea acelor mutații care să impulsioneze, în dezvoltarea economico-socială, cursul punând accentul pe latura calitativ-structurală, pe întărirea eficienței întregii activități economice. Preliminările statistice privind realizările anului 1973 anunță înfăptuirea acestor obiective, continuarea în ritm susținut a creșterii producției industriale și venitului național, sporirea productivității muncii și economisirea cheltuielilor materiale și de muncă, precum și largirea colaborării economice dintre țările socialiste, amplificarea schimburilor lor cu alte țări ale lumii — cifrele definitive, ce vor fi date publicității în viitoarele săptămâni, urmând a concretiza, în limbajul lor precis, imaginea de ansamblu a rezultatelor economice.

Angajat plenar în traducerea în viață a hotărârilor Congresului al X-lea și ale Conferinței Naționale, în realizarea cincinalului înainte de termen, poporul român a obținut în 1973 mari succese în domeniul economic. Producția industrială — conform datelor preliminare — a depășit cu aproape 15 miliarde lei prevederile inițiale, înregistrând un ritm de creștere de 15 la sută, unul dintre cele mai înalte din ultimii ani. Acestor rezultate li se adaugă cele privind dezvoltarea producției agricole, reducerea cheltuielilor materiale, îmbunătățirea structurii pe ramuri a economiei și a celei pe subramuri a industriei, perfecționarea organizării și conducerii economice, creșterea eficienței în întreaga activitate. S-a intensificat participarea, atât sub raport cantitativ cât și calitativ, a țării noastre la circuitul economic mondial. Toate acestea își găsesc reflectare în sporirea venitului național, a veniturilor reale ale populației și gradului de asigurare a necesităților materiale și spirituale ale oamenilor muncii.

Sint, totodată, chezașii ale înfăptuirii marilor sarcini ale planului pe 1974 — anul celei de-a 30 aniversări a eliberării țării de sub jugul fascist și anul celui de al XI-lea Congres al partidului — sarcini care prevăd dezvoltarea în ritm susținut a industriei și economiei, ridicarea eficienței în toate domeniile, amplificarea angrenării țării în schimburile internaționale, în vederea afirmării și întăririi acelor mutații moderne pe care le reclamă procesul făuririi societății socialiste multilateral dezvoltate, înscrierea, într-un timp cât mai scurt, a economiei românești printre economiile dezvoltate ale lumii.

Cauze diverse, dar, în primul rând, curba mereu ascendentă a cererii, au determinat, în anul 1973, o urcare spectaculoasă a prețurilor mondiale la majoritatea materiilor prime minerale, în special petrol și metale, precum și la unele produse de bază agricole. În anumite cazuri, nivelurile atinse depășesc cu mult

recordurile perioadei postbelice. Există aprecieri că nu ar fi vorba de un puseu conjunctural, ci de o tendință pe termen lung, începută încă în 1972 și urmând a continua marcat în viitor, și care ar putea furniza deținătorilor de materii prime și produse de bază — în cea mai mare parte țări în curs de dezvoltare — mijloace financiare suplimentare, capabile să susțină eforturile acestora spre industrializare, spre diversificarea economiei. De altfel, datorită acestor creșteri, se pare că în 1973 — ca și în anul precedent — așa-numitul „raport de schimb” (indicele unitar al exporturilor în comparație cu indicele unitar al importurilor) a fost, după o foarte îndelungată perioadă, favorabil țărilor în curs de dezvoltare. Mult mai important este, însă, faptul că evoluțiile din 1973, măsurile și acțiunile întreprinse în numeroase asemenea țări au confirmat, în ciuda unor reculuri și ezitări, cursul spre redobândirea de către popoarele respective a controlului național asupra propriilor resurse și bogății naționale — condiție indispensabilă a înscrierii acestor state pe calea unei reale independențe, a progresului economico-social.

În planul economiei occidentale, conjunctura anului 1973 a fost marcată de evoluții contradictorii. Responsabilitatea aparține, în acest sens, inflației. Persistent, chiar accelerat, cu un grad de generalizare la scara de ansamblu a economiei capitaliste, rezistent la orice antidot, fenomenul inflaționist și-a menținut, pe parcursul anului 1973, aceste caracteristici observate de mai mult timp, afectând echilibrul economic, puterea de cumpărare a monedelor, grevind negativ asupra situației păturilor salariate și, în special, a celor cu venituri relativ fixe. Pe fondul persistenței tensiunilor inflaționiste, autoritățile occidentale nu au ieșit din dilema anilor — trecuți în ce privește angajarea strategiei economice: să lupte hotărât împotriva inflației cu prețul încetinirii activității în diverse domenii și, deci, cu perspectiva sporirii șomajului; sau să stimuleze creșterea economică și, în consecință, să mențină climatul inflaționist și chiar să dea un nou avânt spiralei prețurilor. Mișcarea economiei a resimțit din plin și a ilustrat deosebit de elocvent această dilemă. Primei părți a anului i-a fost caracteristică starea de „boomflație” (creștere și inflație), urmare a politicii economice vizând impulsivizarea activității industriale, ce apăruse necesară având în vedere tendințele anterioare de încetinire. Conjunctura reprimit, în acest mod, combustibil inflaționist, autoritățile occidentale s-au văzut nevoite, mai ales

în condițiile frământărilor monetare internaționale, să reapele pe frânele anti-inflaționiste, să scumpească și să restrângă din nou creditul, astfel că, în ultima parte a anului, creșterea economică a intrat într-o nouă fază de „tasare“, de natură a produce serioase îngrijorări cu atât mai mult cu cât inflația nu dă semne reale că ar bate în retragere. În cazul a numeroase țări occidentale, raționalizarea consumului energetic, impusă de reducerea nivelului aprovizionării cu petrol, a accentuat puternic cursul încetinierea creșterii, care tinde să afecteze nu numai țări mai „obișnuite“ cu așa ceva (S.U.A., unele state vest-europene), ci și Japonia, „campionul“ occidental al ritmului de dezvoltare, despre care se afirmă că, pentru prima dată în ultimele două decenii, se află în pragul unei perioade vecină cu stagnarea.

Transferind anului viitor dilema „inflație-șomaj“, 1973 pare — conform celor mai multe aprecieri previzionale — să lase autorităților occidentale, drept moștenire, misiunea dificilă de a lupta, pe parcursul lunilor următoare, în același timp cu o inflație neîndurătoare și cu neliniștitoare presiuni recesive.

1973 ar putea rămâne, peste ani, ca un important moment al procesului de redefinire a relațiilor interoccidentale. În acest an, Piața comună a început, pe plan practic și instituțional, să funcționeze în formula „lărgită“, fapt cu semnificații profunde în sfera raporturilor de forțe interoccidentale. Concentrând aproape o treime din totalul produselor naționale brute ale țărilor capitaliste, peste 40 la sută din comerțul mondial capitalist, aproximativ 50 la sută din rezervele valutare ale lumii occidentale, Piața comună lărgită înglobează o imensă forță economico-financiară și comercială, de natură să-i confere un loc tot mai însemnat în ierarhia centrelor de putere occidentale. Cu tendințe de „concertare“ în anumite domenii — comercial, monetar, economic, iar în unele privințe și într-o oarecare măsură, chiar și pe tărâm energetic sau politic, așa cum atestă pregnant intențiile exprimate în documentele recente conferințe la nivel înalt — „cei nouă“ caută să determine statuarea unei „structuri de echilibru“ în relațiile interoccidentale, corespunzătoare noilor raporturi de forțe. Tot în 1973 și, în context, poate nu tocmai întâmplător, Statele Unite și-au pus oficial în mișcare strategia, concepută și pregătită mai demult, care încearcă să impune un anumit curs redefinirii relațiilor lor cu partenerii, urmărind în esență de a opri deplasările raporturilor de forțe, de a „îngheța“ aceste raporturi la nivelul actual, pentru a păstra, în continuare, distanța care departajează încă liderul de principalii săi urmăritori. Dolarul a fost devalorizat a doua oară, în scopul măririi competitivității externe a mărfurilor americane, încurajării exporturilor și, deci, stimulării creșterii economice. În același timp, menținerea inconvertibilității în aur a dolarului a lăsat partenerilor sarcina dificilă de a se descurca singuri în fața peregrinărilor masei de monedă americană din străinătate, care îi expun situației de a-și revaloriza valutele, oficial sau doar „de facto“ (prin fluctuație), în detrimentul competitivității externe a mărfurilor proprii și, în consecință, al creșterii economice interne. Proiectul american asupra reformei comerțului, comunicat de Administrație în cursul aceluiași an, vizează o considerabilă reducere, pe plan interoccidental, a taxelor vamale, care ar „dilua“ uniunea vamală a Pieței comune într-o largă zonă de liber schimb, în interiorul căreia produsele americane și comunitare s-ar bucura de același tratament comercial.

În domeniul monetar, 1973 a consfințit abandonarea completă a sistemului valu-

Febrilitate la bursa din New York

tar instituționalizat, acum aproape trei decenii, la Bretton Woods. Renunțării la convertibilitatea în aur a dolarului, intervenită acum câțiva ani, i s-a adăugat retractarea, pe plan practic și pe scară deosebit de extinsă, de la celălalt principiu de bază stabilit la Bretton Woods — fixitatea cursurilor valutare — majoritatea monedelor occidentale înfrind, din 1973, într-o fază de fluctuație liberă pe piață. Paralel, căutările în vederea introducerii unui nou sistem valutar s-au intensificat. Dar progrese notabile în această direcție n-au putut fi consemnate, datorită atât manifestărilor unor sensibile deosebiri de păreri cât și înfrîngerii unor tendințe contradictorii pe plan monetar și comercial, ca, de pildă: deteriorarea progresivă a poziției dolarului pe piețele de schimb, urmată de o redresare relativ bruscă și importantă; ascensiunea puternică a mărcii vest-germane și a yenului japonez, succedată de scăderea cursului lor; menținerea la un nivel ridicat, în primele luni ale anului, a deficitului comercial și de plăți american și, dimpotrivă, reducerea substanțială a acestuia, în perioada din urmă, sub efectele devalorizării dolarului; oscilațiile cu amplitudini aproape incredibile ale prețului aurului (de la 50 la 130, apoi 90 și din nou peste 100 de dolari uncia), oscilații al căror epilog a fost desființarea pieței duble (oficială și liberă) a metalului galben și revenirea la o piață unică de negociere, deschisă particularilor precum și autorităților monetare etc. Aminate în asemenea condiții, progresele reformei sistemului valutar sînt așteptate în anul viitor.

Din punctul de vedere al relațiilor comerciale și economice mondiale, evoluțiile anului 1973 s-au înscris organic în cele ce s-au dovedit a fi prevalente în cursul ultimelor decenii și care cunosc o tot mai pronunțată intensificare în perioada actuală. Potrivit estimărilor preliminare, și în acest an schimburile comerciale s-au dezvoltat într-un ritm superior celui al creșterii producției. Atestând lărgirea absolută și relativă a pieței mondiale (pe care se procură și se realizează, prin schimb, o parte din ce în ce mai mare din producția mondială), acest fapt aduce o nouă confirmare a caracterului obiectiv și necesar al extinderii și diversificării relațiilor economice între toate țările lumii, indiferent de mărime, potențial, situație geografică și sistem social-politic, al participării active a tuturor statelor la circuitul economic mondial, în beneficiul dezvoltării reciproce și al îmbunătățirii climatului politic internațional. Un proces pozitiv îl constituie, în acest sens, amplificarea în continuare a fluxurilor comerciale „Est-Vest“, adîncirea colaborării economice între țări cu sisteme sociale diferite, inclusiv prin intermediul formelor moderne de cooperare în producției, în domeniul științei și tehnicii — construirea de obiective industriale în comun, livrări reciproce de utilaje pe credit, constituirea de societăți mixte de producție și desfacere, încheierea unor tranzacții economice de valoare ridicată și pe termen lung — care conferă stabilitate schimburilor și cîmp liber extinderii viitoare a acestora.

În aceeași sferă vastă și de însemnătate crescîndă a relațiilor economice mondiale, anul 1973 consemnează un fapt care s-ar putea dovedi a avea largi semnificații pentru evoluția ulterioară a acestor relații: inaugurarea oficială, în cadrul Acordului General pentru Tarife și Comerț (G.A.T.T.), a celor mai importante negocieri comerciale multilaterale de pînă acum, deschise participării țărilor atât membre cât și nemembre ale G.A.T.T., negocieri care vizează a realiza o amplă liberalizare schimburilor internaționale, prin înlăturarea a numeroase bariere din calea acestora și, totodată, a contribui, prin crearea unor condiții comerciale favorabile țărilor în curs de dezvoltare, la sprijinirea eforturilor lor spre progres economico-social, spre reducerea urgentă și lichidarea în perspectivă a decalajelor care le separă de țările avansate.

Transpunerea efectivă în practică a acestor obiective ar putea face din anul 1973 punctul de plecare al unor transformări înnoitoare în structurile schimburilor comerciale, în economia mondială, cu reflex pozitiv pe plan politic internațional.

Ilie Șerbănescu

Adunarea Națională a R. P. Ungare — în sesiune.

Personalități politice europene ne răspund la întrebarea:

Ce așteptați de la anul internațional 1974?

FRANCESCO DE MARTINO

secretar general al
Partidului Socialist
Italian

Prima speranță pentru 1974 are în vedere întărirea cauzei păcii, în special în acele zone unde există încă motive de tensiune și conflict, cum sînt Orientul Apropiat și Vietnamul. Este important și pozitiv, după opinia mea, că s-a ajuns la debutul conferinței dintre arabi și israelieni și, deși știm bine că dificultățile sînt mari, ele nu sînt totuși de netrecut, dacă cele două părți direct interesate, marile puteri și Organizația Națiunilor Unite vor face tot ceea ce este posibil pentru o rezolvare justă. Pacea în Orientul Mijlociu și consolidarea acordurilor privind Vietnamul vor avea, fără îndoială, un caracter pozitiv, vor stimula acțiunea îndreptată spre destindere și cooperare internațională. În acest cadru, fiecare din noi poate și trebuie să aibă un rol, și cred că România și Italia pot aduce o contribuție deosebit de pozitivă în acest sens.

NAIM TALU

prim-ministru
al Turciei

Anul 1973 pe care l-am încheiat, fiind pe de-o parte scena unor importante inițiative în direcția destinderii politice în Europa, a fost, pe de altă parte, un an de crize, tulburări și evenimente influențînd considerabil relațiile internaționale. Dorițele noastre sincere sînt ca anul 1974 să fie un an în

care crizele vor fi depășite și în care se va accelera dezvoltarea fiecărui domeniu de activitate umană pentru binele întregii umanități.

Ca și în anii trecuți, îmi exprim urările mele de bine, nutrind convingerea că anul viitor va aduce cu sine o dezvoltare sporită a relațiilor româno-turce.

K. H. HERMANSSON

președintele
Partidului
de stînga —
comunistii,
din Suedia

Dorința mea arzătoare în ceea ce privește evoluția vieții internaționale este ca lupta pentru libertate și pace a popoarelor oprimate să fie încununată de victorie în Vietnamul de sud, Laos și Cambodgia, precum și în Africa de Sud, în Spania, Grecia, Chile.

MILOȘ MINICI

vicepreședinte al
Consiliului Executiv
Federal, secretar
federal pentru afa-
cerile externe al
R. S. F. Iugoslavia

Cred că anul 1973 a oferit suficiente învățăminte și inspirații în sensul că țările și popoarele lumii pot promova, în continuare, cauza păcii și securității, extinde și adînci procesul destinderii încordării cu condiția ca, paralel cu participarea activă și răspunderea tuturor țărilor, să continue eforturi intense de înlăturare a crizelor existente și de a se trece în fapt la rezolvarea problemelor internaționale acute. Aceste probleme au fost relevate foarte limpede de Conferința de la Alger a țărilor nealiniate. Ele au fost examinate, de asemenea, la Conferința privind securitatea și cooperarea în Europa, la reuniunile Organi-

zației Unității Africane, la ultima sesiune a Adunării Generale a O.N.U. și altele.

Singura cale ce duce spre extinderea coexistenței pașnice active în relațiile internaționale este rezolvarea problemelor internaționale politice și economice acute și de lungă durată. Numai în acest fel se poate edifica noul sistem al relațiilor politice și economice în lume, care se va întemeia pe principiile colaborării egale în drepturi între toate statele, va asigura pacea și securitatea pentru toate țările.

Desigur, de faptul dacă se va ajunge repede la o soluție dreaptă și trainică a crizei din Orientul Apropiat va depinde întreaga evoluție a evenimentelor internaționale în anul viitor.

Toate acestea reclamă un rol mult mai mare al O.N.U. în rezolvarea problemelor internaționale decît l-a avut pînă acum.

În ceea ce privește țările neangajate, așteptăm activitatea lor intensă în sensul traducerii în viață a rezoluțiilor și hotărîrilor adoptate la Alger. Așteptăm ca în anul următor să fie examinate în ansamblu problemele dezvoltării și relațiilor dintre țările dezvoltate și țările în curs de dezvoltare. Aceste probleme au pătruns pe primul plan în mod dramatic și în acest domeniu se poate aștepta o ascuțire în continuare a contradicțiilor. Deși a trecut puțin timp de la Conferința de la Alger, cele mai noi evenimente au demonstrat că pozițiile și hotărîrile adoptate la Alger, îndeosebi cele conținute în documentele economice ale conferinței, au atras atenția asupra adevăratelor cauze și căi pe care trebuie să meargă comunitatea internațională dacă dorește să învingă dificultățile și crizele pe care le întîmpină în prezent.

PIERRE GRÉGOIRE

președintele Came-
rei Deputaților din
Luxemburg

Problema mi se pare a fi sugestivă în sens juridic, în primul rînd, deoarece ea presupune progrese în cooperarea și înțelegerea între națiuni.

Nu este de loc nevoie, totuși, să fii un prevestitor de rele pentru a manifesta un pesimism moderat față de chestiunea în discuție, atunci cînd vrei să analizezi aspectele cele mai izbitoare ale săptămînilor care precedă noul an. O rapidă enumerare a problemelor manifest explozive va fi sufici-

entă pentru a pune sub semnul întrebării chiar și mult reluată teză a reversibilității dezvoltării europene și internaționale: combusting, inflație, drog, foamete în lume. Un neînsemnat șantaj politic sau economic operat de o țară oarecare în domeniul materiilor prime poate provoca, de o manieră bruscă chiar, tulburări în echilibrul aparent cel mai bine consolidat, poate face să nască, în afara sentimentului colectiv de teamă, stări sociale de panică destul de periculoase.

„Europa între angosă și speranță” — titlul uneia din cărțile mele se vede reflectată, curios lucru, pe un plan mult mai cuprinzător, întrucât lumea însăși, în optica generațiilor prezente, se află plasată între teamă și nădejde. Iar speranța mea de a vedea consolidându-se consensul internațional de cooperare în scopul comun, pe deplin înțeles, de a salva umanitatea, pentru a-i pregăti un viitor mai sigur în cadrul unei securități universal garantate, se hrănește din însuși acest element inepuizabil al fricii și incertitudinii care, în aceste clipe, pare a fi atins punctul maxim.

STANISLAV GOUCWA

mareșalul Seimului
R. P. Polone

Un an în dezvoltarea relațiilor politice, sociale și economice în lume reprezintă o perioadă de timp prea scurtă pentru a ne putea aștepta la mutații profunde în această sferă; de aceea, trebuie analizat procesul de lungă durată al modificărilor în domeniul cooperării și înțelegerii internaționale în Europa și în lume.

Tendința principală a dezvoltării situației internaționale este și va fi în continuare determinată de procesul continuu de coexistență pașnică — de realizarea acestei idei, pe care omenirea o datorează socialismului.

Programul de pace adoptat de cel de-al 24-lea Congres al P.C.U.S., realizat în mod consecvent de conducerea P.C.U.S. în frunte cu secretarul general, tovarășul Leonid Brejnev, aduce omenirii rezultate bune. Această platformă o recunoșc și forțele realiste din lumea occidentală. Nu încetează, însă, rezistența celor mai reacționare forțe ale imperialismului, care se opun forțelor socialismului și progresului, se opun ideilor coexistenței pașnice. Un exemplu de astfel de acțiuni îl reprezintă politica aventurieră a Israelului în Orientul Apropiat îndreptată împotriva țărilor arabe, precum și lovitură de stat reacționară din Chile. Politica forțelor reacționare poluează climatul internațional favorabil și, cu siguranță, că și în 1974 va face acest lucru.

În Europa a progresat, în ultimii ani, un proces rodnic de destindere și înțelegere internațională, în cadrul căruia un rol esențial l-au jucat tratatul dintre U.R.S.S. și R. F. Germania, acordul cvadripartit în problema Berlinului occidental, tratatul dintre Polonia și R. F. Germania, iar, recent, tratatul dintre R. S. Cehoslovacă și R. F. Germania. În acest climat au putut să se desfășoare în mod favorabil, printre altele, primele faze ale Conferinței europene de securitate și cooperare.

Asupra situației economice și politice din Europa occidentală o influență hotărâtoare va avea în 1974 criza energetică, rezultat al folosirii de către țările arabe a „armei petroliului”. Țările vest-europene vor suporta consecințele izvorite din alianța lor pro-americană. Rezolvarea acestei crize poate avea loc numai pe calea recunoașterii și realizării cerințelor legitime ale statelor arabe cu privire la retragerea Israelului de pe teritoriile arabe ocupate.

Dificultățile de pe piața agricolă mondială, apărute în 1973, denumite uneori drept „criză a alimentelor”, au lovit cel mai mult masele de oameni ai muncii din țările „lumii a treia”. Omenirea este capabilă, însă, să învingă în scurt timp aceste greutăți. Posibilitățile de producție ale agriculturii mondiale depășesc cu mult necesarul de alimente al omenirii. În acest domeniu, este necesară o colaborare internațională mai intensă decât s-a înregistrat până acum. Mari posibilități în domeniul creșterii producției de bunuri alimentare au țările socialiste, care acordă o mare atenție agriculturii și unde se înregistrează cel mai înalt ritm de dezvoltare a acestei ramuri economice. Cred că anul 1974 va aduce o îmbunătățire a situației din alimentația mondială, inegală, însă, pentru diferite regiuni ale lumii.

Rezumând, trebuie spus că în aprecierea situației privind colaborarea și înțelegerea în lume în 1974 este necesar să se manifeste un optimism realist.

PIERRE GRABER

ministrul de externe
al Elveției

Anul 1974 va fi un an important pentru Conferința pentru securitate și cooperare în Europa la care Elveția, după cum știți, participă încă de la început. Țara mea contribuie activ la acest eveniment, unic în istoria modernă a continentului nostru, cu speranța fermă că el va putea aduce Europei un plus de securitate și o cooperare bazată pe mai multă înțelegere. În acest spirit, noi credem că destinderea nu trebuie să se manifeste numai la nivelul statelor ci, de asemenea, ea

trebuie să fie resimțită la cel al oamenilor. Elveția a depus proiecte concrete la trei capitole ale ordinii de zi a Conferinței și anume cele privind securitatea, cooperarea economică și problemele umanitare.

În ceea ce privește problemele de securitate, Elveția a prezentat un proiect de metodă de reglementare pașnică a diferendelor sub forma unui tratat care este dezbătut în amănunt într-un grup special de lucru. Aceiași grup examinează și proiectul român vizând să facă efectivă nerecurgerea la amenințarea sau întrebuintarea forței. Este evident că reglementarea pașnică a diferendelor nu este decât corolarul principiului nerecurgerii la forță. Faza de la Geneva a Conferinței a încheiat etapa dezbaterilor generale și a schimbului de idei. În anul viitor, va trebui să se treacă la faza negocierii propriu-zise și a redactării concluziilor. Îndrăznim să sperăm că fiecare dintre cele 35 de state care participă la această Conferință va manifesta, în această a doua etapă, care va fi decisivă, toată înțelegerea pentru poziția celorlalți, spre a se ajunge la un document substanțial care să reprezinte un pas înainte către obiectivele pe care și le-a fixat Conferința.

LUIGI BERTI

secretar de stat
pentru afacerile
externe al
Republicii San
Marino

Profunda dorință de care guvernul și poporul sanmarinez sînt animate în preajma noului an 1974, care se anunță deosebit de important și plin de evenimente ce pot influența destinele viitoare ale omenirii, este conținută în două cuvinte simple, dar fundamentale: pace și libertate. Aceste două valori, care au condus, de-a lungul timpului, întreaga existență seculară a Republicii San Marino, reprezintă, după cum bine este știut, premisa indispensabilă pentru orice progres civil și moral al umanității, pentru dezvoltarea unei colaborări propice, pentru înțelegerea între toate popoarele lumii. Sintem convinși că doar prin contribuția și angajamentul concret și leal al tuturor statelor din lume poate fi realizată atingerea acestor obiective atât de semnificative și importante. Ceea ce ne dorim mai presus de orice este ca noul an să ducă la rezolvarea pe cale pașnică a oricărui conflict, să înceteze orice violență pe planul vieții internaționale, ca fiecare popor și fiecare om să se elibereze de orice formă de exploatare și opresiune și să poată dispune în mod liber de propriul destin. În același timp, umanitatea întreagă ar trebui să se regăsească unită pe calea cooperării, progresului și dreptății, care nu pot fi altceva decât fructe ale păcii și libertății pe pămînt.

An electoral sau numai de dificultăți economice ?

Din motive multiple, criza de energie, care s-a manifestat oarecum diferit în statele vest-europene, a îmbrăcat aspectul cel mai dramatic în Marea Britanie — adică în acea țară a cărei economie s-a distins prin cel mai scăzut procent de creștere de după război. După ce, la începutul lunii decembrie, secretarul de stat pentru comerț și industrie, Peter Walker, anunța câteva măsuri restrictive legate de folosirea carburanților (nu mai restrictive decât în alte state ale vestului european), la 13 decembrie, premierul Edward Heath, într-o declarație în Camera Comunelor și apoi într-un discurs radioteleviziv, făcea cunoscut un plan drastic de reducere a consumului de electricitate :

— o reducere cu 35 la sută a cantității de energie electrică furnizate uzinelor cu program continuu ;

— pentru toate celelalte întreprinderi industriale și comerciale, furnizare de electricitate numai cinci zile pe săptămână, până la sfârșitul anului, iar de la 1 ianuarie, numai trei zile pe săptămână ; în cele trei zile, întreprinderile respective vor fi obligate să aibă un program obișnuit de lucru ;

— întreruperea programelor de televiziune la orele 22,30 ;

— apel către populație pentru limitarea încălzirii electrice a locuințelor, cit și pentru economisirea, prin orice mijloace, a oricărui fel de energie ;

— trecerea, în cazul în care se va socoti necesar, la întreruperea periodică, pe sectoare, a curentului electric.

Cu același prilej, premierul britanic, acuzat în ultimul timp suficient de frecvent de presă și opoziție că ascunde adevărul populației, recunoștea cu regret că, în aceste momente, va fi imposibilă realizarea planurilor sale economice — anume: atingerea unui ritm de dezvoltare cit de cit comparabil cu al partenerilor din Piața comună. Ca să se ajungă la o asemenea renunțare, la impunerea unei stagnări nedorite (dacă nu chiar a unui regres) era limpede că Marea Britanie se află într-o stare extrem de dificilă, caracterizată de ministrul finanțelor drept „cea mai gravă criză din ultimul sfert de veac”. Mai ales că, așa cum susținea cotidianul „The Times”, nu este vorba numai de criza de energie care lovește aproape în aceeași măsură un mare număr din statele industrializate, ci de trei crize dezvoltate paralel — una economică, una de energie, o altă în relațiile sociale — și care, spre a fi înțelese pe deplin, nu pot fi analizate decât împreună, în îngemănarea lor reală.

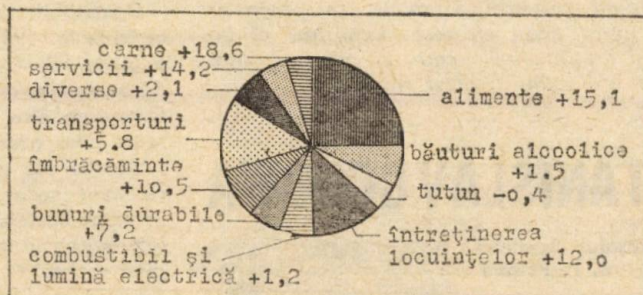
În discursul său din 13 decembrie, premierul Heath afirma că „reducerea producției de cărbune și dificultățile în livrarea sa, provocate de conflictele sociale, au făcut esențiale măsurile severe luate”. Cu alte cuvinte, vina principală pentru marile dificultăți existente și care vor veni ar aparține minerilor aflați în grevă, precum și altor categorii de oameni ai muncii care îi sprijină. (Între aceștia — lucrătorii căilor ferate ; în loc să beneficieze de

obișnuitul spor de trenuri din perioada sărbătorilor de iarnă, britanicii au fost obligați să călătorească în condițiile vitrege ale existenței unui număr foarte redus de trenuri, și aceasta într-o perioadă când și deplasarea cu automobilul ridică egal de însemnate probleme). Suprapunerea unor elemente care agravează criza actuală este însă pur și simplu întâmplătoare. Minerii își declaraseră dezacordul față de stipulațiile fazei a treia a

Anthony Barber, ministrul de finanțe „un minibuget”

Creșterea prețurilor între septembrie 1972 — septembrie 1973

planului guvernamental antiinflaționist și amenințau cu încetarea lucrului încă înaintea declanșării, în termenii cunoscuți, a crizei de energie și a limitării vinzării de petrol arab către Europa occidentală. De asemenea, dacă s-ar fi ajuns la o înțelegere între conducătorii minerilor și autorități în prima etapă a revendicărilor, ar fi fost înlăturată o cauză de recunoscută importanță a restricțiilor impuse astăzi. Care este motivul respingerii stipulațiilor fazei a treia a planului antiinflaționist ? Pe scurt : în noiembrie 1972, primul ministru inițiasse un riguros control al inflației prin înghețarea prețurilor și salariilor ; în faza a doua a planului, începută în aprilie 1973, se lăsa o libertate supravegheată, dar, sub impulsul creșterii prețurilor mondiale, prețurile britanice au făcut un salt necontrolat, în timp ce salariile, mai ușor de stopat, au sporit într-o măsură mai mică ; se înțelege că sindicatele nu au mai fost de acord cu faza a treia a planului (efectivă din luna noiembrie), când frânele controlului sunt lăsate și mai libere, întrucât ceea ce s-a întâmplat în lunile fazei a doua se va repeta, acum, la o altă scară. Creșterea de prețuri, conflictele sociale și, mai nou, criza de energie — dintr-o dată un complex de fapte determinând o criză economică.

Limitarea rezervelor de petrol este, se înțelege, o primejdioasă perspectivă pentru industrie, dar într-o măsură mai redusă decât cărbunele, întrucât, în Marea Britanie, aproape trei sferturi din centralele electrice folosesc cărbunele pentru a produce energie. Diminuarea cantităților de petrol atît de necesare unui mare număr de industrii are greutatea sa, și măsurile restrictive impuse prin „starea de urgență” (prelungită și după sfârșitul anului) sînt limpezi în acest sens. Dificultatea majoră în cazul Marii Britanii este că di-

minuarea rezervelor de petrol, la care se adaugă și diminuarea rezervelor de cărbune (și, prin ele, a cantității de energie electrică) au apărut într-o perioadă de relativă sporire a ritmului de dezvoltare. Anglia a cunoscut în ultimii doi-trei ani un ușor reviriment : avînt al mai multor sectoare economice, scădere a numărului de șomeri, perspective optimiste. Or, reducerea bruscă sau stoparea tuturor (ori a majorității) proiectelor poate lăsa un însemnat gol și aduce daune mult mai mari decât altor țări care, fie că au avut un ritm constant susținut de dezvoltare, fie că nu se găsesc în situația de a fi inițiat proiecte care solicită mari fonduri sau de a fi implantat industrii care sînt încă fragile.

Nemulțumiți, cei 260 000 de mineri au redus lucrul, producția a scăzut cu aproximativ 30 la sută și, deși există încă stocuri suficiente, o sumbră amenințare plutește asupra industriilor britanice, în eventualitatea prelungirii stării actuale. De altfel, „British Steel Corporation” (produce 90 la sută din oțelul englezesc) a anunțat că își va reduce, după Anul Nou, livrările cu 50 la sută ; industriile hîrtiei și cartonului au anunțat o reducere cu 30 la sută a producției ; reduceri asemănătoare pot fi operate în industriile cimentului, construcțiilor ș.a. Acțiunea lucrătorilor căilor ferate, prin reducerea lucrului, îngreunează și împiedică aprovizionarea centralelor și a altor întreprinderi cu cărbunele necesar. Guvernul a hotărît să nu renunțe la decizia sa de a urmări pînă la capăt legislația antiinflaționistă împotriva minerilor, tehnicienilor electricieni și lucrătorilor de la căile ferate care încearcă să obțină cîștig în revendicările lor. Întreaga situație are, însă, și un alt aspect. Reducînd săptămîna de lucru la trei zile

— calculul guvernului este că, în acest mod, se va depăși iarna fără prea mari greutăți, iar pe de altă parte se va institui o presiune psihologică asupra minerilor — pierderile de producție se pot ridica pînă la 400 milioane de lire sterline (ori chiar mai mult), în timp ce, pentru rezolvarea conflictului cărbunelui și împlinirea cerințelor minerilor n-ar fi necesare decît 500 000 lire. Nu este, în asemenea condiții, se întreabă observatorii, mult prea mare prețul plătit de cabinetul conservator în nerenunțarea la politica sa rigidă ?

În schimbările produse în guvernul britanic, în urmă cu două luni, una a atras atenția în mod deosebit: numirea lui William Whitelaw în fruntea ministerului muncii, „primă sa sarcină fiind — scria «The Economist» — să introducă ceva flexibilitate în relațiile guvernului cu minerii”. Dar tot săptămînalul amintit scrie că noua funcție a lui Whitelaw este „o altă misiune de neînviat”, întrucît posibilitățile sale de manevră sînt foarte reduse. Într-adevăr, în negocierile reluate, suspendate, iar reluate nu s-a ajuns la vreun rezultat. Mai mult, problema conflictului cărbunelui — legată de măsurile preconizate de Heath — a făcut obiectul discuțiilor sesiunii extraordinare a Consiliului național al dezvoltării economice (grupînd reprezentanții guvernului, sindicatelor și patronatului), din 21 decembrie, dar la care nu s-a ajuns la nici un acord. Sindicatele resping introducerea săptămîinii de lucru de trei zile și au propus — în cazul în care nu se va putea altfel — amînarea cu cel puțin două săptămîni a aplicării acestei măsuri. Răspunsul guvernului: se va putea renunța, chiar definitiv la această măsură, dacă minerii vor ceda, acceptînd propunerile autorităților pentru noi salarii. Consiliul își va relua lucrările în aceste zile, dar e greu de spus la ce rezultat se va ajunge, deși mulți speră ca Whitelaw, recunoscut pentru capacitățile sale de aplanare a conflictelor, să reușească o ieșire cît mai favorabilă tuturor părților. În afara unei înțelegeri de ultim moment, șansele unei schimbări de perspectivă sînt, însă, minime.

Nu este greu de imaginat ce ar putea decurge din introducerea săptămîinii de lucru de trei zile: în primul rînd, posibilitatea creșterii vertiginose a numărului de șomeri (chiar înainte de sfîrșitul anului, ministerul muncii anunța șomajul temporar al altor 400 000 muncitori); in-

flația cu care luptă guvernul se va dezvoltă din ea însăși: pe de o parte, produse mai puține, ceea ce va atrage sporiri de prețuri; pe de altă parte, inevitabile cereri de sporiri de salarii datorate sporirilor de prețuri.

Există, însă, un motiv esențial pentru care guvernul nu renunță la hotărîrea sa de a nu ceda cererilor minerilor: în spațiile acestora se află alte cinci milioane de lucrători care ar avea revendicări similare, ori aproape similare — 2 milioane de muncitori în industria construcțiilor de mașini, 1 milion depinzînd de autoritățile locale, 486 000 de funcționari de stat, 293 000 lucrători în comerț, 275 000 poștași, 230 000 lucrînd în spitale, 170 000 în căile ferate, 110 000 electricieni. Or, de fiecare dată cînd minerii au încetat lucrul și au obținut revendicări, mare parte din celelalte categorii de salariați le-au urmat acțiunea. Necedînd minerilor, guvernul speră să pună stavilă unor anunțate de mult revendicări salariale. Pentru toate aceste raționamente, cauze și măsuri, guvernul a fost și este obiectul unor aspre comentarii în Fleet Street. „The Sunday Times”, spre exemplu, considera actuala criză „extrem de amenințătoare”; iar „The Sunday Mirror” susținea că actuala confruntare dintre guvern și sindicate e un eșec pentru guvern, așa cum o importantă recesiune în industrie va fi tot un eșec pentru guvern.

Se pare, însă, că experții în economie ai guvernului sînt de părere că numai printr-o recesiune se poate depăși criza actuală. La numai cîteva zile după amintitul discurs al premierului Heath, ministrul de finanțe, Anthony Barber, prezenta un „minibuget” — un ansamblu de măsuri monetare, fiscale și bugetare care, în total, însemnau „cele mai mari reduceri bugetare efectuate vreodată în istoria Angliei” (comentariul B.B.C.). Se cerea reducerea programului de investiții a tuturor industriilor (în afara domeniilor energiei și construcțiilor de locuințe); cheltuielile publice se reduc cu 1 200 milioane lire sterline — în apărare, industriile naționalizate, transporturi, educație, cercetare științifică. Barber a declarat că „e de datoria guvernului să adopte orice fel de măsuri va considera necesare în interesul național, oricît de severe ar fi ele” și că „nu va ezita să ia și alte noi măsuri, pentru a face față situației”.

Nu sînt lipsite de interes nici speculațiile apărute îndată după „minibugetul”

lui Barber. De cîteva săptămîni circulau în Marea Britanie tot mai numeroase zvonuri de alegeri anticipate, cărora guvernul nu le-a răspuns. „Anumiți observatori — scria «France Presse» — subliniază faptul că dl Barber pare să fi pregătit terenul pentru o viitoare consultare electorală atacînd speculația funciară și reducînd cheltuielile publice, dar evitînd să lovească din plin în omul de pe stradă. De aceea, nu sînt impozite indirecte noi și numai veniturile ridicate suferă o sporire a impozitelor. În discursul său televizat, ministrul finanțelor a insistat, de altfel, în mod deosebit, asupra eforturilor guvernului pentru îmbunătățirea situației pensionarilor ori a persoanelor defavorizate”. Dar nici după acel discurs, nimic sigur nu se știe în legătură cu eventualitatea unor alegeri, cerute de mai mult timp de opoziția laburistă.

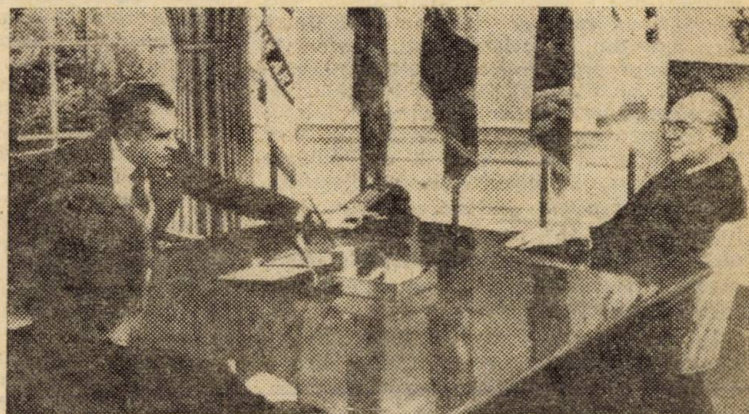
Oferă altceva opoziția? Programul votat la conferința anuală din octombrie era destul de radical, determinat și de valul de nemulțumire care cuprinsese țara. De atunci, popularitatea laburiștilor — într-un salt vertiginos cîteva săptămîni — a mai scăzut. Harold Wilson a invitat recent guvernul conservator să-și modifice politica economică și socială și a cerut, între altele, renunțarea la faza a treia a planului de luptă antiinflaționistă; o scară mobilă a pensiilor; instituirea unor subvenții pentru produsele alimentare, ale căror prețuri trebuie controlate mai îndeaproape; lupta împotriva speculei imobiliare și funciare; instituirea unei politici selective a creditelor, în așa fel încît să se faciliteze investițiile esențiale (industria cărbunelui și în petrolul din Marea Nordului); crearea unui super-minister al energiei și petrolului. E mai greu de spus, însă, dacă aceste propuneri de măsuri, și numai ele, ar fi benefice în actuala situație.

Cum va arăta 1974 în Marea Britanie? Deocamdată: lipsă de energie, întuneric, întreruperi de curent electric, săptămîină de lucru de trei zile, cu toate consecințele sale; în același timp: amenințarea unor noi revendicări salariale și noi greve. Mai departe: o posibilă chemare la urne care, deși e dorită de mulți, nu prea are șanse să determine, prin ea însăși, schimbări economice. Prin urmare — un început de an suficient de sumbru.

Stelian Țurlea

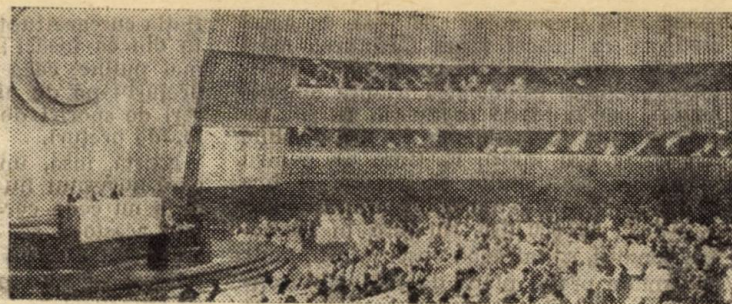
Teheran. „În căutarea prietenilor” — sînt cuvintele prin care vicepremierul japonez Takeo Miki (stînga) explică rațiunile turneului său în Orientul Apropiat. În imagine — alături de Șahinșahul Iranului, Mohammad Reza Pahlavi

Washington, Casa Albă. Ambasadorul sovietic Anatoli Dobrinin (dreapta) a fost primit, recent, de președintele Nixon. Agențiile de presă informează că discuțiile ar fi fost purtate, în special, pe tema Orientului Apropiat

A 28-a sesiune — pledoarie pentru

întărirea rolului și eficienței O. N. U.

„Noi, popoarele Națiunilor Unite, hotărâte să izbăvim generațiile viitoare de flagelul războiului..., să ne reafirmăm credința în drepturile fundamentale ale omului..., să creăm condițiile necesare menținerii justiției..., să favorizăm progresul social..., să ne unim forțele pentru menținerea păcii și securității internaționale..., să folosim instituțiile internaționale pentru favorizarea progresului economic și social al tuturor popoarelor, am hotărât să ne unim eforturile întru îndeplinirea acestor obiective“.

Aprecierile din preambulul Cartei — citat aici — constituie un memento deseori invocat. Un asemenea prilej l-a constituit sesiunea din acest an — a 28-a — a Adunării Generale a O.N.U.

Inaugurată sub auspicii deosebit de favorabile, se poate afirma, fără riscul de a greși, că, după trei luni de dezbateri, O.N.U. a ieșit, fortificată, afiș sub raportul caracterului său de universalitate, cât și calitativ: lucrările celei de-a 28-a sesiuni au constituit o fructuoasă pledoarie pentru întărirea rolului și eficienței Organizației.

Reamintind că obiectivele fundamentale ale Cartei constau în menținerea păcii și securității internaționale, în dezvoltarea unor relații prietenești între națiuni, în realizarea cooperării internaționale în domeniile economic, social și umanitar, prin promovarea și respectarea drepturilor omului și libertăților sale fundamentale — indiferent de rasă, sex, limbă sau religie — și consemnând succesele reale obținute în aceste ultime sectoare, majoritatea statelor membre ale O.N.U. s-au pronunțat și au acționat, în cadrul acestei sesiuni, pentru extinderea la domeniul politic al acestor izbânzi. De fapt, asemenea atitudini au fost prilejuate de numeroase referiri cu privire la atmosfera de destindere înregistrată în relațiile interstatale, ca urmare a unor inițiative de diplomatie bilaterală sau a succeselor realizate în manifestări cu caracter internațional (între care amintim, în primul rând, Conferința general-europeană pentru securitate și cooperare). Admițând și recunoscând rolul și importanța contactelor cu caracter bilateral, numeroase delegații prezente la New York au cerut ca acestea să fie dublate și completate de diplomația multilaterală. S-a insistat pentru „aducerea destinderii în cadrul O.N.U.“, care, prin structura sa, oferă cele mai bune posibilități de participare universală la rezolvarea problemelor ce confruntă omenirea.

Pronunțându-se pentru inițiative în direcția menținerii și apărării păcii în cadrul organizat al O.N.U., pentru democratizarea relațiilor internaționale, numeroși reprezentanți au subliniat că realizarea acestor cereri ar fi de natură să evite anumite sentimente de frustrare pe care le-ar putea încerca statele mici și mijlocii, dacă ar fi ținute la o parte (dar nu în scop de

Victor Martalogu

protecție) de „focul liniei infimă“ al problemelor omenirii. În acest sens, un aspect frecvent menționat în sălile Adunării Generale și Consiliului de Securitate și supus analizei și reflecției statelor membre a fost — în aceeași intenție de a perfecționa structurile și sistemul de funcționare ale O.N.U., în scopul sporirii eficienței sale — acela referitor la tratamentul egal, nediscriminatoriu, acordat tuturor celor 135 de membri ai Organizației.

Pentru a deveni cu adevărat organism internațional dotat cu virtuțile imaginate de fondatorii săi în 1945 și nu un simplu centru de coordonare a politicilor naționale, O.N.U. — au arătat o serie de reprezentanți — trebuie să depășească actualul stadiu și maniera de lucru. În condițiile existenței unei multitudini de probleme, ale apariției în ritm alert a altora și în condițiile în care evenimentele nu țin seama de vacanțe și anotimpuri, întrunirile periodice — fie și pentru un sfert de an — se dovedesc insuficiente ca timp. O activitate permanentă — o așa-zisă stare de „veghe continuă“ — a fost soluția alternativă sugerată și cu prilejul acestei sesiuni. De altfel, dovada atenției cu care a fost primită această idee mai veche o constituie însăși suspendarea sine die a Adunării Generale, în vederea convocării la orice dată se va considera util, în problema Orientului Apropiat (punct al ordinii de zi așezat în așteptarea rezultatelor Conferinței de pace de la Geneva).

Activitatea Organizației Națiunilor Unite nu se rezumă însă, sau cel puțin n-ar trebui să se rezume, la discutarea de probleme și adoptarea de documente. Rostul și viabilitatea Organizației constă tocmai în a face ca rezoluțiile sale să nu rămână literă moartă. Rolul și eficiența O.N.U. sporesc pe măsură ce statele care o compun — indiferent de mărimea și puterea de care dispun — dovedesc aceeași voință și bunăcredință ca și în momentul în care inițiază sau sprijină, prin votul lor, documentele respective. Concepută ca organizație deschisă tuturor, în urma acceptării benevole a prevederilor Cartei și angajării de a le aplica, O.N.U. este un sumum de state suverane. Lipsită, prin concepție, de un organ coercitiv care să vegheze la aplicarea deciziilor sale, Organizația își bazează activitatea pe acordul membrilor săi. În aceste condiții, aplicarea documentelor sale depinde de și este în funcție de bunăcredința a statelor participante. De angajarea acestora, de voința lor de participare depind în ultimă instanță rolul și eficiența Organizației. Căci O.N.U. — așa cum s-a spus de multe ori — nu este și nu are cum să fie mai bună decât statele care o compun, iar structura și activitățile sale reflectă fidel realitățile lumii contemporane, cu contradicțiile ei.

Ceea ce este încurajator însă este faptul că tot mai multe delegații și-au exprimat, în cadrul sesiunii a 28-a, dorința și voința de a face, prin activitatea lor oficială și neoficială, să transpună în viață aceste comandamente.

Timp de 18 ani (devenind membră în 1955), România și-a adus o contribuție activă, susținută la promovarea unor acțiuni de natură să asigure participarea sporită a tuturor statelor, fără deosebire de orinduire și dimensiuni, la soluționarea problemelor internaționale. Preocupată de perfecționarea sistemului O.N.U., de sporirea eficienței Organizației — cadru de manifestare externă plenară pentru toate popoarele lumii — țara noastră a înscris, la sesiunea a 27-a, punctul referitor la creșterea rolului și eficienței O.N.U. și a pregătit proiectul de rezoluție în acest sens. Aprobarea unanimă a acestui document, ca și a celui prezentat în actuala sesiune, este o dovadă elocventă a aprecierii internaționale a acestei inițiative pozitive. Autoare sau coautoare a numeroase alte rezoluții, referitoare la probleme interesante întreaga omenire, România și-a atras prețuirea din partea întregii familii a Națiunilor Unite, ca urmare a afiș a caracterului și conținutului propunerilor făcute, cât și a numeroaselor consultări cu tot mai multe delegații, considerate, pe drept, o manifestare a spiritului de cooperare și înțelegere reciprocă.

Poziția țării noastre față de O.N.U. reprezintă, de fapt, aplicarea într-un cadru specific a unor linii directoare ale politicii externe a României socialiste, de apărare a păcii și securității internaționale, de promovare a cooperării între state suverane și egale. Urmărind și înțelegând sensul obiectiv al evoluției mondiale, România desfășoară în cadrul O.N.U. o activitate dinamică și creatoare, de o înaltă și consecventă principialitate. Reafirmând încrederea țării noastre în dezvoltarea O.N.U. și în capacitatea sa, ministrul afacerilor externe al României declara în plenara Adunării Generale: „Trebuie să recunoaștem că marile probleme de fond ale lumii actuale, ale relațiilor internaționale, care privesc popoarele de pe cele cinci continente, numai aici, în acest for, pot fi discutate și soluționate, pentru că numai aici pot să participe toate statele membre, toți cei interesați. A sosit momentul ca toate marile probleme ale contemporaneității să fie aici dezbătute, de către toate statele membre, iar soluțiile să reprezinte contribuția fiecăruia și să exprime voința și interesele tuturor membrilor O.N.U.“.

Desigur, O.N.U. nu se poate transforma peste noapte. Dar, după cum aprecia președintele Adunării Generale, Leopoldo Benites, proiectele acestea sînt pe termen lung, pentru că și Organizația și-a stabilit obiective permanente și de perspectivă. Soluțiile de azi la problemele de ieri și de azi își vor da roadele mîine. Iar cum spune un adagiu latin, de pomii plantați azi se vor bucura generațiile viitoare, generații pe care popoarele Națiunilor Unite s-au angajat să le izbăvească de flagelul războiului și să le asigure o lume mai dreaptă, mai bună, o lume la care să-și poată aduce contribuția lor voluntară toate popoarele.

Împrejurările asasinării lui Carrero Blanco

La 20 decembrie, începuse la Madrid procesul politic numit al „celor 10 din Carabanchel”. La orele la care în jurul tribunalului peste o mie de persoane încercau să obțină un loc în sala de judecată, care nu putea cuprinde decât maximum 200, agențiile de presă transmiteau că primul ministru al Spaniei, amiralul Carrero Blanco, a murit într-un accident de automobil, provocat de o puternică explozie.

Șeful guvernului spaniol a fost numit în această funcție la 8 iunie 1973 de către generalul Franco, care a renunțat, astfel, la o parte din puterea pe care o deținea de aproape 4 decenii. Alegerea lui Carrero Blanco în acest post-cheie al regimului franchist, care trebuia să asigure perioada de tranziție spre monarhie și „franchism fără Franco”, încununa activitatea administrativ-politică a unui om care se auto-definea în 1968 „total identificat cu opera politică a generalului Franco”.

Primele versiuni asupra cauzelor exploziei au fost contradictorii. Explicația guvernamentală, după care o coincidență tragică a făcut ca în momentul unei pierderi de gaz, mașina în care se afla primul ministru să fie aruncată în aer, a fost radical modificată după zece ore de la producerea exploziei, când sursele guvernamentale confirmau oficial versiunea atentatului și furnizau primele informații în legătură cu felul în care a fost pregătit.

S-a stabilit că un grup de necunoscuți au putut, timp de mai multe săptămâni, să sapa un tunel, la doi pași de ambasada Statelor Unite, într-unul din cartierele cele mai atent supravegheate de poliție. Cercetările ulterioare au relevat faptul că, cunoscând perfect itinerarul urmat zilnic de amiral, care obișnuia să asculte slujba de la biserica „Los Jesuitas” din centrul orașului, câțiva tineri „sculptori” au închiriat, în urmă cu două luni, subsolul clădirii situate la nr. 104 pe strada Claudio-Coello,

pentru a-și instala acolo „atelierul”. De aici au săpat o galerie pînă în mijlocul străzii, fără să trezească suspiciuni în rândul locuitorilor cartierului, obișnuiți cu lucrările de canalizare întreprinse de municipiu. La extremitatea galeriei au fost plasate trei mine antitanc telecomandate, care au explodat în momentul precis al trecerii automobilului oficial. Explozia a fost atât de puternică încît a săpat un crater de mai mulți metri, iar mașina amiralului a fost proiectată în aer la o înălțime de peste 15 m. A produs nu puțină senzație faptul că, exact cu o zi înainte, pe aceeași stradă și prin dreptul aceleiași case cu nr. 104, a trecut mașina care-l ducea pe Henry Kissinger la întâlnirea cu primul ministru Carrero Blanco.

Atentatul organizat împotriva amiralului este primul îndreptat împotriva unei personalități politice atât de importante de la instaurarea regimului franchist. Poliția spaniolă a emis inițial ipoteza că atentatul ar fi opera unor grupări teroriste formate în străinătate. Nu a fost omisă nici ideea participării unor grupări, ca I.R.A. sau mișcarea autonomistă bretonă. De aceea, comunicatul difuzat la Bayonne joi seara, prin care E.T.A. (organizația autonomistă bască) revendica atentatul împotriva amiralului, a reprezentat, fără să constituie o surpriză prea mare, un prim indiciu pentru poliție, în orientarea cercetărilor. La aceasta s-au adăugat și dezvăluirile făcute mai tîrziu de un membru al E.T.A. refugiat în Franța, care a furnizat unele amănunte în legătură cu pregătirea atentatului. Acesta a precizat că acțiunea

împotriva amiralului a fost îndelung pregătită. La 48 de ore după moartea amiralului, după identificarea a 6 persoane bănuite că au pregătit și executat atentatul, ancheta poliției s-a îndreptat definitiv spre comandoul mișcării autonomiste basce. S-a putut astfel anunța oficial că cei 6 militanți basci ai E.T.A. aparțin toți grupului „Quinta asamblea” (cea de-a cincea adunare) a E.T.A., în opoziție cu grupul moderat „Sexta asamblea”.

Un al doilea comunicat al E.T.A., emis în aceleași condiții ca și precedentul, a risipit orice îndoieli. Comunicatul reafirma că E.T.A. își asumă întreaga responsabilitate a atentatului. După ce precizează că autorii se află la loc sigur, comunicatul dezmințea declarațiile președintelui guvernului basc în exil, Jesus Maria Leizola, și anume că atentatul este opera unor indivizi izolați, comunicatul difuzat la Bayonne nefiind un document autorizat.

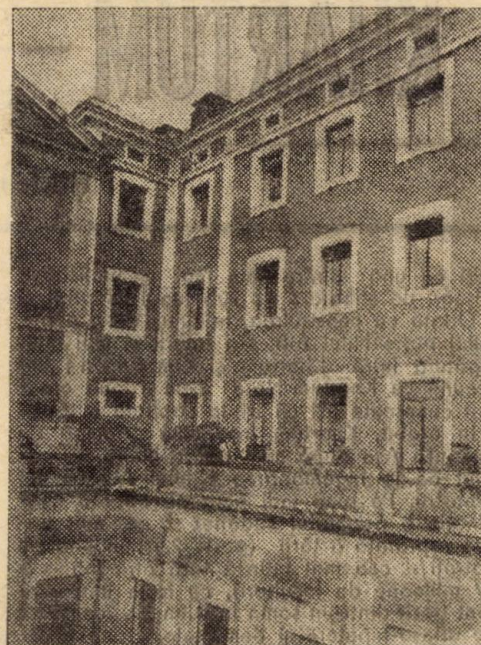
După dispariția lui Carrero Blanco, generalul Franco a numit un nou șef de guvern în persoana lui Carlos Arias Navarro, în vîrstă de 65 de ani. Alegerea sa a făcut senzație în momentul în care a fost cunoscută, dar tendința pe care el o reprezintă, aceea a fermității, a fost primită fără surpriză după atentatul din 20 decembrie. Se consideră că numirea lui Arias exprimă hotărîrea generalului Franco de a lăsa să funcționeze din plin instituțiile regimului pentru a asigura o succesiune fără dificultăți. Observatorii politici din Madrid apreciază, în legătură cu această numire, că sînt de așteptat schimbări, în special în domeniul politicii interne, unde vor fi adoptate o serie de măsuri împotriva grupărilor de tipul E.T.A., precum și împotriva opoziției liberale și a episcopatului.

Există, în orice caz, numeroase semne de întrebare în legătură cu consecințele atentatului, nefiind exclusă posibilitatea ca procesele intentate reprezentanților comisiilor muncitorești să se soldeze cu sentințe extrem de dure. Căci la aceeași oră la care a avut loc atentatul, în fața tribunalului ordinii publice din Madrid s-a deschis procesul celor 10 conducători ai comisiilor muncitorești.

Cei 10 deținuți în închisoarea Carabanchel au fost arestați în urmă cu 18 luni și acuzați de a fi organizat la 24 iunie 1972 o reuniune pentru a coordona pe plan național acțiunea comisiilor muncitorești (sindicatelor nerecunoscute de guvern).

Îngrijorarea față de soarta deținuților nu a fost fără temei. La 29 decembrie Tribunalul din Madrid a confirmat sentințele cerute de procurorul general împotriva celor 10 conducători, condamnările variînd între 12 și 20 de ani închisoare. Cel mai cunoscut dintre deținuți, Marcelino Camacho, în vîrstă de 55 de ani, condamnat de mai multe ori pentru ceea ce actul de acuzație numește „rea conduită socială”, a primit pedeapsa maximă, 20 de ani și o zi închisoare.

Atentatul împotriva lui Carrero Blanco și consecințele pe care acesta le-ar putea avea asupra deținuților politici a făcut obiectul unei luări de poziție a Partidului Comunist Spaniol. Într-o declarație publicată în ziarul „L'Humanité”, Santiago Carrillo, secretar general al Partidului Comunist Spaniol, apreciază că situația politică din țară s-a agravat și consideră că Spania va fi încă multă vreme supusă violenței, întrucît aceasta este un răspuns la politica de represiune a guvernului, un efect al politicii sale sociale. În această conjunctură, Partidul Comunist din Spania propune un dialog al tuturor păturilor și claselor sociale interesate în schimbarea actualului sistem. El apreciază că nemulțumirea poporului spaniol, care capătă tot mai mult un caracter de masă, trebuie să fie folosită pentru apropierea tuturor forțelor democratice.

Datorită suflului
bombei, mașina mi-
nisterială a fost pro-
iectată pe un bal-
con

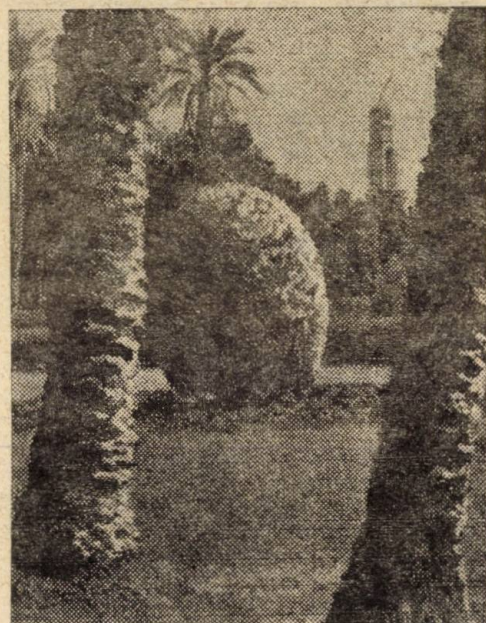
După explozie

Aurora Moianu

Modernul bulevard Gamhoria străbate orașul

Vegetație tropicală la Khartum

REPORTAJ PE GLOB

KHARTUM — OMDURMAN

Ștefan Ianc

Într-un sfârșit de octombrie, după aproximativ nouă ore de zbor continuu, am ajuns în mult căutată oază de verdeață de pe malurile Nilului — Khartum. Așezată la confluența Nilului Alb cu Nilul Albastru, în plin centru al Sudanului și al Africii, capitala Sudanului este formată din trei orașe: Khartumul propriu-zis, Khartumul de Nord și Omdurmanul, legate între ele printr-o rețea de poduri moderne, construite înainte și, îndeosebi, după obținerea independenței — 1956.

O scurtă incursiune în istoria acestei țări, a trecutului său, arată că, la sfârșitul secolului al XIV-lea, pe insula „Tuti”, în apropiere de confluența celor două Niluri, a existat o așezare a tribului Mahas. Mai târziu, un conducător influent al respectivului trib — El Sheikh Arbab El Agayed — a pus temeliele primului lăcaș permanent al Khartumului, unde se învățau preceptele religioase ale islamului. Datorită atracției noii credințe, în scurt timp s-a format o adevărată așezare omenească, cea cunoscută sub denumirea actuală. În anul 1821, Ismail Pașa, fiul lui Mohamed Ali Pașa, sultanul Egiptului, a cucerit Sudanul, trecându-l sub autoritatea sa. Patru ani mai târziu, primul guvernator general turc și-a ales drept reședință și capitală — Khartumul. Cu timpul, așezarea a devenit un puternic centru administrativ al țării, în timp ce actualul Khartum-Nord și Omdurmanul se conturau de-abia ca așezări rurale.

În timpul răscoalei Mahadiste, din 1881, împotriva asuprii turco-egiptene, generalul Gordon Pașa a fost ucis, iar capitala a fost mutată la Omdurman, pentru a fi eliberată de influența „civilizației” asupritorilor. Noua capitală era mult mai bine situată din punct de vedere strategic și legată direct de centrele producătoare Bara, El Obeid și Dargola. Dar, după ocuparea Sudanului de către englezi — în anul 1891 — Khartumul a devenit, din nou, capitala țării.

Construirea primului pod peste Nilul Albastru și a primei căi ferate — abia în anul 1909 — a sporit Khartumului importanța economică și politică, totuși, Omdurmanul a rămas în inimile sudanezilor simbolul luptei împotriva dominației și asuprii străine, pentru independență și suveranitate națională. Astfel, și azi, după atâția ani, el este considerat capitala spirituală și națională a țării. Această binemeritată faimă a Omdurmanului își are rădăcinile în trecutul său de luptă glorioasă. Memorabilă a rămas răscoala anticolonialistă de la sfârșitul secolului trecut (înăbușită în sânge de generalul „pacificator” Kitchener), considerată cu mândrie de suda-

nezi ca una dintre cele mai semnificative mișcări de eliberare de sub jugul asuprii.

Odată cu construirea, în anul 1928, a podului peste Nilul Alb, s-a întărit și mai mult legătura între Khartum și Omdurman; împreună cu Khartum-Nord cele două orașe sînt cunoscute azi ca tripla capitală a țării.

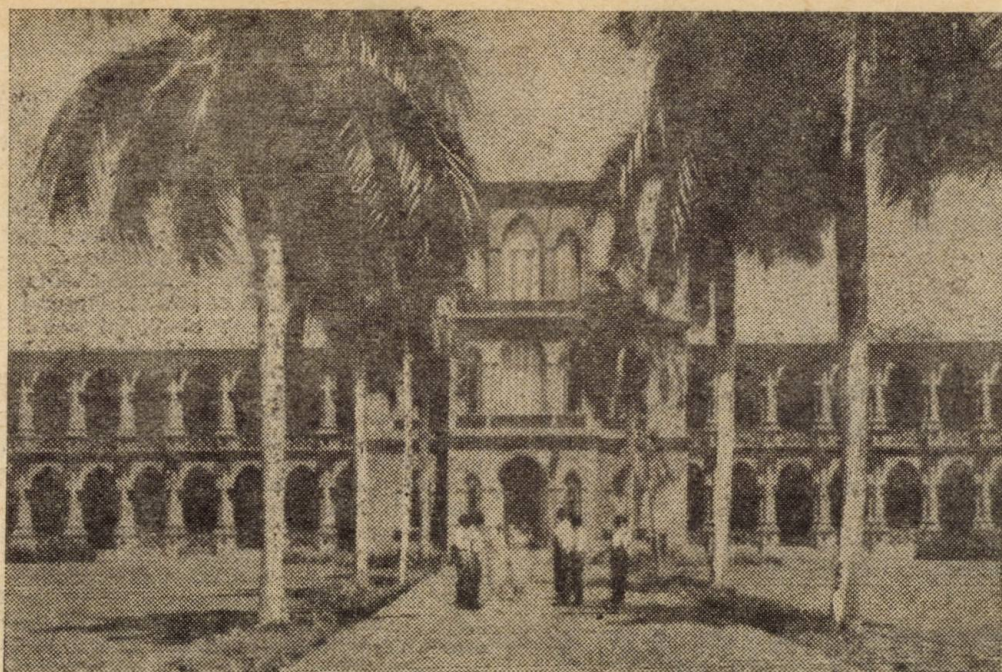
În arabă, Khartum înseamnă „trompă de elefant”. Așa după cum apare limba de pămint de la îngemănarea Nilului Alb cu cel Albastru. Pe plan mai general, bogata imaginație a poporului sudanez a asemuit uriașa suprafață a țării (peste 2,5 milioane km pătrați — cea mai întinsă țară africană — și 17 milioane de locuitori), cu forța unui elefant trezit dintr-un somn îndelungat, conștient de uriașa-i putere și demnitate.

„Străbătînd, cu mașina sau pe jos, străzile drepte ale Khartumului, cu o lume pestriță — arabi, negri, mețiși — vizitatorul încearcă să pătrundă universul necunoscut al oamenilor de aici. Marea majoritate a bărbatilor sînt îmbrăcați în cămăși albe numite „galabia”, largi și lungi pînă la călcîie, iar pe cap cu turbane, tot albe, avînd mai degrabă un aer hieratic. Conform tradițiilor, atît de înrădăcinate și respectate aici, în urma bărbatilor pășesc femeile de o frumusețe maiestuoasă, cu tenul mat, genele lungi, negre, fruntea lată și nările fin sculptate. Dar imaginea ar fi poate incompletă, dacă n-am adăuga îmbrăcămintea lor colorată, frumoasele sariuri sau „tob”-uri, cum se numesc în limba arabă. Impresionante pentru un european nu sînt numai portul, tradiția și curățenia acestor oameni, ci mai ales căldura, politețea și prietenia lor, gata în orice moment să te ajute, să-ți explice, să te însoțească la nevoie. Și tot un cunosător, într-o anumită măsură, al obiceiurilor din lumea arabă, aici, va rămîne destul de mirat pentru că nu trebuie să bage mereu mina în buzunar pentru a „plăti”

diversele servicii ocazionale. Fie ei arabi sau negri, de o religie sau alta, locuitorii capitalei sudaneze te impresionează prin atitudinea lor demnă, prin nostalgia basmelor și legendelor ce au înaripat fantezia atîtor generații străvechi. Adesea, asîți de la distanță cum își privesc chipurile în oglinda apelor lucitoare ale Nilului mingiate de razele fierbinți ale soarelui.

Așa cum, între Khartum și Omdurman, Nilul Albastru și Nilul Alb se caută ca două ființe vii, se întîlnesc și-și continuă împreună drumul spre a se oferi cu generozitate milioanele de oameni ai deșerturilor, tot așa sudanezii gîndesc că istoria, ființa și existența lor, piinea, copacii și fructele sînt indisolubil legate de Nil, ca de un demiurg. Se spune că aproape întregul Sudan este așezat pe malurile Nilului. Metafora exprimă în fapt un adevăr. Apele sale nu reprezintă numai un mijloc important de comunicații, ci fertilizează milioane de hectare de ogoare și cimpii. Nilul Alb este navigabil între Khartum și Juba, iar în cursul principal, între Karima și Kerma. Importanța lui economică crește cu atît mai mult cu cit, în întregul Sudan, rețeaua de căi ferate nu depășește 4.500 de kilometri. Pe aceste meleaguri, itinerarul cel mai frecventat este Khartum, Khartum-Nord și Omdurman. De fapt, cele trei ipostaze ale capitalei sudaneze, fiecare cu personalitatea sa bine conturată, cu administrația sa proprie, cu trăsături comune și deosebiri evidente.

La Khartum, vizitatorul optează pentru frumosul Palat al Poporului, muzeele, parcurile și grădinile sale pline de verdeață. Te fascinează clădirile și edificiile publice de un colorit alb, în care stilul vechi colonial al epocii victoriene face tot mai mult loc elementelor arhitectonice autohtone. În ciuda căldurii toride, o mulțime de oameni și ma-

șini, mai ales taxiuri de culoare galbenă, circulă întotdeauna pline. Spiritul de economie, de cumpănare al oamenilor a devenit o regulă: foarte rar vei întâlni un taxi cu o singură persoană, dar de cele mai multe ori, pe orice mare arteră de circulație, taxiurile circulă absolut pline.

Khartumul, centrul politico-administrativ al țării, și îndeosebi Khartum-Nord, și-a descoperit, în ultimii ani, o vocație nouă, cea industrială. Fabrii, uzine, ateliere, îndeosebi industria ușoară — filaturi de bumbac, de prelucrarea pieilor, de încălțăminte, fabrici de ciment și de materiale de construcții, întreprinderi alimentare — tind să devină elementul dominant al capitalei Sudanului. Vizitele la întreprinderea de încălțăminte a companiei naționale „Bata”, precum și la fabrica „Sudan Textil” sunt edificatoare pentru strădanile acestui popor de a deveni stăpîn pe propriile destine, de a-și făuri o economie independentă, de a-și valorifica resursele și bogățiile naționale. Cei aproape 8 000 de salariați de la „Sudan Textil” — cea mai mare și modernă fabrică a țării, precum și din Africa — dovedesc cu prisosință capacitatea și abilitatea sudanezilor de a minui instalațiile și mașinile moderne, de o înaltă tehnicitate și productivitate. Ani îndelungați, renumitul bumbac cu fibra lungă (30 la sută din exportul mondial), care asigură azi peste 60 la sută din veniturile țării, a fost jefuit de colonialiști. Dar, odată cu crearea acestei mari întreprinderi naționale s-a pus capăt unei stări anacronice. Bumbacul brut este prelucrat acum în cea mai mare parte aici, iar țesăturile policrome, de bună calitate, sint tot atît de căutate pe piața mondială ca și materia primă.

Vom consemna și strădania de a folosi resursele și bogățiile interne în interes propriu, preocuparea factorilor responsabili de a crea „pe loc” necesarul de cadre calificate și specializate, problemă încă nerezolvată de majoritatea țărilor în curs de dezvoltare. La cele două întreprinderi amintite, acest efort, după producție, reprezintă în esență un factor hotărîtor. „Fabrică și școală”, „școală și fabrică” sînt noțiuni nelipsite din vocabularul conducătorilor acestor întreprinderi. Persistența analfabetismului, în proporție destul de însemnată la nivelul țării, determină folosirea tuturor disponibilităților în acest sens. Iată de ce la „Sudan Textil” și la „Bata” am consemnat existența a două centre de pregătire profesională și medie, deosebit de eficiente. Muncitorii sînt atrași și stimulați în procesul de pregătire profesională. Necesitatea ne-a învățat și practica a dovedit-o — ne spunea conducătorul întreprinderii „Bata” — că, ori de cîte ori am îmbinat elementele stimulativ ale pregătirii profesionale cu cerințele producției, am înlănit o mare dorință de muncă și de afirmare la oameni. Deși scurtă, o astfel de experiență este hotărîtoare în atingerea obiectivelor prezente și de perspectivă: făurirea de cadre naționale care să asigure procesul de dezvoltare economică și socială a țării.

În cursul întîlnirilor cu reprezentanți de seamă ai sindicatelor, ai Uniunii Socialiste Sudanee, cit și cu diferiți membri ai guvernului, au fost subliniate obiectivele de dezvoltare economică a țării înscrise în actualul plan de cinci ani 1971—1975. Dispunînd de unul din cele mai puternice potențiale agricole din

Africa, Sudanul are, de asemenea, însemnate resurse industriale, multe descoperite, iar altele în curs de prospectare. Acest lucru i-a permis realizarea, în ultimii doi ani, a unui ritm de dezvoltare economică de 8,1 la sută, ceea ce-i va asigura la sfîrșitul cincinalului obținerea unui produs brut de 850 milioane lire sudaneze (o liră egală cu 2,87 dolari). În cadrul acestui proces amplu vor fi stimulate extinderea fabricilor mici ale industriei ușoare și alimentare, precum și construirea a încă 20 de uzine noi și modernizarea celor existente.

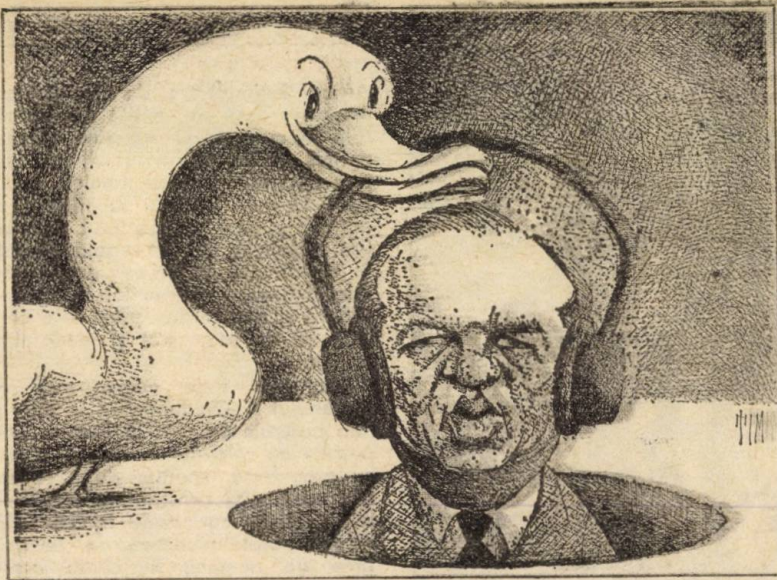
Cea de-a treia componentă a capitalei Sudanului — Omdurmanul — mai pitoresc și mai puternic ancorat la vechile tradiții, comparativ cu celelalte așezări — și se dezvoltă cu pregnanță, imediat după ce străbați cel mai vechi pod construit peste Nil. Pe străduțele înguste, cu casele în stil tipic arab, în forme paralelipipedice, se revărsă o mulțime de oameni, în ciuda arșitei necrutătoare a soarelui. Fețele bărbaților, oameni înalți, poartă adesea însemnele obiceiurilor și tradițiilor specifice: tatuaje sub formă de trei cicatrice — una, orizontală, pe frunte, celelalte verticale, cite una pe fiecare obraz — simbol al cutezanței și vitejiei. Cu un pahar de „karkadeh” în mînă (băutură răcoritoare de culoare închisă — mijloc deosebit de eficient în combaterea deshidratării), fiecare caută... umbra la adăpostul clădirilor sau, mai ales, sub imensele coroane ale arborilor acacia. Lucru explicabil, intrucit chiar în sezonul de iarnă, octombrie—martie, temperatura variază între 25—35 grade, nemaivorbind de sezonul cald, cînd arșita atinge 45—50 grade la umbră.

O animație domnește în tradiționalul „Suk”, marea piață a Omdurmanului, unde aerul este îmbibat de o varietate uimitoare de arome, provenite de la prăvăliile, aproape una lingă alta, ce pregătesc mîncăruri tradiționale, picante, și stropite cu esența a numeroase mirodenii. În lupta dintre simțuri se pare că văzul iese învingător. Și nu este de mirare! Pentru că privirile îți rămîn pironite, minute în șir, asupra unor obiecte de o neasemuită frumusețe, ieșite din mîna cunoscuților meșteri ai Omdurmanului, vestiți în întreaga țară și peste hotare. Statuete zoomorfe din fildes, coliere din bucăți de lemn de santal și tec, plăcut mirositoare, conduri din piele de șarpe și crocodil, gigantice ouă de struș, minunat împodobite, precum și colane și brățări de argint — constituie măturii ale neprețuitei arte populare tradiționale practicate cu atîta măiestrie din tată în fiu. Odată cu asfințitul soarelui, animația crește în intensitate. Oamenii caută teatrul și cinematograful, toate în aer liber, unde, tot cu o băutură răcoritoare alături, savurează momente plăcute, de destindere, urmărind un spectacol pe măsura gustului lor.

Cu toate că Omdurmanul, ca și întregul Khartum, este pe departe de a fi depășit etapa de subdezvoltare, precum și o serie de structuri arhaice, care se repercutează asupra existenței unor importante pături ale populației lipsite de venituri, reprezentanții autorităților locale au relevat faptul că, în prezent, este în curs de aplicare un vast program de reconstrucție. Roadele acestor inițiative au început să apară mai ales în partea de nord-est a orașului, unde siluetele caselor în stil național pentru cei cu „limited incomes” (venituri limitate) se profilează la orizont. Concomitent, se construiesc școli, grădinițe, alte localuri de interes public, dotate cu o rețea de apă potabilă și canalizare. Se are în vedere, de asemenea, punerea în valoare a aspectelor istorice și monumentale ale orașului pentru a accentua caracterul național și spiritual al Omdurmanului de capitală veche a Sudanului.

Piața din Omdurman, vechia capitală a Sudanului

O DEZBATERE FURTUNOASĂ

Afacerea microfoanelor de la „Le Canard enchaîné”

Michel Schifres

Ancheta deschisă după depunerea unei plîngerii de către președintele Societății editoare a publicației „Le Canard enchaîné” a determinat, la 7 decembrie, audierea a numeroși martori de către cei doi magistrați instructori însărcinați cu acest dosar — Alain Bernard și Hubert Pinsseau — și la o nouă deplasare a magistraților în strada Saint-Honoré, la viitorul sediu al săptămînalului, locul unde au fost surprinși, în seara de 3 decembrie, necunoscuții care instalau un sistem de ascultare.

Printre martorii audiați figurează Berthin, soțul portăresei imobilului, Claude Angeli, șeful rubricii de informații a săptămînalului „Le Canard enchaîné”, și doamna Ledieu, decoratoare. Berthin a povestit cum a fost invitat să ia un apertiv, la 30 noiembrie, pe la orele 19,00, de către mai mulți indivizi îmbrăcați în salopete albastre și un altul în impermeabil, și cum aceștia l-au reținut multă vreme, vorbind despre una și despre alta, în două cafenele depărtate de imobil. Doamna Ledieu, însărcinată cu amenajarea interioară a noului sediu al publicației, a declarat că nu a cunoscut niciodată pe preținșii „lucrători la perdele”. În sfîrșit, Claude Angeli a fost unul dintre cei pe care desenatorul Escaro i-a alertat atunci cînd a descoperit comandoul; s-a dus și el, către orele 23,00, la fața locului, unde a constatat existența unor orificii în pereți și bucăți din parchet deplasate.

Anterior, Roland Dumas, avocatul părții civile, a remis magistratului Bernard o lungă notă în care îi cerea să acționeze cu cea mai mare vigilență, dată fiind gravitatea afacerii, caracterul ei excepțional și riscul de presiuni care ar putea fi exercitate asupra martorilor. Primele constatări și primele mărturii par să stabilească — se arată în notă — că un comando de vreo zece oameni a operat, timp de zece zile înainte de a fi descoperit, în vederea instalării de microfoane în noul sediu al săptămînalului. Direcția

declarat dispusă să permită experților să sondeze toți pereții localului și, dacă va fi nevoie, să dărîme un zid pentru verificări.

Vie dezbateri în Adunarea Națională

„Nu, nu și nu”. Răspunzînd în Adunarea Națională interpelării a doi deputați, un socialist și un reformator, secretarul de stat la Ministerul de Interne, Vertadier, a dezmințit printr-o negație de trei ori repetată că vreo autoritate politică sau administrativă ar fi dat ordin să se instaleze microfoane în viitorul sediu al publicației „Le Canard enchaîné”. „Atunci, cine a dat ordinul?”, a replicat un deputat comunist. Ministrul a declarat că directorii din Ministerul de Interne și de la prefectura poliției au fost interogați asupra misiunilor încredințate serviciilor plasate sub autoritatea lor în noaptea de 3 spre 4 decembrie (noaptea în care vizitatorii misterioși au fost surprinși în clădirea săptămînalului). „Răspunsul lor, a insistat ministrul, arată că nici un serviciu de poliție nu a știut despre această afacere”.

Un alt fapt: în fața imobilului publicației „Le Canard enchaîné” din strada Saint-Honoré au fost văzute persoane îmbrăcate în uniforme ale poliției. O anchetă a fost cerută de către prefectul de poliție directorului general al poliției municipale, a declarat secretarul de stat Vertadier, citînd, în risetele și exclamațiile deputaților de stînga, raportul prefectului: „Controlul serviciilor a procedat la audierea funcționarilor poliției municipale care efectuau serviciul în sectorul străzii Saint-Honoré. Toate declarațiile făcute de către gardienii în poziție statică (risete) și de către șefii corpurilor de patrulă relevă că nici un funcționar nu a trecut pe jos pe strada Saint-Honoré...”

O voce de pe băncile stîngii: „Dar cîlare?”

Secretarul de stat Vertadier: „...și că, dacă au trecut vehicule, niciodată acestea nu s-au oprit.”

O altă voce, la stînga: „Atențiune, domnule ministru, există un microfon în fața dumneavoastră!”

Secretarul de stat a încheiat amintînd că afacerea a trecut în faza judiciară și că a intrat deci sub regimul secretului instrucțiunii. „Trebuie, a spus el, să se aștepte rezultatele procedurii judiciare”.

Deputatul socialist Frêche declară că nu este surprins de faptul că ministrul neagă. Era de așteptat, a spus el. Și, în continuare: „Poliția nu a declarat oare că nu a avut nici un amestec în răpirea lui Ben Barka, atunci cînd de fapt doi dintre membrii ei participaseră la acțiune? Guvernul nu a negat oare interceptarea convorbirilor telefonice, în timp ce Senatul a demonstrat că acestea există? Guvernul...” Deputatul este întrerupt de către membrii majorității, care protestează împotriva acestor afirmații. „Cîteva mormăieli nu mă vor face să tac — declară dl Frêche, în timp ce deputatul Nungesser (U.D.R.), care prezidează ședința, se hăzardează să lanseze o glumă: „Dați, dacă mă pot exprima așa, ascultare oratorului”. Cere atunci cuvîntul deputatul Marette (U.D.R.): „Guvernele celei de-a V-a Republici nu au negat niciodată existența interceptării convorbirilor telefonice. Ele au moștenit aceasta de la Republica a IV-a, care le practica, de altfel, sub conducerea unor miniștri de interne socialiști, cărora nu le reproșez acest lucru, nici chiar atunci cînd puneau sub control linia telefonică personală a generalului de Gaulle” (Majoritatea aplaudă).

Deputatul Frêche: — Sub cea de-a IV-a Republică, interceptările se făceau în condiții legale! („Ah!” — exclamă deputații majorității).

Deputatul Frey (U.D.R.), fost ministru de interne al generalului de Gaulle: — Fiți serioși! Nu sîntem la o reuniune electorală!

Deputatul Fanton (U.D.R.): — Fostii miniștri de interne socialiști au evitat să vină să vă asculte, domnule Frêche!

Deputatul Frêche: — Nu știți decît să strigați! Lăsați-mă să vorbesc! Este o dezbateri serioasă!

Deputatul Marette: — Spuneți că interceptările se făceau în condiții legale în timpul celei de-a IV-a Republici. Condițiile au rămas exact aceleași sub Republica a V-a. Ele nu s-au schimbat cu nimic.

Deputatul Duroure (Partidul socialist): — Interceptările nu aveau aceeași amploare!

Deputatul Fanton: — Iată o mărturisire foarte interesantă!

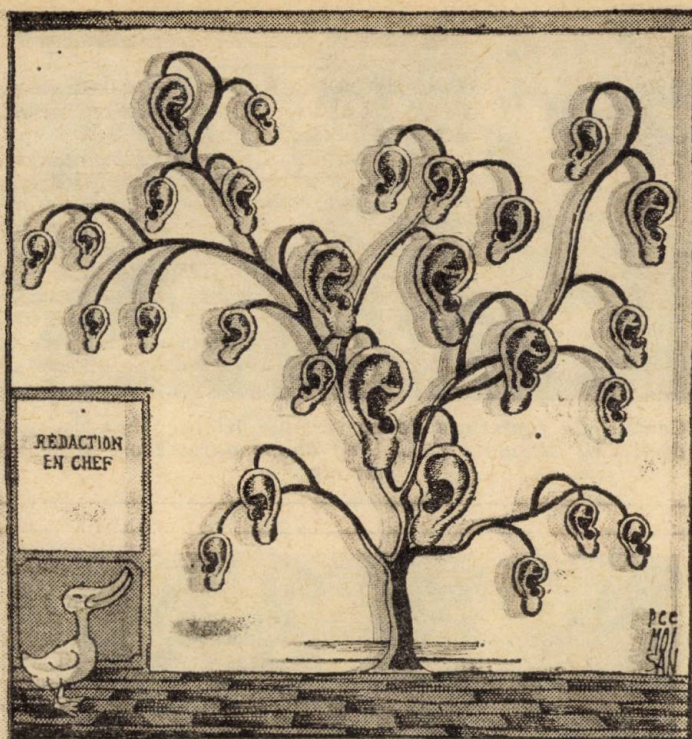
Deputatul Frêche: — Eu spun numai că Senatul a votat în unanimitate, excepțînd doar abținerea grupului U.D.R., un raport în care stă scris negru pe alb că se efectuează în această țară o mulțime de interceptări ilegale. Acest raport a fost votat de către republicanii independenți și de către Uniunea Centristă. Aceasta explică poate vociferările dumneavoastră. (Exclamații pe băncile U.D.R.) Mă lăsați sau nu să vorbesc? (Face o mișcare ca și cînd ar vrea să părăsească tribuna).

Deputatul Frey: — Ce probe conține acest raport? Nici una!

Deputatul Frêche: — Pentru că toți miniștrii și toți funcționarii au refuzat, din ordin, să depună mărturie. Numai obstrucțiunea sistematică a guvernului i-a împiedicat pe senatori să-și ducă pînă la capăt misiunea. Această atitudine este, de altfel, o mărturisire a caracterului ilegal al interceptărilor.

Deputatul Kaspereit (U.D.R.): — Ceea ce era de demonstrat!

*) Formații participante la coaliția guvernamentală alături de gaullista U.D.R.

Cum vede „Le Canard enchaîné” proiectul de „decorație interioară” a noului său sediu, în concepția organizatorilor comandoului din seara de 3 decembrie 1973

Deputatul Frèche : — Am spus ceea ce aveam de spus pe această temă. Țara va judeca.

Președintele Nungesser : — Lăsați-l să vorbească pe d-l Frèche, domnilor !

Deputatul Frey : — Ceea ce facem noi se cheamă participare la dezbateri, domnule președinte !

Deputatul Frèche : — Acum nu mă mai întrerup doar deputați obscuri. Intră în arenă foștii miniștri !

Această frază provoacă din nou protestele deputaților majorității. Deputatul Blanc (republican independent) izbește cu putere în pupitrul, iar deputatul Fontaine (U.D.R.) sare indignat în picioare : „Nu există aici deputați obscuri. Sintem toți deputați ai națiunii ca și dv.!” Această declarație suscită aplauzele majorității și risetele opoziției.

Deputatul Frèche continuă în rumoarea sălii : „Răspunzător este guvernul. În primul rând ministrul justiției. De ce n-a sesizat el însuși parchetul încă de marți dimineață ? Va trebui să ne explice această stranie atitudine. Apoi ministrul de interne, a cărui declarație este deopotrivă

liniștitoare și neliștitoare. Liniștitoare prin faptul că spune că serviciile poliției nu sînt în cauză — deși este, oricum, miraculos să se și dea rezultatele unei anchete care încă n-a avut loc. Neliștitoare, deoarece ministrul de interne precizează : «Nici un serviciu dependent de ministerul meu»... Cu alte cuvinte, se desolidarizează de colegii săi din guvern !”.

Adresîndu-se secretarului de stat Vertadier, deputatul Frèche întreabă : „Puteți dumneavoastră, domnule ministru, să afirmați în numele primului ministru și al ministrului apărării că nici un serviciu dependent de ei nu este în cauză, că nici S.D.E.C.E. și nici securitatea militară nu au participat la acest comando ?”

Apoi, afirmă : „La urma urmelor, sînt trei ipoteze. Ori este în cauză o echipă a prefecturii de poliție. În acest caz, fie că ministrul de interne a fost la curent, fie că nu a știut ce se petrece în casa lui, el trebuie să demisioneze. Aceeași concluzie pentru ministrul apărării, dacă este în cauză unul din serviciile sale. În sfîrșit, poate să fie vorba de unul din acele cazuri de poliții paralele, cum sînt atîtea;

în ciuda unor pudice dezmințiri. În acest caz, ministrul de interne trebuie să-i ares-teze pe oamenii din comando, care au fost văzuți de vreo zece persoane. O clasa-re a afacerii ar fi o recunoaștere ori de complicitate, ori de ineficiență și, în acest caz, de asemenea, ministrul ar trebui să demisioneze”.

Ia cuvîntul deputatul reformator Peronet. Ascultat cu mult mai mult calm, el afirmă în principal : „Un asemenea incident este atît de enorm, atît de idiot, atît de fantastic, încît nu-ți vine să crezi. Cu toate acestea, există concret un flagrant delict și o plîngere depusă. Chestiunea este prea gravă pentru a fi tratată cu o indiferență dezinvoltă sau cu ușuratică amabilitate. Ea intervine tocmai într-un moment în care guvernul abia a afirmat, încă o dată, că nu a folosit niciodată interceptările decît pentru a proteja interesele statului sau securitatea publică, împotriva acelor care încearcă să-l dăuneze. Va susține oare guvernul în mod serios că așa stau lucrurile în cazul publicației „Le Canard enchaîné” ? (...) Cine a ordonat operația ? Cine a executat-o ? Nu este suficient să se condamne asemenea afirmații care ating onoarea poliției franceze. Trebuie să se facă lumină deplină și să se lovească fără milă în cei vinovați”.

Din nou ia cuvîntul secretarul de stat Vertadier. El protestează contra afirmațiilor d-lui Frèche. „Este intolerabil ca, pornîndu-se de la declarații sau informații neverificate, să se lanseze aprecieri atît de grave și cu atîta ușurință împotriva guvernului și a administrației poliției”.

În sfîrșit, cere cuvîntul deputatul Fanton. El evocă îndeosebi prezența camerelor de luat vederi ale O.R.T.F. (Oficiul radio-televiziunii franceze), care filmează ședința. „O.R.T.F.” declară el, își trimite colaboratorii să televizeze o operațiune de diversiune politică, dar neglijează să-i trimită atunci cînd ministrul de finanțe expune în fața Adunării Naționale planul guvernamental de luptă contra inflației ! Aș dori ca O.R.T.F. să revină la o apreciere mai sănătoasă a ceea ce îi interesează pe francezi”.

Afacerea a fost, în fapt, luată în deliberare și amînată cu o săptămînă. Cînd Adunarea Națională va relua dezbaterile asupra interceptărilor telefonice.

(Reportaj parlamentar din „Le Monde”)

CONTRAPUNCT

Browninguri

și

dantele...

Radu Budeanu

Fiecare meserie este cea mai grea. Totuși, specialiști cu diplome în regulă au ajuns, după studii laborioase și testări subtile, la concluzia că există meserii cu un grad mai mare de solicitare decît altele.

Un pilot de încercare pe un reactor, în comparație cu un horticultor, spre exemplu, este supus unor stresuri profesionale mai puternice. Muncind intens și unul și celălalt obosec, dar în alt chip. Tot în alt chip reușesc să obosească cofetarii în comparație cu inginerii electriști, sau profesorii de muzică în comparație cu agenții secrete.

Este limpede pentru oricine, că dacă un agent secret poate alerga în mîini cu 80 de kilometri pe oră în timp ce își schimbă costumul și își codifică bogata sa corespondență, el nu poate să și nimerească într-o țintă aflată într-un unghi imposibil decît dacă este relativ odihnit. Agenții secrete

se odihnesc activ într-un chip ciudat, dar la îndicația medicilor.

...Langley. Statul Virginia. Un ziarist de la „New York Times” a primit permisiunea de a vizita în această regiune roditoare și cu climă adecvată cartierul general al unei întreprinderi cu numeroși funcționari obosiți. I-a privit odihnindu-se și a scris zguduind de uimire un reportaj. De ce se des-tind agenții C.I.A. este limpede. Să vedem însă cum.

Mulți, dar nu toți, cîntă. Șase ore pe zi se activează cu dăruire în echipele corale. Se preferă cîntece blînde, vesele, pentru copii. Cei care și-au pierdut glasul, din cele mai diverse motive, lucrează în

sere sau în parcul întreprinderii unde răsădesc, tînd peluzele, au grijă de flori și chiar de copaci. Alții pictează. Pinzele constructiviste sînt cele mai frecvente. Criticii răuvoitori apreciază că subiectele sînt, adesea, interpretări ale unor scheme de mari metropole în care... pictorii au acționat și, în consecință, reprezintă obsesii ale unor hărți urbanistice... Mă rog. Atelierele de sculărie și artizanat în care se produc obiectele cele mai pașnice sînt, de asemenea, agreate. Numeroși agenți secrete trîdează o reală aplicație în realizarea unor obiecte decorative de interior, ceea ce marchează un secret atașament pentru o viață tih-

nită, la domiciliu. Dar, cei mai mulți, sfătuiți de medici, se dedică unei operații pe cît de complexe pe atît de activ odihnitoare : croșetatul.

Tricotajele de tot felul pentru sugari, copii și adolescenți concurează prin modele și acuratețea execuției cu cele realizate de firmele cele mai notorii. Fiețea mînușilelor, pantalonșilor, fularelor sau cîpșicilor tricotate de agenții C.I.A. nu sînt întrecute decît doar de dantele croșetate dincolo de ocean de colegii lui James Bond, care, la rîndul lor, se refac în virtutea unor obiective la fel de delicate, dar nu întotdeauna comune.

Reconsiderare

Ministri arabi ai petrolului, reușiți în capitala Kuweitului, au hotărât să considere Belgia, Japonia și Filipinele drept țări prietene — care urmează să-și primească livrările de petrol aproape normal, cu condiția foarte strictă de a nu reexporta petrolul spre țările aflate încă sub embargo. Țările arabe exportatoare de petrol au decis, de asemenea, să studieze posibilitatea de a livra o cantitate de petrol țărilor deja considerate drept prietene (Franța, Marea Britanie, Spania și țările africane), țări care întîmpină unele dificultăți în ce privește aprovizionarea.

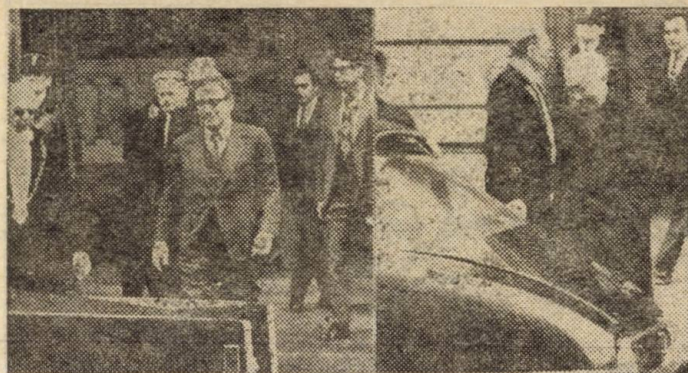
Diplomatice

Președintele Iugoslaviei, Iosip Broz Tito, primul ministru al Sri Lanka, Sirimavo Bandara-

naika, și președintele Zambiei, Kenneth Kaunda, vor face vizite oficiale la New Delhi în cursul lunii ianuarie. Tito și Kaunda vor veni în capitala indiană pentru a primi „Premiul Nehru pentru înțelegere internațională” pe anii 1972 și respectiv 1971. S-a aflat că președintele Iugoslaviei va vizita apoi Nepalul și Bangladesh. În ce privește vizita primului ministru ceylonez, aceasta va fi o vizită de lucru.

Baze

Guvernul britanic ia în considerație, în mod serios, posibilitatea de a abandona bazele sale militare din Cipru, din cauza crizei economice prin care trece Anglia — s-a aflat la Nicosia din sursă diplomatică. Bazele britanice din Cipru, care sînt cele mai importante baze ale Angliei în străinătate, costă zeci de milioane de lire ster-

Centrul de conferințe de pe Avenue Kléber: întrevederea dintre H. Kissinger și Le Duc Tho a durat 2 ore și 30 de minute

La grădina zoologică din Vincennes a avut loc ceremonia oficială prin care guvernul francez a primit în dar din partea ambasadorului chinez la Paris o pereche de urși Panda. De la stînga la dreapta: d-na Messmer, soția premierului francez, Tseng Tao, ambasadorul R. P. Chineze, și soția, și Joseph Fontanet, ministrul educației

La hotelul „Semiramis” din Cairo a fost organizat un bazar pentru stringerea „fondurilor reconstrucției”. D-na Jihan el Sadat (stînga), soția președintelui egiptean, la unul din raioane

Ministrul saudit al petrolului, șeicul Ahmed Zaki Yamani, a anunțat că producătorii arabi „vor mări cu 10 la sută actualul nivel al producției”. Japonia și alte țări, printre care Franța și Anglia, vor beneficia de cantitățile necesare de petrol

ne pe an. Potrivit aceleiași surse, numeroși experți britanici consideră că aceste baze nu mai au nici o valoare strategică.

Vizită

H. Kissinger intenționează să facă o vizită de aproximativ opt zile în America Latină în luna februarie, s-a aflat în anturajul său. Această vizită, în cursul căreia Kissinger ar urma să se oprească în patru sau cinci capitale,

ar preceda reuniunea miniștrilor afacerilor externe din America Latină, de la Mexico, la 21-23 februarie. Nu au fost fixate încă nici o dată și nici un itinerar, dar în anturajul lui Kissinger se arată că aceasta este o posibilitate pe care secretarul de stat o va examina cu grijă. Dacă proiectul se realizează, se crede că H. Kissinger va vizita cel puțin Brazilia și Venezuela. El ar putea să se oprească, de asemenea, în Columbia. O vizită la Santiago este apreciată drept inoportună.

Călătoriile de nuntă, cînd s-a declanșat criza de energie...

In cinstea regelui Birendra al Nepalului și a soției sale sosiți la Pekin, ambasadorul nepalez a oferit un banchet de onoare. Printre oaspeți, premierul Ciu En-lai

In lipsa benzinei, transportul în comun devine o soluție. „Biletul, vă rog”, se adresează controlorul către regele Olav al Norvegiei, care, ca de obicei, nu a renunțat la duminica sa de ski

Sofia senatorului Luis Corvalan, secretarul P.C. din Chile, arestat la 28 septembrie 1973: „Este necesară solidaritatea tuturor, pentru punerea celor arestați în libertate”

Duce

Consiliul de Miniștri al Spaniei, întrunit la Palatul Prado, sub președinția generalului Franco, a hotărât acordarea titlului de duce postmortem fostului șef al guvernului, Carrero Blanco. Cu acest prilej generalul Franco a evocat, pentru prima dată în mod oficial, atentatul care a costat viața celui mai apropiat colaborator al său.

Lahore

Ali Bhutto, primul ministru al Pakistanului, a anunțat în Par-

lament deschiderea unei conferințe la nivel înalt a țărilor islamice, la 22 februarie, la Lahore, pentru a studia conflictul din Orientul Mijlociu. Bhutto a arătat că această conferință, care va grupa 30 de țări islamice, va fi precedată, la 19 și 20 februarie, de o reuniune a miniștrilor de externe ai acestor țări.

Prințesa Nori, fiica prințului coroanei japoneze, Akihito, pozează pentru albumul familiei: „Nori, la 4 ani”

Împlinind 60 de ani, Willy Brandt a primit din partea Asociației presei străine o ciudată mașină de scris, tip 1913, anul nașterii sale

Sondaj

Partidul conservator ar câștiga alegerile generale dacă Edward Heath ar hotărî încă de pe acum să le organizeze, pentru a impune politica sa antiinflaționistă mai ales minerilor aflați în grevă, afirmă un sondaj de opinie publicat de ziarul „Sunday Times”. Conform acestui sondaj, 57 la sută dintre englezi consideră că guvernul ar trebui să procedeze la o consultare electorală anticipată și 41 la sută se declară gata să-și dea voturile conservatorilor.

Declarație

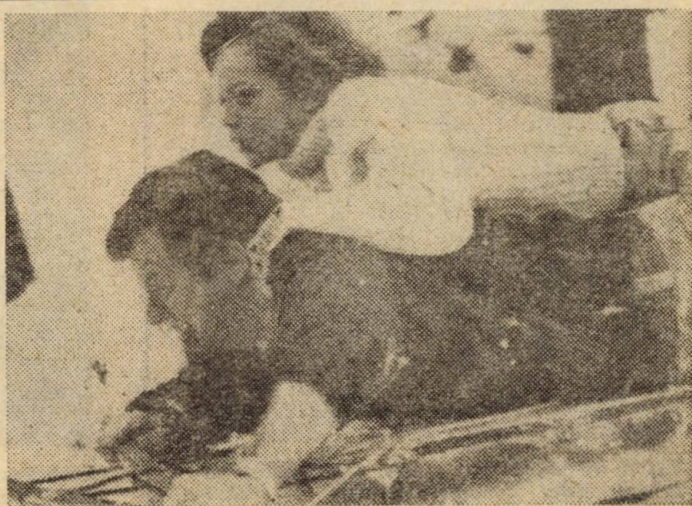
Ministrul afacerilor externe, Ohira, a declarat că, începând de la mijlocul lunii ianuarie, Japonia va sista livrările de combustibil trupelor și bazelor americane de pe teritoriul său. Pe teritoriul Japoniei se află aproximativ 180 de baze militare americane cu 65.000 de soldați și o mare cantitate de tehnică militară. Potrivit datelor existente, în anul 1973 Japonia a livrat aproximativ 1 milion kilolitri țiței și produse petroliere trupelor americane staționate pe teritoriul său.

„Prietenia”

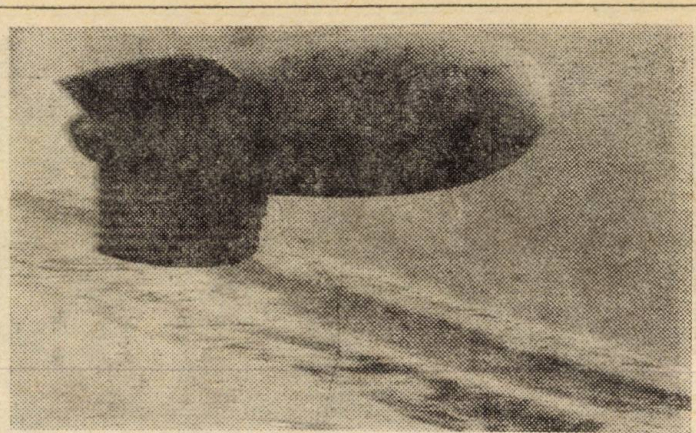
Conducta de petrol „Prietenia”, una dintre cele mai mari din lume ca lungime, a început să funcționeze în anul 1962, anunțată agenția TASS. Astăzi, lungimea totală a acestui sistem pentru transportul petrolului este de aproape 5.500 km. De la intrarea în funcțiune a conductei au fost livrate Ungariei, R.D. Germane, Poloniei și Cehoslovaciei peste 200 milioane tone de petrol. Capacitatea acestei magistrale petroliere crește în fiecare an. În timp ce în 1964 prin conducta de petrol „Prietenia” au fost pompate 8,3 milioane tone de țiței, în 1975 această cifră urmează să crească la 50 milioane tone.

Amânare

Premierul Heath a anunțat că își va amîna vizita oficială pe care urma să o efectueze în R.P. Chineză la începutul lunii ianuarie 1974, fără a indica o nouă dată pentru această vizită. Heath și-a justificat hotărîrea prin „situația dificilă și, de fapt, gravă, în care se află națiunea britanică”.

Cu sania: Edward Kennedy junior și senior

Experiențe nucleare franceze : un uriaș balon poartă nacela în care se află bomba atomică, folosită pentru exploziile în atmosferă

Pe aeroportul din Rabat, familiile marocanilor uciși în timpul atentatului terorist de la Roma asupra unui avion al companiei „Pan Am“

Măsuri speciale de securitate la Geneva, cu prilejul Conferinței de pace în Orientul Apropiat : ofițerii unei școli de infanterie au întărit serviciile de ordine

Graniță

Ministrul afacerilor externe al Cehoslovaciei, B. Chnoupek, și trimisul extraordinar și ministru împuternicit al Republicii Austria în R.S. Cehoslovacă, Georg Schlumberger, au semnat, la Praga, tratatul dintre R.S. Cehoslovacă și Republica Austria privind anchetarea incidentelor de la granița comună de stat. Acest tratat, parafat la 18 mai 1973, prevede instituirea unei comisii de anchetă care va dezbate eventualele incidente la granița de stat cehoslovaco-austriacă. Trimisul extraordinar și ministru împuternicit al R.S. Cehoslovace în Republica Austria, Karel Komarek, ministrul afacerilor externe al Republicii

Austria, Rudolf Kirchschräger, au semnat, la 21 decembrie, la Viena, tratatul dintre R.S. Cehoslovacă și Republica Austria privind granița comună de stat. Acest tratat, parafat la 23 iunie 1972, la Praga, se referă la măsurarea și demarcarea graniței cehoslovaco-austriece și conține noi prevederi referitoare la o nouă stabilire a granițelor, ca urmare a încheierii lucrărilor de reglementare a albiei riului Morava.

Civil

Generalul Aharon Yariv, consilier special al șefului statului major israelian, care a dus negocierile la kilometrul 101 cu

generalul egiptean Gamassi, este demobilizat și redat vieții civile, anunță un comunicat oficial. Foarte popular în Israel de la negocierile de la kilometrul 101, Yariv părăsise armata cu 15 luni înainte de războiul din 6 octombrie pentru a se lansa în viața politică, în cadrul Partidului Muncii. Observatorii nu ezită să-i prezică

un strălucit viitor politic și să-l citeze ca membru al unui viitor guvern.

Raporturi

Luind cuvântul în Camera superioară a Parlamentului, ministrul de externe indian, Swaran Singh, a declarat că prietenia și cooperarea dintre India și Uniunea Sovietică nu sînt un obstacol în calea unei reveniri la normal în raporturile dintre Delhi și Pekin. El a adăugat că relațiile dintre India și U.R.S.S. sînt „bazate pe o comunitate de interese și pe avantaje reciproce și nu pot cituși de puțin influența în mod negativ eventuala normalizare a relațiilor dintre India și R.P. Chineză“.

Acord

Primul acord intervenit între israelieni și egipteni în cadrul comisiei militare la Geneva este de a nu difuza presei nici o informație asupra lucrărilor grupului. Înainte de reuniunea inaugurală a grupului militar de lucru, cele două părți prevăzuseră să aibă contacte cu presa. Partea israeliană precum și cea egipteană au confirmat că hotărîrea de a impune un secret total a fost luată în cursul primei reuniuni de miercuri.

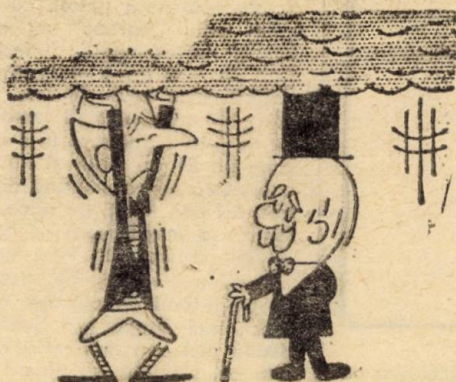

Julie Eisenhower, fiica președintelui Nixon, King Timahoe (stînga) și Vicki (dreapta), în grădina Casei Albe...

Premierul canadian Pierre Trudeau și fiul său în vizită la spitalul din Ottawa, unde d-na Trudeau a născut un al doilea băiat

„— Fii sinceră, ai fi preferat un papagal...“

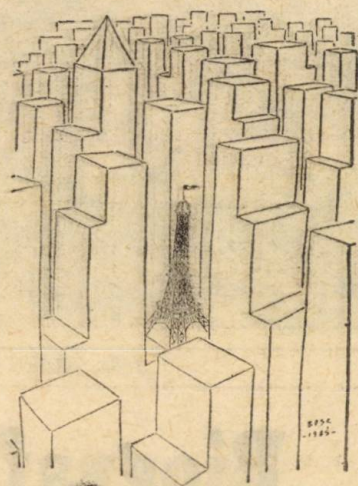

Un cer încărcat, apăsător...

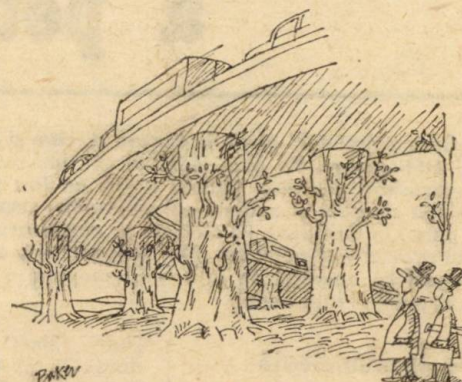

Ken Pyne

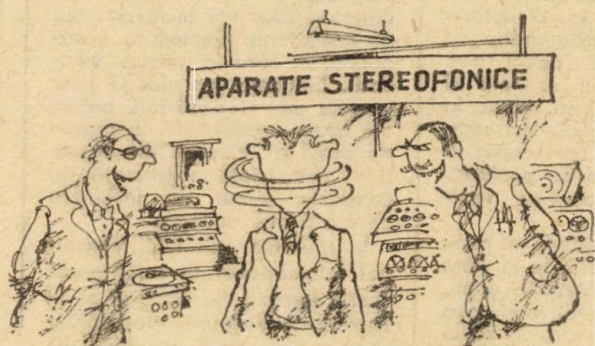
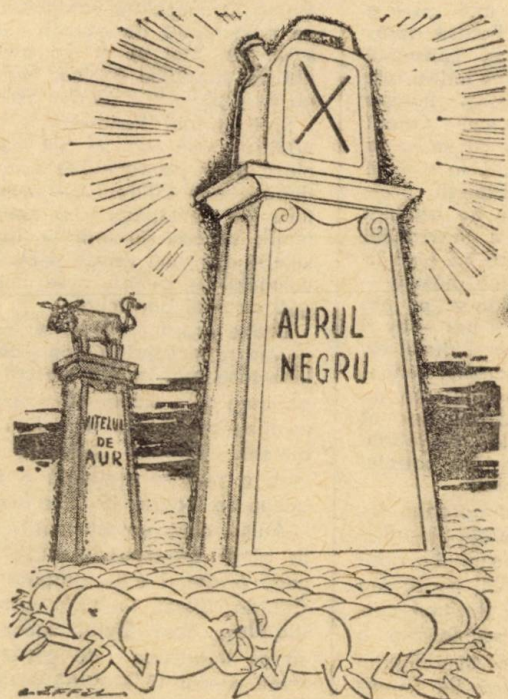
Conservarea peisajului

...urban...

...și rural : „— După cum vedeți am păstrat, atât cât s-a putut, pădurea seculară“

„— Doriți aparate stereofonice?“

1865, păduri de sonde în Pennsylvania

Biografia dramatică a petrolului

„Criza petrolului” oferă, în fiecare zi, cifre și imagini dintre cele mai edificatoare. Pe plan mondial se iau măsuri severe pentru economisirea energiei. Cititorii noștri au fost ținuti la curent cu evoluția situației și cauzele nenumăratelor implicații ale penuriei de petrol în Occident. Pornind de la datele actualității, documentarul revistei vest-germane „Der Spiegel” — a cărui reproducere o începem cu numărul de față — își propune o incursiune în istoria bătăliei pentru petrol.

De la abundență la penurie sau grandoearea și decadența marilor concerne

Așa-numita „societate a bunăstării” din Occident a primit o puternică lovitură la 17 octombrie 1973, când țările arabe au stopat pomparea de petrol către Europa occidentală, Japonia și S.U.A.; guvernele au intrat în panică, concernele au fost compromise, pe piețe a început să domnească o stare de confuzie, iar prețurile să crească vertiginos.

Nemijlocit și nedorit, o mare putere mondială intrase în viața de zi cu zi a cetățenilor, o putere care, până acum, preferase, de cele mai multe ori, să acționeze tăcut și discret: marele cartel internațional al petrolului. De la începutul secolului, firmele particulare gigant, ale căror finanțe echivalează cu bugetul multor state mijlocii, stăpinesc industria și comerțul petrolului pe plan occidental. Managerii celor așa-numite „șapte surori” — concernele „Exxon” (fosta „Standard Oil of New Jersey”), „Royal

Dutch Shell”, „Texaco”, „Standard Oil of California”, „Mobil Oil”, „Gulf Oil” și „British Petroleum” (BP) sînt deplin suverane pe piața mondială a petrolului, începînd de la puțul de forare pînă la stațiile de benzină cu autoservire.

Magnații petrolului din cartierele generale ale concernelor americane, britanice și olandeze dirijează cea mai încălțită rețea de combinații economice internaționale care a existat vreodată. Influența lor ajunge pînă în cele mai îndepărtate colțuri ale lumii occidentale. Ei dispun de peste o cincime din vasele flotei comerciale mondiale și au contracte ferme de închiriere pentru o altă cincime.

În căutarea petrolului, concernul internațional al celor șapte surori forează la Ecuator și în Arctica, în nisipurile deșerturilor și pe platformele continentale ale mărilor și oceanelor. El intenționează să aloc, în viitorii 12 ani, aproximativ o mie de miliarde de dolari pentru a asigura aprovizionarea cu petrol a lumii occidentale. Dar această garanție de aprovizionare nu mai are nici o valoare de cînd petrolul extras din nisipurile Orientului Apro-

piat se scurge spre Occident cu frecvența neîndestulătoare a citorva stropi față de aflusul generos de altădată.

Momentul critic al crizei petrolului nu se va limita numai la iarna 1973-1974; mai grav e ceea ce va urma. Potrivit aprecierilor specialiștilor, consumul de petrol al centrelor industriale din America de Nord, Europa occidentală și Extremul Orient urma să sporească cu șapte la sută pe an și cu sută la sută în viitorii zece ani. Experții occidentali în prognoze au calculat o creștere în plus a consumului primar de energie cu 4,5 pînă la 5 la sută și, în egală măsură — preziceau ei, bazîndu-se pe experiența ultimilor 12 ani — ar fi trebuit să sporească și ritmul de creștere al unei economii concepute ca mare consumatoare de energie. Dar țelul ambițios al statelor occidentale dezvoltate nu putea fi atins fără petrolul din Orientul Apropiat.

Japonia — lipsită aproape total de surse de energie proprii — își acoperă 99 la sută din consumul de combustibil pe seama importurilor. După declinul cărbunelui, Europa occidentală a devenit dependentă, în proporție de peste 60 la sută de importurile de petrol, iar S.U.A. și-au irosit, între timp, cu atîta nechibzuință imensele lor zăcăminte de petrol încît au trebuit să cumpere aproximativ 15 la sută de pe piața mondială. Pînă în 1980, nevoile de energie ale țărilor dezvoltate din lumea occidenta-

lă vor reclama însă o sporire a producției de petrol de la 2,6 miliarde la 4,4 miliarde tone.

Pentru prima oară în istoria lor, marile concerne ale petrolului și-au pierdut dominația absolută asupra pieței, pentru prima oară alții le-au luat-o înainte.

Surpriza

falsului colonel Drake

Zodia petrolului a început la 29 august 1859.

În dimineața acelei zile — era într-o luni —, Edwin Laurence Drake, zis și „colonelul” își părăsi, ca de obicei, camera din „American Hotel” din Titusville (S.U.A., Pennsylvania) și porni, cu pasul greu și descurajat, spre sonda sa din apropiere. Ajuns acolo, el făcu o surprinzătoare descoperire: pe podeaua pardosită cu scinduri a instalației sale de forare se scurgea un lichid verde închis, cu bășici.

Zile în șir, aproape toată vara, Drake și asistentul său, Billy Smith, căutaseră petrol, cu ajutorul unui „berbec” cu aburi pentru bătut piloții, forînd un strat de rocă după altul, fără să fi găsit însă ceva. În fine, simbată, 27 august, cînd instalația lor de forare ajunsese la o adîncime de 21 de metri și nu descoperiseră nici o picătură de petrol, cei doi, lipsiți de orice speranță, se înapoiaseră la cartierul lor general din Titusville.

A doua zi, duminică, amîndoi se pregăteau de plecare. Pe atunci, nici Drake nici Smith nu aveau nici cea mai mică bănuială că, simbată, cu ultima lovitură a berbecului lor, foraseră cel mai bogat zăcămint de țitei din lume, o adevărată comoară pentru mai multe decenii.

O pompă montată în grabă scotea la suprafață cantitatea — de neînchipuit pe atunci — de 5 000 litri țitei pe zi. La prețurile din timpurile acelea, însemna un câștig zilnic de 600 dolari.

Spre ținutul Pennsylvania au năvălit — așa cum se mai întîmplase doar pe vremurile goanei după aur în California — o mulțime de prospectori și speculanți; veneau cu toții la Titusville — așa cum venise și Drake, colonelul — pentru a se îmbogăți cu noul aur lichid.

Drake era un aventurier care nu fusese nîcîind la vreo școală. Încercase mai multe meserii și, cu toate că îi plăcea să-și spună colonel, nu slujise nîcîdată în armată. Singura uniformă pe care o purtase vreodată a fost aceea de lucrător la căile ferate.

Atunci cînd reumatismul l-a silit să-și părăsească lucrul la căile ferate, i s-a alăturat lui George Bissel, un tînr avocat din New York. Bissel începuse să se intereseze de petrol în iarna anului 1854, după ce profesorii de la vechiul său colegiu din Dartmouth îl asiguraseră că țiteiul — care se găsea pe suprafața lacurilor și piraielor, așa cum era și la Oil Creek, în apropiere de Titusville — se poate dovedi un excelent combustibil

pentru lămpi. Bine rafinat — îi explicaseră profesorii — petrolul putea chiar să ardă mai luminos decât păcura obținută din cărbune care tocmai era pe cale să înlocuiască ceara de albine folosită pentru arderea lămpilor.

Cu ajutorul unei companii pe care a întemeiat-o el însuși — „Seneca Oil Company” —, Bissel a obținut o exploatare în apropiere de Oil Creek. L-a întâlnit atunci pe Drake — care, în tinerețe, lucrase și ca săpător de puțuri — și i-a dat ideea să caute petrol în regiune.

Nici unul din ei nu putea bănuia amploarea revoluției declanșate de descoperirea cimpurilor de petrol de lângă Titusville. Până atunci, petrolul — această relictă lichidă a vieții vegetale, veche de milioane de ani și sălășluind în cele mai adânci straturi ale pământului — își găsisese întrebuințarea în America, mai cu seamă, ca leac împotriva reumatismului, cancerului și bolilor de plămâni.

Pornind de la exploatarea de petrol din Titusville care, cum avea să se dovedească mai târziu, se întindeau în întreaga Pennsylvania de vest, precum și în unele zone ale statelor federale New York, Virginia de Vest și Ohio, oamenii de știință ai vremii au descoperit, cu timpul, noi și noi întrebuințări ale uriașelor cantități de oxid de carbon lichid ce le stăteau acum la dispoziție. Din țitei s-a obținut, relativ devreme, păcura, folosită la arderea cuptoarelor în fabrici și cazanelor pe vapoare, înlocuind astfel obișnuitul cărbune. În cantități mici, țiteiul servea și ca materie primă pentru fabricarea coloranților și a lacurilor, ca și pentru guma de mestecat.

La început, însă, Titusville a fost cuprins de teamă. Mulți dintre credincioșii habotnici credeau că sondele acționau împotriva ordinii cerești atunci când

scoateau din pământ petrol pentru nevoile omului. Alții voiau chiar să interzică forările, sub motivul că petrolul ar fi combustibilul purgatoriului, iar diavolul va răzbuna groaznic furtul. În cele din urmă, preotul local s-a simțit dator să ceară președintelui Abraham Lincoln interzicerea forajelor.

Petrolul își începuse însă călătoria triumfală. Descoperirea motoarelor Diesel și a turbinelor cu elice pentru vapoare a marcat începutul epocii mașinilor. Și, firește, a sporit cererea de petrol și produse petroliere.

Goana după petrol cuprinse lumea. Apăreau noi și noi industrii. Petrolul îi îmbogățea pe oameni și tot el era cel care-i sărăcea. Pentru petrol se făceau războaie. Iar cine avea mai mult petrol era și cel care le câștiga.

Președintele Statelor Unite, Woodrow Wilson, prezicea, încă înaintea primului război mondial, că „importanța mondială a unei națiuni va depinde de rezervele ei de petrol”. Iar, în 1918, ministrul de război al Franței, Georges Clémenceau, telegrafia la Washington: „O picătură de petrol valorează pentru noi cât o picătură de singe”. Ceva mai târziu, după război, ministrul de externe britanic, lordul Curzon, recunoștea: „Alții au pășit spre victorie pe un val de petrol”. Sau, cu cuvintele amiralului american Chester William Nimitz: „Victoria noastră a fost o chestiune de petrol, grenade și gloanțe”.

Că, de asemenea, petrolul putea să fie o armă și putea să aibă multe alte întrebuințări nu era, nici asta, o descoperire nouă. Cu mii de ani înainte de a fi apărut moderna industrie a petrolului, oamenii cunoșteau și foloseau țiteiul.

Dovezi ale materiei prime adeviate se întâlneau la aproape toate civilizațiile. Cu o mie de ani

înaintea erei noastre, chinezii foloseau împotriva dușmanilor lor așa-numitele care-fulger din care lansau vase cu petrol în flăcări.

Herodot, indienii Seneca și miraculosul leac al falsului doctor

W. A. Rockefeller

Grecul Herodot relatează că, la facerea Babilonului, s-a folosit asfaltul. În Roma antică, străzile luceau la lumina lămpilor de gaz. Și, chiar jocurile nocturne circensiene își datorau strălucirea de la faclele cu petrol. Pe vremea bătăliilor Romei împotriva vandalilor din Africa de nord, legionarii romani ungeau porci mistreți cu smoală și le dădeau foc; apoi, ca pe niște torțe vii, le dădeau drumul în liniile inamice.

De-abia inventarea prafului de pușcă a pus capăt acestei mode a folosirii petrolului ca armă. Pentru mai multe secole, miraculoasa materie primă a fost aproape complet dată uitării. Cînd, în 1640, spaniolul Alvaro Alonso Barba a descoperit, în Peru, un bogat zăcămint de țitei, nimeni nu l-a folosit pentru că nimeni nu știa ce să facă cu el.

Cam în aceeași epocă, în secolul al XVII-lea, indienii din tribul Seneca l-au călăuzit pe un misionar francez, părintele Joseph de la Roche d'Allion, în Pennsylvania de vest, la o băltoacă plină de „apă neagră”. Preotul a folosit-o drept medicament. Începuse cariera petrolului ca leac miraculos.

Printre șarlatanii ce au peregrinat prin America pînă spre jumătatea secolului al XIX-lea și care își făceau reclamă din știința lor medicală întemeiată pe virtuțile tămăduitoare ale petrolului, se număra și un oarecare „dr. William A. Rockefeller, renumit specialist în cancer”, cum se autointitula. Rockefeller nu obținuse niciodată vreun titlu de doctor și nici nu vindecase vreun bolnav de cancer.

Ascensiunea

lui John D. Rockefeller

Rockefeller era un fluieră-vînt care se băgase în diverse treburi dubioase. Într-o vreme, fusese chiar inculpat pentru viol în Moravia, dar fără a fi și condamnat.

Era tatăl lui John D. Rockefeller, primul miliardar din istoria petrolului și fondatorul firmei „Standard Oil Company”.

John D. Rockefeller se născuse, în 1839, lângă New York; pe la 18 ani deschise — împreună cu un tânăr, pe nume Maurice Clark, un emigrant englez — o mică prăvălie în Cleveland (Ohio). Vindeau tot felul de mărunțșuri — legume, luminări, pinzeturi, untură de pește, precum și gaz lampant — descoperirea colonelului Drake care, între timp, începuse să aibă mare căutare pe piață.

Tînărul John D. Rockefeller fusese odată nevoit să lucreze zece zile la cartofi pentru a se alege cu numai trei dolari jumate. „Din clipa aceea — îi plăcea lui să spună mai târziu — am economisit fiecare cent, pentru că am făcut socoteala că, la

John D. Rockefeller; „de la prăvălie la rafinărie”...

50 de dolari depuși, dobînda de șapte la sută obținută face tot atît cît cele zece zile de șmotru la cartofi”.

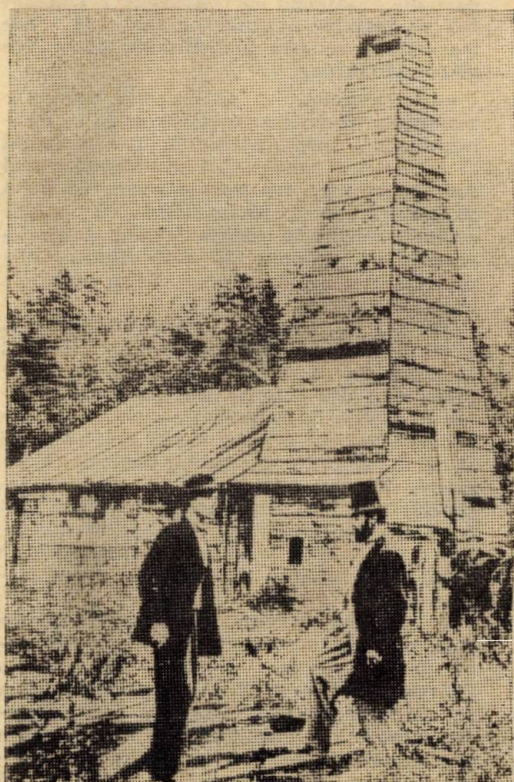
Curînd, dolarii pe care voia să-i bage în bancă au început să-i vină mai lesne. Și asta, pentru că războiul de secesiune, izbucnit atunci, deveni o adevărată mană cerească pentru negustorii din Cleveland.

Rockefeller și Clark au profitat, și și-au investit cei 4 000 de dolari agonisiți cu greu într-o rafinărie de petrol. Clevelandul era, pe vremea aceea, centrul cel mai mare de prelucrare a petrolului din America, datorită, mai cu seamă, faptului că era legat de cimpurile de sonde din Pennsylvania printr-o cale ferată directă. De aici, petrolul era transportat în butoaie în toate colțurile țării, și chiar în îndepărtata Europă.

Mica rafinărie la care participau Clark și Rockefeller aparținea englezului Samuel Andrews. Acesta descoperise un procedeu de rafinare a țiteiului care, la o tonă, îi aducea mai mult petrol decât tuturor celorlalți concurenți. Cu contribuția lui Clark și Rockefeller, sărăcioasa întreprindere deveni cea mai mare rafinărie din Cleveland.

Spre deosebire de asociatul său Clark, căruia afacerea i se urcase la cap, Rockefeller nu se arăta prea mulțumit de succes. El îi plăti lui Clark partea sa și își căută alți asociați cu al căror ajutor bănesc să poată înființa noi rafinării.

(Ve urma)

Drake (dreapta), descoperitorul petrolului, în fața primei sale sonde din Titusville, Pennsylvania, 1861

Le Monde

PARIS

O PERIOADĂ DIFICILĂ PENTRU EUROPA „CELOR NOUĂ“

LA PATRU zile după conferința „prezidențială“ de la Copenhaga, consiliul ministerial al C.E.E. de la Bruxelles nu a reușit să cadă de acord asupra sumei creditelor urmând a fi acordate Fondului european de dezvoltare regională. Crearea acestuia fusese totuși anunțată în mod solemn pentru cel mai târziu 1 ianuarie 1974, în cursul precedentei întâlniri la nivel înalt a celor nouă, care avusesse loc la Paris, în octombrie 1972.

Într-o perioadă în care evenimentele nu lasă conducătorilor timp să respire, nici un comunicat nu poate ascunde multă vreme neputința „Europei celor nouă“ de a defini sfera unei acțiuni comune. Fiecare vorbește despre solidaritatea necesară, dar punctul de aplicație care îi este stabilit se deosebește de la o capitală la alta. Pentru Londra și pentru Roma, comunitatea de interese ar trebui să se manifeste prin lansarea unei politici regionale îndrăznețe. Dar Germania federală, care ar urma să dea contribuția cea mai mare, deși nu are în mod practic nici o regiune care trebuie ajutată, ar dori ca suma creditelor prevăzute de Comisie să fie împărțită în trei.

Așa se explică recenta confruntare, care a avut ca rezultat „blocarea“ tuturor chestiunilor în discuție, de vreme ce sir Alec Douglas-Home, sprijinit de miniștrii afacerilor externe italian și irlandez, a anunțat că pune sub semnul întrebării

hotărârile luate cu privire la programul de uniune economică și monetară și înființarea unui înalt comitet al energiei.

Veto-ul lui sir Alec, care trebuie să poarte în țara sa, o opinie publică din ce în ce mai sceptică în ce privește avantajele aderării la tratatul de la Roma, se referă la măsuri cu caracter în special teoretic.

Totuși, el a provocat la Bruxelles o legitimă neliniște. Într-adevăr, pe de-o parte, el anunță poate o înăsprire generală a politicii britanice față de Comunitate, pentru cazul în care nu s-ar ajunge în cele din urmă la un compromis satisfăcător în problema regională. Pe de altă parte, refuzând, în ciuda angajamentelor luate la Copenhaga, să facă imediat un prim pas, fie chiar foarte modest, spre o politică comună a energiei, Marea Britanie se lovește în mod direct de concepțiile cancelarului Brandt.

Într-o partidă diplomatică de acest gen, este foarte greu să se distribuie elogiile și blamurile. Totuși, nu este inutil să se reamintească faptul că, inițial, Fondul regional era conceput drept prima roțiță a unui vast mecanism menit, în perspectiva unei uniuni economice și monetare foarte strânse, să redistribuie veniturile în cadrul Comunității, așa cum în cadrul Franței o parte a încasărilor obținute în departamentele cele mai bogate finanțează cheltuieli în departamentele mai puțin favorizate.

Din păcate, crearea uniunii economice și monetare nu a avut elanul care putea fi sperat, iar Marea Britanie și Italia, principalii beneficiari ai politicii regionale, nu participă la singura aplicație concretă primită pînă în prezent de această uniune de vreme ce lira sterlină și lira italiană „fluctuează“ față de celelalte devize europene. În aceste condiții, atitudinea negativă a vest-germanilor nu pare lipsită de orice temei. Reprezentanții lor subliniau pe culoarele de la Bruxelles că contribuabilii din Republica federală nu au de ce să finanțeze dezvoltarea regiunilor britanice, în timp ce capitalurile din City sînt investite masiv în Franța, Belgia și alte țări.

În lipsa unui impuls politic autentic venit de sus, Europa comunitară abordează dezbinată una din perioadele cele mai dificile ale istoriei ei.

Trybuna Ludu

VARȘOVIA

GUVERNUL PERUAN ȘI COMUNIȘTII

Interviu acordat
de Jorge del Prado,
secretar al C.C. al P.C. Peruan

— Documentele Congresului al VI-lea al partidului dv. cuvîntările rostite cu acest prilej dovedesc că P. C. Peruan se identifică cu țelurile și mijloacele revoluției peruane, realizată de guvernul revoluționar al forțelor armate din Peru, în fruntea căruia se află președintele Juan Velasco Alvarado.

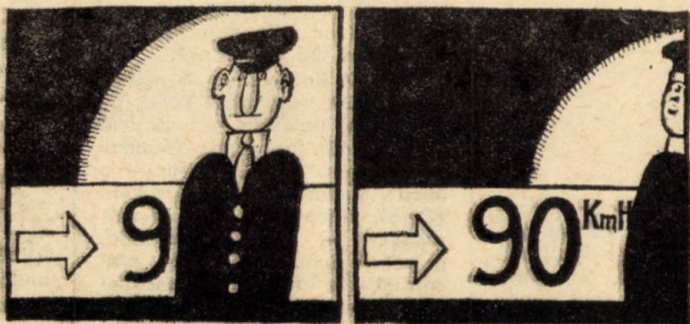
— Într-adevăr, se poate vorbi despre o asemenea identificare. Caracterul anti-imperialist, antioligarhic și anticapitalist al acțiunilor guvernului revoluționar al forțelor armate din Peru corespunde liniei partidului nostru. Considerăm că aceste acțiuni constituie esența primei etape a revoluției peruane, al cărei final, din punctul nostru de vedere, îl va constitui crearea societății socialiste.

Totuși, nu putem să spunem astăzi că această etapă a fost încheiată și că totul în acest proces se desfășoară așa cum dorim noi și așa cum ar dori guvernul. Pentru a realiza independența economică deplină a țării și a pune capăt subdezvoltării sînt necesare, așa cum a subliniat Congresul nostru, naționalizarea marilor industrii miniere, încheierea naționalizării comerțului exterior, a băncilor, socializarea principalelor mijloace de informare în masă, care se mai află încă în minile oligarhiei.

Activitatea provocatoare a unuia dintre cele trei concerne străine care exploatează cuprul nostru — „Cerro de Pasco Corporation“ — a făcut ca naționalizarea sa să fie apropiată. Totodată, intensificarea atacurilor antiguvernamentale din partea presei oligarhice și activitatea dușmănoasă a contrarevoluției, intensificată

„Cei 9“ din Piața
comună și ultima lor
decizie comună: 90
km pe oră

(Din „Le Canard
enchainé“).

după lovitură de stat din Chile, apropiere, zi de zi, posibilitatea ca guvernul să exproprieze, să naționalizeze sau să cooperativizeze cele mai importante zăcămine și stațiile de transmisie reacționare.

Guvernul tinde spre stabilirea „unei societăți pluraliste” formată din patru sectoare economice (de stat, capitalist privat — căruia i s-a aplicat principiul „comunității în muncă”, ce constă în participarea muncitorilor la conducere și venituri — meseriași și sectorul proprietății obștești). Trebuie să fie prioritar sectorul proprietății obștești, care, în viitor, va fi dominant.

Constatând aplicarea treptată în viață a acestui model și ținând seama de faptul că sectorul întreprinderilor de stat este dominant în momentul de față și servește intereselor naționale, noi, comuniștii, vorbim despre o îndepărtare reală de capitalism și despre pășirea pe făgașul dezvoltării necapitaliste. Aceasta înseamnă că ne aflăm într-o etapă de cotitură spre țelul nostru, care este socialismul.

Trebuie să notăm aici că guvernul se definește ca „umanitar, liberator și socialist”, dar, totodată, subliniază diferențele ideologice și politice care îl despart de comunism, fără să alunece însă în anticomunism și chiar avertizând împotriva acestui pericol.

— Am auzit în cadrul dezbaterilor de la Congres voci care spuneau că realizarea numeroaselor măsuri revoluționare ale guvernului întâmpină rezistența unor funcționari ai organelor centrale și a vechii administrații provinciale.

— Acest lucru se petrece ca urmare a lipsei unui partid revoluționar de guvernământ și a unui front antimperialist și antioligarhic unitar, care să reunească forțele militare și civile și care să se identifice cu activitatea guvernului. Se simte, de asemenea, o lipsă serioasă de cadre pregătite din punct de vedere politic, ideologic și tehnic, cu ajutorul cărora să poată fi reorganizat aparatul administrativ, epurându-l de elementele reacționare corupte și birocratice.

În posturi de răspundere și influență, în special în provincii, acționează, încă, funcționari care simpatizează cu partidul reacționar A.P.R.A. sau cu foștii președinți Odría și Belaunde. Ei sabotează procesul revoluționar din interior, frînând sau deformând realizarea, de exemplu, a reformei agrare sau a noii legi a muncii. Sub influența lor, cercurile cu stare de spirit reacționară, ca, de exemplu, Uniunea cadrelor didactice peruane (SUTEP) și elemente de extremă stângă provoacă greve iresponsabile.

— Să vorbim despre perspective...

— Văd cu optimism perspectivele de creștere a încrederii față de revoluție și de accentuare a lor. Acest optimism se sprijină pe următoarele premise :

— în primii cinci ani, situația economico-financiară a țării a fost stabilizată, în pofida unor tulburări care sînt tipice pentru fiecare etapă de trecere și în ciuda sabotajului capitalist și imperialist față de acțiunile fundamentale ale guvernului ;

— în această primă perioadă, poate fi observată o apropiere simțitoare a guvernului de masele populare, în special de clasa muncitoare și țărănime. Se poate spune că guvernul se bucură de sprijinul maselor și că dovedește o tendință de consolidare ;

— poziția Perului și a guvernului său pe arena internațională este extrem de favorabilă ; aceasta, în primul rînd în rîndul țărilor progresiste și, în special, în

rîndul țărilor socialiste și în curs de dezvoltare ;

— după evenimentele din Chile, în țara noastră, în rîndul maselor largi, în rîndul forțelor civile revoluționare, în cadrul guvernului s-a statornicit convingerea că sînt absolut necesare coordonarea acțiunilor și crearea unui front comun împotriva oricăror pericole.

— Cum apreciați situația economică a maselor muncitoare din Peru ?

— Ea este încă dificilă. Există, în continuare, problema somajului și a lipsei de locuri de muncă. De asemenea, se mențin problema vieții scumpe, a lipsei unor articole și a locuințelor pentru o mare parte a populației. Există problemele cheltuielilor foarte ridicate de trai în rîndul țăranilor lipsiți de pămînt, ale veniturilor foarte reduse în localitățile îndepărtate de capitală, ale slabei asistențe medicale în spitale și în maternități, ale

unei rețele extrem de limitate de școli, în comparație cu numărul de copii.

— Dar în comparație cu situația din octombrie 1968 ? (data venirii la putere a guvernului Velasco Alvarado — n.n.)

— Evident, situația a înregistrat o îmbunătățire substanțială și, în continuare, tinde să se îmbunătățească. Reforma agrară nu numai că asigură pămînt sutelelor de mii de familii de țărani, dar stimulează dezvoltarea industrială, iar avîntul ei în acest domeniu determină diferențierea acestei dezvoltări, sporind numărul de locuri de muncă. Aceleași largi cuceriri sociale îmbunătățesc treptat condițiile de viață ale muncitorilor de la orașe. Modernizarea industriei și dezvoltarea marilor întreprinderi de stat furnizează locuri de muncă. Reforma învățămîntului oferă posibilități pentru lichidarea analfabetismului și creșterea nivelului cultural al maselor largi.

I' Unità

ROMA

CE S-A ÎNTÎMPLAT ÎN DANEMARCA?

PRESA italiană a acordat un spațiu larg recentelor alegeri din Danemarca : s-a vorbit despre „cutremur electoral” („La Stampa”), despre „atmosfera confuză care domnește în Danemarca” („Il Globo”), despre „succesul indiferențelor față de orice formulă politică” („Corriere della Sera”).

Ecourile oglindesc și recunoașterea faptului că o perioadă este pe punctul de a se sfîrși, că una din formele tradiționale ale „neocapitalismului” a intrat în criză. Nu este vorba, de altfel, numai de un fenomen danez : tendințe similare s-au manifestat și cu ocazia unor alegeri recente din țările scandinave — în Norvegia și Suedia, numai că în Danemarca

ruptura tabloului politic tradițional a fost mai puternică, o adevărată răsturnare.

Partidele tradiționale ale burgheziei (liberal, conservator, radical) au pierdut în total 14 la sută din voturi. Social-democrații și sprijinitorii lor, socialiștii populari, au pierdut 14,7 la sută din voturi. Aceasta înseamnă că aproximativ 30 la sută din corpul electoral s-a schimbat. Procentul se ridică însă foarte mult dacă se calculează deplasările de la un partid la celălalt, care se compensează, și, de aceea, nu se văd statistic. Cinci partide care nu erau prezente în vechiul „Folketing” (parlamentul danez) sînt acum reprezentate. Printre acestea, „Partidul progresului”, constituit acum zece luni, deci relativ recent ; cu 15,9 la sută din voturi, el a devenit, de la o zi la alta, al doilea partid din „Folketing”. O altă afirmare puternică este cea a partidului „centristilor democrați”, constituit de numai o lună, și care a obținut 7,8 la sută din voturi. Important mai este și faptul că comuniștii danezi, triplîndu-și aproape voturile, sînt din nou reprezentați în parlament, după o absență de 13 ani. Importanța succesului lor depășește cu mult pe cea a reprezentărilor.

Trăsătura comună a tuturor partidelor care au pierdut din voturi este faptul că au avut responsabilitatea de conducere guvernamentală (ca socialiștii populari) sau, în orice caz, pentru că au făcut parte din clasa conducătoare tradițională. Impresionante sînt pierderile social-democraților. După ce au oscilat mulți ani în jurul procentului de 40 la sută din voturi, acum au coborît la 26,7 la sută ; în comparație cu ultimele alegeri, ei au pierdut 31 la sută din voturi.

Doi din liderii ale căror partide au cîștigat un însemnat număr de mandate ; de la stînga la dreapta : Jespersen (partidul comunist) și Jacobsen (partidul democrat de centru)

Partidul social-democrat din Danemarca înregistrează, astfel, unul din punctele cele mai joase din istoria sa din ultima jumătate de secol. Insuccesul este cu atât mai semnificativ dacă ne gândim că tocmai social-democrații danezi au constituit pivotul acelei fantomatice „căi a treia” a țărilor scandinave, care a reprezentat — și încă mai reprezintă — un sistem de hegemonie a unui capitalism foarte dezvoltat.

Fierderile socialiștilor populari sînt încă și mai mari (35 la sută din corpul lor electoral) și s-ar putea vorbi chiar de o catastrofă pentru partidul tradițional al burgheziei orășenești, cel al conservatorilor, care a fost redus la aproape jumătate.

În Danemarca s-au înregistrat privațiuni în rîndurile populației din cauza impozitelor mari (povara fiscală echivalează acum cu 55 la sută din produsul național), a creșterii prețurilor, care anul trecut a fost, în medie, de 11 la sută, mai ales pentru unele produse alimentare de larg consum, a măririi chirilor și a costurilor de construcție, fapt deosebit de grav într-o țară în care aproape jumătate din populație trăiește în case cu o singură familie. Valoarea unei case unifamiliale a crescut de 6—8 ori din 1960, iar faptul agravează impozitele pe venit. De exemplu, un muncitor danez cu o calificare medie plătește 40—50 la sută din salariul său pentru impozite directe; în plus, pentru toate produsele se plătește 15 la sută taxa la valoarea adăugată. Locuința costă 15—25 la sută din salariu. Rămîne nu mai mult de 25 la sută pentru mîncare și îmbrăcăminte. Este un bilanț întins pînă la limită. Iar dacă muncitorul caută să-și mărească venitul, de exemplu prin ore suplimentare sau cu „al doilea serviciu”, aceste venituri se impozitează cu 70 la sută sau chiar mai mult.

Nu o duc mai bine straturile clasei mijlocii, iar mai rău chiar mulți pensionari, sau muncitori necalificați. Social-democrații nu au știut să dea un răspuns acestor probleme. Ba, dimpotrivă, au mărit taxele, au lăsat să crească inflația fără a lua măsuri eficace, au dat loc unei administrări greoaie, birocratice și costisitoare. Recent, un bătrîn pensionar a fost nevoit să demonstreze, prin lungi și penibile dovezi, că nu ar fi fost în stare să plătească în același an cheltuielile pentru înmormîntarea soției sale și cheltuielile pentru sărbătorirea vîrstei de 75

de ani. Numai după ce a dovedit că banii pe care îi avea erau suficienți doar pentru înmormîntarea soției, fiseul i-a aprobat să plătească majorarea „normală” a taxelor, fără taxe suplimentare.

Este dificil de recunoscut în asemenea fapte „statul bunăstării”, care ajunsese un mit foarte drag. Dar de ce această ruptură s-a manifestat acum cu atîta forță? Schemele tradiționale erau deja consumate, iar neîncrederea dănuia de mult în rîndul corpului electoral social-democrat și al partidelor burgheze tradiționale. Ruptura s-a maturizat odată cu marea bătălie politică din 1971—1972 în legătură cu intrarea Danemarcei în Piața comună, care a avut o etapă, dar nu și o concluzie, în referendumul din 2 octombrie 1972, în care 36 la sută din corpul electoral a votat împotriva. Majoritatea celor care au votat „contra”, conform statisticilor, au fost muncitori din marile orașe și tineri.

Conducătorii social-democrați s-au angajat la maximum în opera de atragere a Danemarcei în Piața comună, ceea ce a creat mari fisuri în partid. O parte din grupul parlamentar a refuzat să se încadreze în disciplina de partid; multe organizații sindicale s-au pronunțat împotriva liniei conducerii. Pe de altă parte, după intrarea în Piața comună, toate promisiunile generoase pentru a obține majoritatea voturilor s-au demonstrat a fi iluzorii. Inflația a devenit mai puternică decît oricînd, iar deficitul balanței plăților mai grav; s-a înregistrat o creștere a impozitelor.

Deziluzia privind promisiunile în legătură cu perspectivele intrării în Piața comună devenea, astfel, împreună cu aceea pentru așa-numita reformă a taxelor (în urma căreia s-a constatat o creștere a impozitelor de la 35 la 55 la sută din produsul național, în cîțiva ani) un element exploziv de condamnare a social-democrațiilor. Aceasta nu a contribuit la schimbarea orientării care începea să se manifeste în rîndul populației, la cotitura timidă spre stînga înaintea ultimului congres social-democratic, și nici chiar la schimbul de gardă dintre primul ministru Krag, un personaj foarte distant, „academic”, și fostul sindicalist Joergensen, conducătorul celui mai mare sindicat din țară, de origine muncitorească, un om deschis și popular.

Dimpotrivă, această încercare de recuperare spre stînga a provocat o reacție a

aripii drepte a partidului, care a determinat căderea guvernului și nașterea unui nou partid, al „centriștilor-democrați”, care au absorbit extrema dreaptă a social-democrațiilor. Cît despre socialiștii populari, dacă este adevărat că ei se pronunțaseră împotriva intrării în Piața comună, în realitate ei au sprijinit, ulterior, aproape toate măsurile guvernului legate de intrarea în Piața comună. În plus, au comis greșeala de a propune măsuri care lovesc în proprietarii caselor unifamiliale, un lucru care a determinat pierderea unui referendum de către guvern. De asemenea, au aderat la acele „planuri de economie” care lovesc tocmai o parte din corpul lor electoral.

A mai intervenit și criza energetică. Încă din primele zile, prețurile la Copenhaga aproape s-au dublat, fără ca guvernul să facă nici cel mai mic efort pentru a le controla.

Comuniștii constituie unicul partid muncitoresc care a avut succes în aceste alegeri. Lor le revine un rol important în efortul de a „strînge oalele sparte” pe care conducătorii social-democrați, împreună cu socialiștii populari le-au lăsat. Se impune construirea unei mari unități populare și muncitorești, pentru a salva o politică realistă. Trebuie apărute cuceririle în domeniul politicii sociale obținute de-a lungul unor lupte grele și democrația împotriva pericolelor reale care se ascund în spatele agitației „anti-birocratice” a demagogilor. Este necesar ca indignarea poporului să fie îndreptată împotriva adevăraților vinovați, a speculanților și a monopolurilor daneze și străine. În același timp, trebuie dusă o luptă pentru dezvoltarea nivelului de viață al poporului și pentru democrație.

Comuniștii danezi simt, zilele acestea, că succesul lor electoral răsplătește un partid care a știut să „meargă împotriva curentului” cu clarviziune ideologică și politică și, în același timp, să desfășoare o deosebită activitate spre unitate de acțiune și de luptă în rîndurile maselor. Acum depinde foarte mult de atitudinea social-democrațiilor care, chiar după înfrîngerea electorală, rămîne, totuși, cel mai mare partid al țării. Comuniștii s-au declarat deja gata să colaboreze cu social-democrații și cu socialiștii populari pe baza unei politici care să lovească în speculanți și monopolști și care să salveze poporul și țara de la problemele grave care le apasă.

„RĂZBOIUL GENERALILOR”

„Războiul generalilor” — care s-a dezvoltat din „războiul de Yom Kippur” între diverși ofițeri superiori, a introdus factorul politic în armata Israelului.

Foști ofițeri superiori, care părăsiseră armata pentru a face carieră politică, au fost rechemati sub drapel, fie pentru a îndeplini funcțiuni pe cîmpul de luptă, cum au fost Ariel Sharon sau Aharon Yariv, fie în calitate de comentatori militari, ca Haim Herzog. Amintim faptul că, de exemplu, reprezentantul israelian de la kilometrul 101, Aharon Yariv, fost șef al serviciilor secrete, redevine civil, a fost propus

candidat la alegerile parlamentare pe lista coaliției partidelor laburist și socialist aflate la putere — Ma Arach, și că Ariel Sharon, generalul „de șoc”, care a traversat Canalul Suez în cursul acestui război, se afla pe lista coaliției de dreapta — Likoud, coaliția a opoziției formată din inițiativa lui însuși.

Într-adevăr, scrie dr. Shevah Weiss, profesor de științe politice la Universitatea din Haifa, într-un studiu consacrat actualei repolitizării armatei israeliene, acești ofițeri au continuat activitatea lor politică. Drept consecință, doctrinele militare s-au amestecat cu cele politice în timp

ce se desfășurau luptele. Un exemplu elocvent al fenomenului respectiv îl constituie atacul verbal lansat de Ariel Sharon, redevine general, împotriva înaltului comandament, reproșîndu-i că a făcut dovadă de incetineală în luarea hotărîrilor în cursul operațiunilor militare din războiul declanșat la 6 octombrie. La aceste reproșuri, șeful Statului Major, generalul Elazar, a răspuns printr-o condamnare formală a declarațiilor publice de către ofițeri activi. Discuția continuă. Un alt rezultat al mobilizării politice este faptul că distanța psihologică dintre ministrul apărării și șeful Statului Major, pe de o parte, și ofițerii superiori, pe de altă

parte, a fost eliminată. În actualul război au fost mobilizați oameni care au făcut deja dovada atît în calitate de politicieni și care nu sînt deci mai interesați în avansări ierarhice militare. Acești generali temporari au acționat în cursul recentului război adesea după propria lor judecată strategică, fără să ceară în mod necesar părerea șefului Statului Major.

Din toate elementele enumerate, dr. Weiss trage concluzia că, „dacă situația prezentă se dezvoltă, calitatea armatei israeliene se va înrăutăți”. Astfel, acest război a stîrbit nu numai încrederea israelului în el însuși, ci și în armata lui.

(După La Libre Belgique)

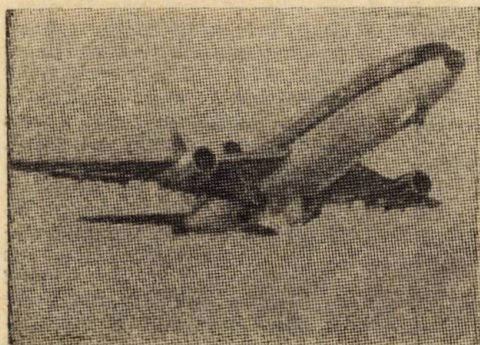
U.S. News & WORLD REPORT

SCHIMBĂRI ÎN CONSTRUCȚIA DE AVIOANE-SPION

CEL MAI modern avion american este scos din serviciu fără prea mare zgomot, la fel cum a și fost introdus, fiind o victimă a noilor progrese tehnologice.

Avionul, a cărui bază se află la Beale, la nord de Sacramento, este Lockheed SR-71, supranumit „Marea Pasăre Neagră” din cauza vopselei lui speciale, fiind folosit de aviația S.U.A. pentru fotografierea regiunilor strategice ale Pământului. SR-71 zboară, într-adevăr, atât de sus, încât, după ce a zburat recent cu el, ministrul aviației, John L. McLucas, a remarcat că în timpul zborului, culoarea cerului devenise neagră și se observa curbura planetei.

Aproape toate amănuntele privind acest avion sînt secrete. Conceput ca un succesor al avionului U-2, care a zburat deasupra U.R.S.S. pînă cînd a fost doborît, SR-71 a efectuat primele zboruri după 22 decembrie 1964. O versiune specială a acestui avion a stabilit, la 1 mai 1965, un record la altitudine de 80 258 picioare, la viteza de 2 070 mile pe oră. Aceste recorduri sînt încă valabile. „Marea Pasăre Neagră” este atât de rapidă, încît doi piloți ai aviației americane au primit din partea președintelui Nixon la 20 septembrie distincția „Harmon International Aviation Trophy” pentru un zbor non stop de 15 000 mile. Ei au efectuat distanța între cele două coaste ale Statelor Unite în zece ore și jumătate, atingînd în

Un exemplar al firmei „Lockheed”

PROFIL

CARLOS ANDRES PEREZ

președintele ales al
Republicii Venezuela

Candidat al partidului „Acțiunea Democratică”, revenită la putere pentru a treia oară în ultimii 15 ani, Carlos Andres Perez a câștigat (cu un procent de 48,6 la sută din voturi) alegerile prezidențiale de la 9 decembrie 1973.

Noul președinte ales s-a născut la 27 octombrie 1922, în orașul Rubio, din statul Tachira (Venezuela este republică federativă). Este fiul unui plantator de cafea. Studiile și le-a făcut în capitala țării, Caracas, unde a urmat și cursurile de drept ale Universității Centrale.

Carlos Andres Perez este unul din fondatorii partidului Acțiunea Democratică. Între 1941—1947 a ocupat funcția de secretar general al acestui partid în statul Tachira.

Activitatea sa politică îl duce de mai multe ori, în perioada dintre 1947—1958, adică în timpul dictaturii lui Perez Jimenez, la închisoare și apoi la exil în Columbia, Costa Rica și Havana. După răsturnarea regimului președintelui Jimenez în 1958, Carlos Andres Perez se reîntoarce în Venezuela și, în 1959, este ales deputat pentru statul Tachira. În 1962, ocupă postul de ministru de interne în guvernul lui Romulo Betancourt (liderul Acțiunii Democratice). În 1968, cînd secretarul general al partidului Acțiunea Democratică, Gonzalo Barrios, a fost ales să candideze la alegerile prezidențiale din acel an, Carlos Andres Perez a preluat funcția acestuia în partid.

Într-o scurtă conferință de presă care a avut loc imediat după anunțarea rezultatelor scrutinului de la 9 decem-

brie, noul președinte, vorbind despre politica economică, a declarat că industria petrolieră este partea cea mai importantă a politicii de dezvoltare generală a economiei naționale și, ca atare, înțelege să folosească petrolul în scopul obținerii pentru țara sa a locului pe care îl merită în lume. Pe plan extern, Carlos Andres Perez s-a pronunțat pentru reorganizarea întregului sistem de relații interamericane, în conformitate cu actualele relații social-economice din această parte a lumii. El a declarat că Venezuela va promova o politică de cooperare cu toate statele lumii, iar în ce privește relațiile cu țările socialiste, a subliniat că va continua politica predecesorului său și că „ținînd seama de interesele naționale”, va menține relațiile deja stabilite cu aceste țări.

Președintele ales Carlos Andres Perez se va instala în palatul Miraflores, unde își va prelua oficial funcția, la 11 martie 1974.

medie 1430 mile pe oră. Traversarea ar fi fost și mai rapidă dacă avionul nu ar fi trebuit să coboare pentru a se reaprovisiona cu combustibil de la avioanele-cisternă K-135.

Aviația S.U.A. păstrează un secret și mai mare în legătură cu misiunile operaționale ale avioanelor SR-71. Din punct de vedere tehnic, avioanele sînt staționate la baza a 9-a de recunoașteri strategice de la Beale — California. Nimănui de la baza aeriană Beale nu îi este îngăduit să discute despre operațiunile reale. Se știe însă din ceea ce s-a publicat că un avion SR-71 efectuează zboruri regulate în Asia de sud-est. Altele au fost trimise la unele baze din Europa și Asia.

În prezent, se află în funcțiune mai puțin de zece asemenea avioane; costul unui aparat este de 24,6 milioane dolari. Restul de cîteva zeci de avioane au fost scoase din uz. Aceasta, cu toate că vîrsta medie a escadrilei de avioane SR-71 este de două ori mai mică decît vîrsta medie a altor avioane militare. Această scoatere din uz va reduce cheltuielile militare, potrivit unor surse de la Departamentul care se ocupă cu problemele aerospațiale, dar se consideră că nu acesta este motivul real

al acțiunii. Experți din industrie afirmă că ceea ce se petrece constituie o schimbare fundamentală în aviația de recunoaștere. Ei afirmă că, în prezent, se conturează o orientare spre sateliți spațiali și avioane teleghidate care folosesc computere și alte instalații speciale care să înlocuiască acțiunile pilotului prin control de la distanță. Ca un pas important în această direcție, societățile „Teledyne Ryan Aeronautical” din San Diego și de „Boeing Company” din Seattle lucrează, în prezent, la niște aparate avansate numite „vehicule pilotate prin teleghidare” sau RPV. Ele pot decola și ateriza de pe o autostradă și zboară în misiuni ghidate prin computeri la altitudini foarte mari și pentru perioade îndelungate de 30 de ore sau chiar mai mult, în timp ce „pilotul” se află în siguranță la sol. Aparatele de filmat aflate pe aceste instalații și în sateliți care zboară încă și mai sus pot strînge o cantitate și mai mare de informații decît SR-71, fără riscul de a pierde pilotul.

Asemenea avioane nu au fost încă construite și ar costa milioane, dar experții în domeniul cercetărilor aerospațiale prevăd o eră nouă pentru aceste avioane.

Mulțumim călduros tuturor cititorilor și colaboratorilor care ne-au felicitat cu prilejul

Anului Nou

Porturi britanice

V. Voșianu, Iași. Porturile maritime britanice sînt de patru tipuri: naționalizate (nationalised bodies), administrate de colectivități publice (public trusts), de autoritățile locale (local authorities) și porturile exploatate de societăți particulare (private companies). Peste un sfert din capacitățile portuare ale Marii Britanii sînt naționalizate din 1948. Rețeaua de 19 porturi, stabilită în 1963 și controlată de „British Transport Docks Board” (B.T.D.B.) cuprinde: Troon și Ayr în Scoția, Silloth, Barrow, Fleetwood și Garston pe coasta de nord-vest, Swansea, Port Talbot, Barry, Cardiff și Newport în Țara Galilor, Plymouth și Southampton pe

coasta de sud, King's Lynn și Lowestoft în estul Angliei, Hulle, Goole, Immingham și Grimsby pe coasta de est. B.T.D.B. a investit, în ultimii zece ani, potrivit revistei „Navigation, Ports and Industries”, peste 100 milioane lire sterline pentru modernizarea și dezvoltarea instalațiilor acestor porturi. Porturile girate de autorități locale formează aproximativ un sfert din porturile britanice și cuprind: Bristol, Preston, Sunderland, Shoreham, Boston.

I. Alexandrescu, București. Nedumerirea dv. este întemeiată și vom încerca să dăm pe scurt o explicație a fenomenului. Funcția de ministru de finanțe este dintre cele mai importante din guvernul

Japoniei, de aceea modul în care lucrează ministrul respectiv este urmărit îndeaproape. În Japonia, spre deosebire de alte state capitaliste, există un plan economic stabilit de guvern și căruia firmele particulare trebuie să i se supună; mai precis, fiecare din aceste firme își stabilește propriile planuri și proiecte, dar în așa fel încît să se încadreze în coordonatele stabilite de planul guvernamental, să nu le depășească. (De altfel, nu există vreo contradicție între intențiile statului și ale firmelor, decît rareori, ambele părți ținînd dezvoltarea în perspectivă). Pe de altă parte, spre deosebire de alte țări capitaliste, firmele depind în mare măsură de stat, deoarece cea mai mare parte a capitalului (pînă la trei sferturi) este împrumutată de la Banca Japoniei sau de la principalele bănci japoneze. Ministerul Finanțelor poate, prin urmare, dirija economia și impune anumite măsuri prin Banca Japoniei care, controlînd orice mișcare financiară, e controlată, la rîndul ei, de ministru. (Pentru alte amănunte vă sugerăm consulta-

rea volumului recent publicat de editura politică „Japonia — un miracol?”, semnat de Florea Țuiu). Ministrul finanțelor are deci, un rol hotărîtor în planurile și dezvoltarea economică japoneză. De aceea, la recenta remaniere guvernamentală (despre care am scris pe larg în nr. 50 al revistei), Takeo Fukuda și-a putut impune linia sa de frîmare a ritmului dezvoltării economice.

Gheorghe Lateș, com. Sădova, jud. Suceava. 1. Despre deosebirea dintre Orientul Apropiat și Orientul Mijlociu am scris în nr. 50 al acestei rubrici. 2. O acțiune de genul celei la care vă referiți, în legătură cu Chile, ar fi însemnat o intervenție armată în treburile acestui stat, ceea ce este contrar politicii multor state și normelor de drept internațional. În ceea ce privește funcțiile de conducere ale partidelor (președinte, secretar general, secretar ș.a.), acestea sînt hotărîte prin statutul partidelor respective, pot diferi (cum se întîmplă, de altfel) de la o țară la alta și de la un partid la altul.

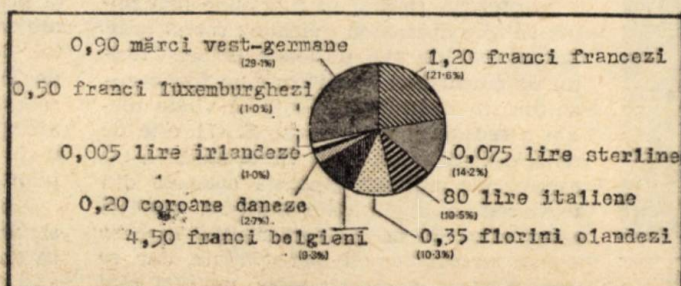
„Eurco”

Fane Colton, Pitești. „Eurco” nu este nici preconizată monedă unică a Pieței comune și nici embrionul instituțional al acesteia. „Eurco” nu este nici măcar o monedă în adevăratul sens al cuvîntului, neavînd o existență pe plan practic, ci numai scriptic. Reprezintă totuși, o experiență interesantă, cu incidente atît pe termen scurt cît și pe termen lung. „Eurco” (abreviere de la „European Composite Unit” — unitatea europeană mixtă) constituie, în esență, un hibrid monetar, compus din monedele tuturor țărilor membre ale Pieței comune. Proporția în care este reprezentată fiecare monedă comunitară în „coșul” Eurco — vezi graficul de mai jos — este stabilită în funcție de potențialul economic și de greutatea specifică a fiecărei țări în totalul rezervelor valutare ale „celor nouă”. De exemplu, 0,90 mărci vest-germane, 1,20 franci francezi, 29,1 la sută, 21,6 la sută, 14,2 la sută etc. Valoarea generală a „Eurco” la un moment dat depinde, deci, de cursul monedelor componente în acel moment, fiind în consecință o medie ponderată. De pildă, la cursul acestora față de dolar în luna septembrie, valoarea „Eurco”

s-a situat în jurul a 1,27 dolari. Creată acum cîteva luni, „Eurco” a folosit la lansarea unui credit de către „NM Rothschild & Sons”, beneficiar fiind Banca Europeană de Investiții, organism financiar al Pieței comune. De fapt, este vorba de un credit cu o componentă monetară mixtă, emis în toate monedele comunitare deodată, în care fiecare din acestea participă în proporția reprezentării ei în „Eurco”. Pe termen scurt, lansarea unui astfel de împrumut urmărește scopuri foarte pragmatice și anume de a diminua riscul unor pierderi ce apar, cînd pentru cel ce dă cu împrumut, cînd pentru cel ce ia cu împrumut, în condițiile oscilațiilor importante ale cursului monedelor comunitare, determinate de actuala fluctuație

a acestora. Reprezentarea în creditul respectiv a tuturor acestor monede este de natură a compensa pierderile rezultînd din slăbirea unor valute cu câștigurile rezultînd din întărirea altora.

Pe termen lung, se consideră că „Eurco” ar putea fi folosită ca rezervă monetară „sui generis” în tezaurele țărilor C.E.E., iar valoarea ei medie ca o unitate de măsură pentru exprimarea cursului monedelor comunitare, ca o „paritate” în jurul căreia să aibă loc fluctuația lor concertată. În acest sens, există aprecieri că „Eurco” s-ar putea dovedi o experiență utilă pentru cursul spre preconizată „uniune economică și monetară” a Pieței comune, puțin deveni, treptat, un embrion — în practică și nu pe plan instituțional — al unei eventuale monede comune a „celor nouă”.

Anton V. Dode, com. Mădăraș, jud. Ialomița. Vă sugerăm consultarea răspunsului adresat cititorului Dumitru Ștefan, București în nr. 51 din 1973 al revistei.

Dumitru Valeriu, com. Cîmpeni, jud. Vrancea. Într-adevăr, observația dv. este întemeiată: între zonele estice și vestice ale Canadei există un decalaj atît în ceea ce privește rezervele, cît și în ceea ce privește consumul de petrol. Cantități mari de petrol sînt exploatate și au fost prospectate în statele din vest. Prin conducte, petrolul este adus către Atlantic (dar conductele mari se opreau la Alberta). Recent, premierul Pierre Elliott Trudeau a pus „bazele unei noi politici naționale a petrolului” (expresia îi aparține) prin care statul federal își propune să reia controlul exploatării și comercializării petrolului, în așa fel încît „să redea autonomia țării, pînă la sfîrșitul acestui deceniu”, întrucît resursele îi permit. Conductele care se terminau la Alberta vor fi prelungite pînă la Montréal; o „societate națională a petrolului” cu capital de stat va fi în curînd creată; se prevede reducerea și chiar suprimarea vânzărilor de petrol către S.U.A. (25 la sută din importurile americane).

Noul guvern danez

Vasile Luncan, Hunedoara. În nr. 49 de anul trecut al revistei, analizând situația care a dus la alegerile daneze anticipate, scriam că jocul premierului Joergensen s-ar putea dovedi riscant; ceea ce s-a și întâmplat: partidul social-democrat, deși rămâne în continuare cel mai important, a pierdut masiv. Cum se bănuia, voturile s-au fărâmițat între partidele mai numeroase decât la alegerile din 1971, în dauna celor care, până la 4 decembrie '73, dețineau majoritatea mandatelor. Rezultatele arată astfel: social-democrați — 783 566 voturi; partidul progresului (nu exista în 1971) — 485 482 voturi; liberal-agrarieni (de dreapta) — 374 278 voturi; radicali — 342 715 voturi; conservatori — 279 461 voturi; democrați de centru (nu existau în 1971) — 236 801 voturi; socialiști-populari — 183 265 voturi; creștin-populari — 123 250 voturi; comuniști — 110 809 voturi; georgiști (de dreapta) — 88 030 voturi; socialiști de stînga — 44 572 voturi. Această fărâmițare a voturilor, care a atras după sine dificultăți în formarea guvernului, a fost — cum afirmă un deputat conservator — un protest în masă împotriva politicii duse, în ansamblu, de parlamentari; pe de altă parte, a fost un protest față de modul în care principalele vechi partide (care, toate, au pierdut mandate) au răspuns acutelor probleme economice daneze. Nu e mai puțin adevărat că, deși mulți au acordat voturile lor partidului progresului al lui Morgens Glistrup (al cărui principal țel e desființarea impozitelor), foarte puțini cred că un asemenea program ambițios ar putea fi îndeplinit, fără apariția altor dificultăți. Comentând situația din Danemarca, „The Times” scria că alegerile au constituit un avertisment pentru întreaga Europă occidentală: „Ele au arătat cât de delicată e sarcina de a guverna o țară puternic dezvoltată, într-o conjunctură mondială de inflație” (De altfel, păreri asemănătoare au fost publicate și de alte ziare vest-europene, din care am reprodus în nr. 52, în cadrul rubricii „Puncte de vedere”). După alegeri, a doua zi, Anker Joergensen a demisionat, dar a fost însărcinat de regină cu o misiune de informare pe lângă liderii celorlalte nouă partide ale parlamentului. Fostul premier a declarat că nu ar accepta să coopereze cu oricare

partide și că un guvern în care ar fi chemat și partidul social-democrat ar trebui condus de acest partid. Nu toți liderii sînt de aceeași opinie, drept care înțelirile lui Anker Joergensen nu au dat rezultate. Fostul premier renunțînd la misiunea sa, Margrethe a II-a a încredințat sarcina conducătorului partidului liber-agrarian de dreapta Poul Hartling care a reușit să formeze un guvern minoritar, la 18 decembrie. Partidul lui Hartling deține 22 de locuri din cele 179 ale Parlamentului. Patru alte grupări — radicalii, conservatorii, democrații de centru și creștin-popularii — au anunțat că vor sprijini guvernul minoritar, dar, împreună, cele 5 partide nu dețin decât 79 de mandate. Sarcina guvernării nu va fi, prin urmare, deloc ușoară, nici în continuare. În noul guvern, funcțiile sînt repartizate astfel: externe — Ove Guldberg, finanțe — Anders Andersen, economie și comerț — Poul Byboe Andersen, muncă și locuințe — Johan Philipsen, agricultură și pescuit — Niels Anker Kofoed, mediu și problemele Groenlandei — Holger Hansen, justiție și probleme culturale — Nathalie Lind, educație națională — Tove Nielsen, apărare — Cerling Broendum, interne și probleme sociale — Jacob Soerensen, cult și lucrări publice — Kresten Dansgaard.

N. Sandu, Botoșani. Vă mulțumim pentru observații. Deocamdată nu sîntem în măsură de a da curs sugerției dv. de a elimina reclamele și a spori prețul revistei. Vom avea însă în vedere și publicarea unor hărți, imagini turistice ori din evenimintele politice internaționale.

C. Negruțiu, Oradea. Vă mulțumim pentru aprecieri. 1. Am mai răspuns acestei întrebări în cadrul rubricii noastre: Luiz Cabral este fratele defunctului luptător Amilcar Cabral.

2. În această toamnă, cu prilejul amnistiei generale, i se permisese și compozitorului Mikis Teodorakis să se întoarcă în Grecia. Nu dispunem încă de informații în legătură cu întoarcerea sa ori

cu poziția actualilor conducători față de el.

3. Congresul american e alcătuit din 535 de membri; senatorii sînt aleși pentru o perioadă de șase ani, membrii Camerei Reprezentanților pentru doi ani; pot fi realeși fără limită. Din fiecare din cele 50 de state se aleg câte 2 senatori; la fiecare trei ani se realege o treime a Senatului. Statele federației sînt împărțite în districte electorale, fiecare district trimițînd un reprezentant în Congres (în Camera Reprezentanților — 435 membri). Numărul reprezentanților din fiecare stat depinde de populația statului respectiv.

Rodica și Valentin Lupu, Iași. Vă mulțumim pentru scrisoarea trimisă și pentru aprecierile privind articolele publicate în revista noastră. Ne pare rău, dar nu dispunem de informații mai noi privind cauzele accidentului avionului „Tupolev-144”.

Personajele despre care ne scrieți au fost imaginate de scriitorii respectivi, și neexistînd în realitate, vă sugerăm consultarea tuturor romanelor în care ele apar, pentru a afla amănunte biografice.

Florin Comănescu, București. Nu dispunem de informația solicitată.

Ioan Apolzan, Vințul de Jos, jud. Alba. I. Vă sugerăm consultarea cronologiei publicate

Al. Antonescu, Iași. La toate întrebările dv. în legătură cu noul vicepreședinte al Statelor Unite am răspuns în cadrul rubricii „Profil” nr. 51 și în cadrul acestei rubrici nr. 52. După cum am anunțat,

în nr. 45 din 1973 și a răspunsurilor apărute în cadrul acestei rubrici din nr. 49, 50, 51, 52 în care veți găsi toate informațiile solicitate în legătură cu palestinienii, cele patru războaie dintre Israel și statele arabe etc.

2. Pentru celelalte întrebări vă sugerăm consultarea „Micului dicționar enciclopedic”. Vă mulțumim pentru sugestii.

Trandafir Stănescu, com. Rociu, satul Șerbănești, jud. Argeș. Într-adevăr, vă vom sugera consultarea cronologiei publicate în nr. 45 din 1973, pe care sperăm că o veți găsi la biblioteca comună. Despre problema care vă interesează, revista noastră a mai scris (cf. această rubrică din nr. 14/1973) și vom mai scrie. Vă sugerăm și consultarea articolelor despre Orientul Apropiat publicate în ultimele două numere.

Silvia Olteanu, str. Grivița nr. 4, Hirșova, jud. Constanța dorește să cumpere nr. 50 al revistei „Lumea”.

Szekely Imre, Hunedoara. Nu dispunem de informații în problema despre care ne scrieți.

Ștefan Iobaș, Oradea. Publicarea unei asemenea hărți întâmpină multe dificultăți de ordin tipografic. Vom avea în vedere, însă, propunerea.

Gerald Ford este căsătorit și are patru copii. **Fotografia de mai jos** reprezintă întreaga familie Ford; de la stînga la dreapta: Steven, John, Susan, Gerald Ford, soția sa Betty, Michael.

Florentin Grigore, Balș; I. Baldovinescu, Bacău; Ion Vasilescu, Tirgoviste. Întrucât, din motive tehnice, de regulă ediția revistei noastre se încheie marți, articolul „Odi-seea...” din numărul trecut nu a cuprins ultimele știri referitoare la evenimentele respective. Aceste știri, plus clarificările evoluției situației deturnării avionului „Boeing-737”, introduse ulterior, „au

prins” numai o mică parte a tirajului revistei. Oricum, sperăm, că, între timp, v-ați edificat în această problemă.

În fotografiile alăturate: sus — doi din piraii avionului, predându-se autorităților din Kuweit; jos — două din stewardessele avionului „Luft-hansa” explicând, la o conferință de presă, cum s-au petrecut evenimentele.

Președinți și premieri turci

VI. Alexandrescu, Arad. În perioada 1920—1973, Turcia a avut următorii președinți: Kemal Atatürk (3 mai 1920 — 29 octombrie 1923; 29 octombrie 1923 — 10 noiembrie 1938); İsmet İnönü (11 noiembrie 1938 — 22 mai 1950); Celal Bayar (22 mai 1950 — 27 mai 1960); Cemal Gürsel (27 mai 1960 — 26 octombrie 1961, timp în care a fost președinte al republicii și prim-ministru; 27 octombrie 1961 — 27 martie 1966); Cevdet Sunay (28 martie 1966 — 6 aprilie 1973); Fahri Korutürk (6 aprilie 1973 — în funcție).

În aceeași perioadă, premieri ai Turciei au fost: Kemal Atatürk (3 mai 1920 — 24 ianuarie 1921); Fevzi Çakmak (24 ianuarie 1921 — 16 mai 1921; 19 mai 1921 — 9 iulie

1922); Rauf Orbay (12 iulie 1922 — 13 august 1923; 14 august 1923 — 27 octombrie 1923); İsmet İnönü (30 octombrie 1923 — 5 martie 1924; 5 martie 1924 — 21 noiembrie 1924); Fethi Okyar (21 noiembrie 1924 — 2 martie 1925); İsmet İnönü (4 martie 1925 — 1 noiembrie 1927; 1 noiembrie 1927 — 25 septembrie 1930; 26 septembrie 1930 — 4 mai 1931; 4 mai 1931 — 1 martie 1935; 1 martie 1935 — 25 octombrie 1937); Celal Bayar (25 octombrie 1937 — 11 noiembrie 1938; 11 noiembrie 1938 — 25 ianuarie 1939); dr. Refik Saydam (25 ianuarie 1939 — 3 mai 1939; 3 mai 1939 — 8 iulie 1942); Sükrü Saracoglu (8 iulie 1942 — 8 martie 1943; 8 martie 1943 — 5 august 1946); Recep Peker

Gh. Nicolaescu, Galați. 1.

După îndelungile probe din ultimii ani, s-a trecut la construirea avioanelor „Concorde” de serie. **Fotografia** alăturată reprezintă avionul „Concorde” nr. 1 de serie, care, la începutul lunii decembrie, a efectuat primul său zbor, deasupra aerodromului de la Toulouse.

2. Marea Britanie este pregătită să reia discuțiile asupra Gibraltarului cu guver-

nul spaniol, potrivit declarațiilor făcute la Whitehall. Fixarea datei, locului și nivelului discuțiilor (care au fost întrerupte în mai 1973) urmează a face curând obiectul unor schimburi de vederi între cele două guverne. Deși discuțiile asupra coloniei fuseseră întrerupte, cei doi miniștri ai afacerilor externe menținuseră contactul cu prilejul unor reuniuni internaționale.

(5 august 1946 — 9 septembrie 1947); Hasan Saka (9 septembrie 1947 — 10 iunie 1948; 10 iunie 1948 — 14 iunie 1949); Şemsettin Günaltay (15 iunie 1949 — 22 mai 1950); Adnan Menderes (22 mai 1950 — 9 martie 1951; 9 martie 1951 — 17 mai 1954; 17 mai 1954 — 30 noiembrie 1955; 30 noiembrie 1955 — 1 noiembrie 1957; 1 noiembrie 1957 — 27 mai 1960); Cemal Gürsel (28 mai 1960 — 5 ianuarie 1961; 5 ianuarie 1961 — 20 noiembrie 1961); İsmet İnönü (20 noiembrie 1961 — 25 iunie 1962; 25 iunie 1962 — 25 decembrie 1963; 25 decembrie 1963 — 21 februarie 1965); S. Hayri Ürgüplü (21 februarie 1965 — 22 octombrie 1965); Süleyman Demirel (23 octombrie 1965 — 9 noiembrie 1969; 9 noiembrie 1969 — 14 februarie 1970; 14 februarie 1970 — 12 martie 1971); Nihat Erim (19 martie 1971 — 7 decembrie 1971; 7 decembrie 1971 — 17 aprilie 1972); Ferit Melen (15 mai 1972 — 6 aprilie 1973); Naim Talu (13 aprilie 1973 — 15 decembrie 1973; 15 decembrie — în funcție).

Radu Turtureanu, Baia Mare. Într-adevăr, după cum am mai anunțat, în episodul IV al serialului nostru s-a strecurat

o greșeală privind alegerile din 1960. Vă mulțumim pentru sesizare. Am mai răspuns, de altfel, în nr. 50 al revistei.

LUMEA

săptăminal de politică externă editat de Uniunea Ziarștilor din Republica Socialistă România

**Redactor-șef
Ion Cârje**

Redacția și administrația: București, Piața Scintei nr. 1. Telefon 17.60.10. Internațional 17.69.87 și 18.53.55. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții. Abonamentele pentru străinătate: prin întreprinderea „ROM-PRESFILATELIA” — serv. Import-Export Presă — București, Calea Griviței nr. 64-66, P.O.B. — 2001

METAL DE CALITATE SUPERIOARĂ PENTRU INDUSTRIA ROMÂNEASCĂ
ȘI

PENTRU EXPORT

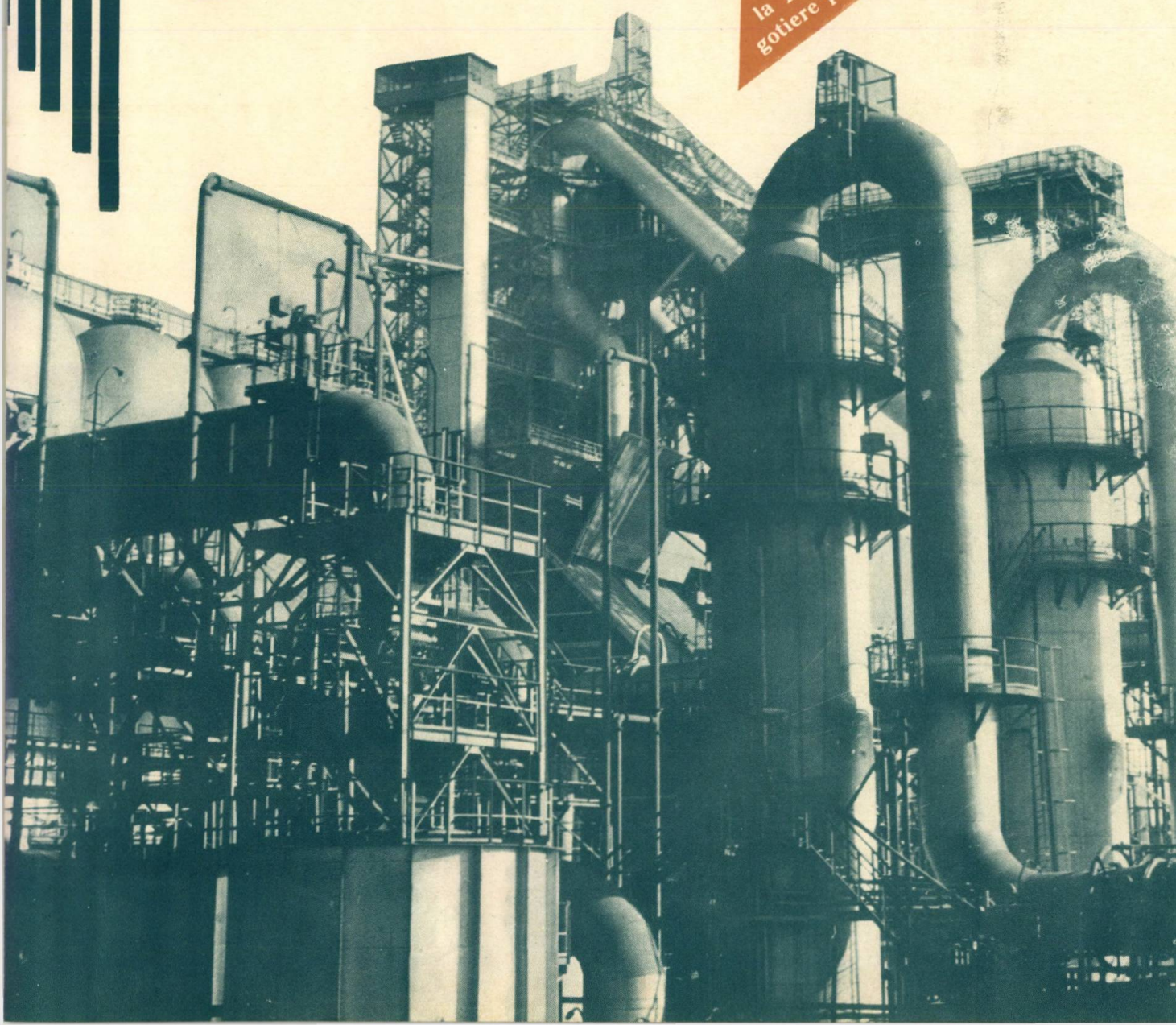
*Cu utilaj ultramodern
și tehnologie de ultimă oră,
furnalele, oțelăriile,
laminoarele și uzinele*

CENTRALEI SIDERURGICE

galati

PRODUC:

- Tablă groasă din diferite calități de oțel necalmat, calmat și din oțel slab aliat, pentru construcții navale, cazane, etc., corespunzătoare calitativ normelor STAS, GOST, DIN, având următoarele dimensiuni : grosimea de la 4 la 150 mm, lățimea de la 800 la 3 000 mm, lungimea maximă 15 000 mm (în mod excepțional până la 30 000 mm) • Se realizează, de asemenea, sleburi cu grosimea de la 100 la 300 mm, lățimea de la 700 la 1 600 mm, lungimea de la 1 500 la 9 500 mm. • Lingouri plate până la 28 tone • Lingotiere plate • Fontă de afinare în calupuri • Oxigen în tuburi

cabriolet

Întreprinderea
mecanică
de utilaje
MEDGIDIA

prese de balotat
paie și fân

- o gamă largă de piese
de schimb și ansamble
pentru mașini agricole

realizează:

remorci auto basculante

**remorci auto fixe
(de 5 și de 3 tone)**

*Contabilul
Jud.
de Pantof*

LUMEA

**COLABORAREA ECONOMICĂ
— PARTE INTEGRANTĂ
A
SECURITĂȚII EUROPENE**

*Situația din
Orientul Apropiat
și
alegerile din Israel*

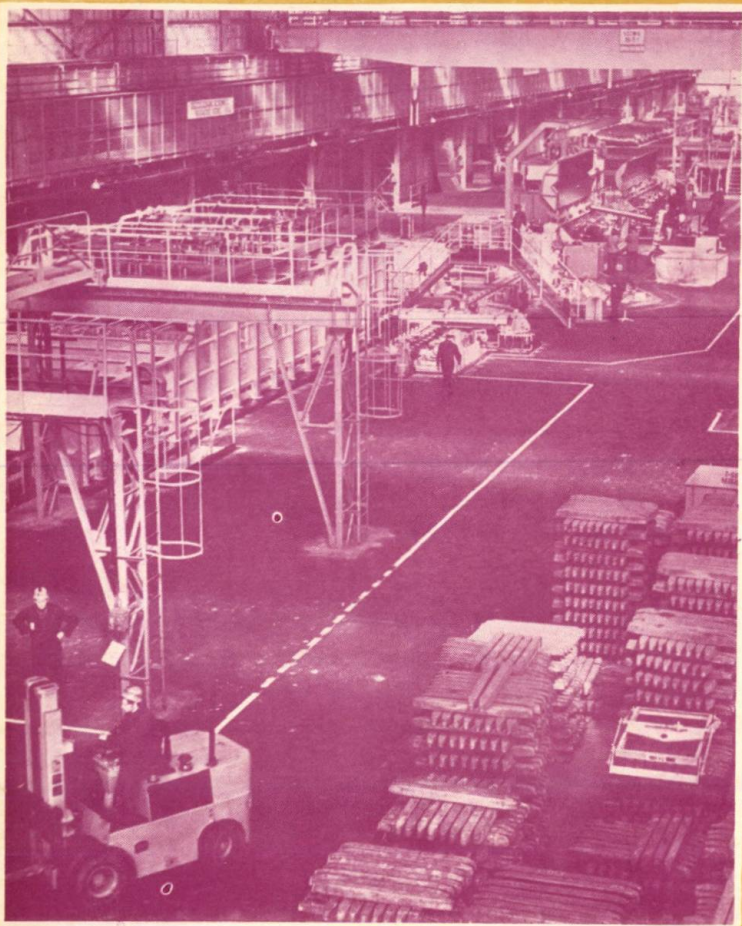

reportaj
pe glob

BEIRUT

**Biografia
dramatică
a petrolului**

R. P. POLONĂ. Laminorul de lingouri de cupru, din Szopienice — unitate nou construită care va produce anual 80 000 tone de sîrmă de cupru

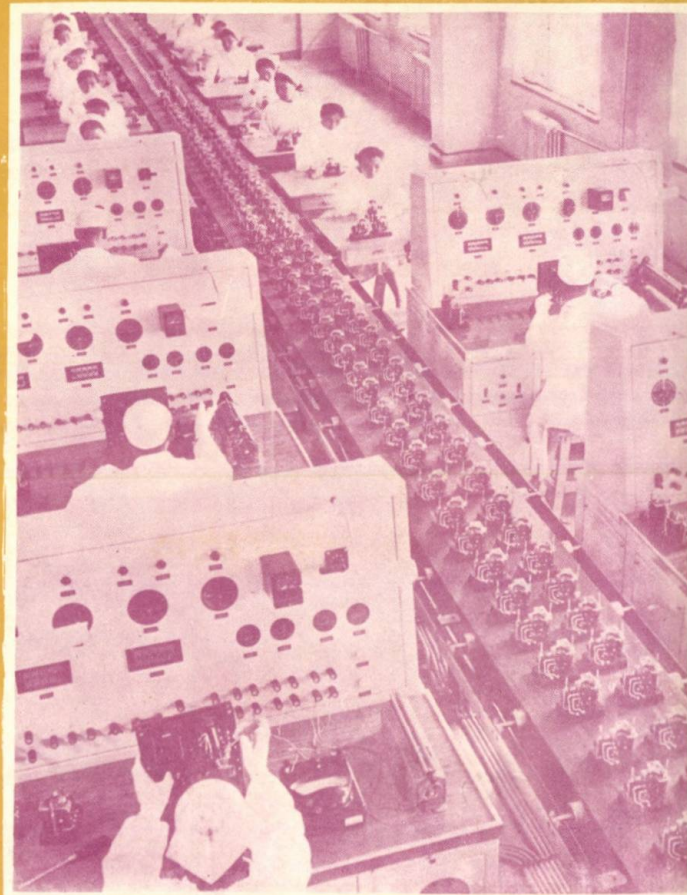

R. D. GERMANĂ. Aspect din sala centrului de control computerizat, instalat, de curînd, în cadrul Uzinei de mașini-unelte din Karl Marx Stadt

DIN ȚĂRILE SOCIALISMULUI

R. P. MONGOLĂ. Intrarea principală a noii clădiri a Universității din Ulan Bator

R. P. D. COREEANĂ. Imagine dintr-o uzină de relee utilizate în industria electronică și în automatizare

LUMEA

3 (533)

10 ianuarie 1974

ARTICOLE, CORRESPONDENȚE

Orientul Apropiat. Dezangajarea într-o fază concretă? Rodica Georgescu	2
Tel Aviv. Scrutinul și negocierile. Mihai Matei	3
Franța. O triplă criză? Florica Șelmaru	5
Roma. Realitățile impun reconsiderări economice. Radu Bogdan	6
Madrid. Noul guvern: continuitate? Rodica Dumitrescu	7
Colaborarea economică - parte integrantă a securității europene. Ilie Șerbănescu	8
Peru. Apun „simboluri” flagrante. Anca Voican	10
O nouă etapă a „căii birmane”. Liana Enescu	11
Proiecte concrete pe masa negocierilor de la Viena. Vasile Crișu	12
Buenos Aires. Schiță de bilanț. Valentin Păunescu	18
Seceta. Dumitru Constantin	19

DIN ȚĂRILE SOCIALISMULUI

R.S.F. Iugoslavia. Condiții favorabile pentru o dezvoltare mai stabilă și mai echilibrată. Simion Morcovescu	14
R.P. Chineză. Întilniri între armată și populație	15
R.P. Ungară. Din Hotărîrea C.C. al P.M.S.U. cu privire la politica de cadre	15

REPORTAJ PE GLOB

Beirut. Crăciun Ionescu	16
-------------------------	----

CONTRAPUNCT

Nimic nu se pierde, totul se transformă... Radu Budeanu	13
---	----

1 000 ₮ 1

20-21-22

POLEX

Fișier de politică externă: Agențiile internaționale de presă	23
---	----

SERIAL

Biografia dramatică a petrolului (II).	24
--	----

PUNCTE DE VEDERE DIN PRESA MONDIALĂ

Associated Press, L'Orient-Le Jour, Le Monde, The Times, Washington Post, International Herald Tribune	26-29
--	-------

PROFIL

Puja Frigyes, ministrul afacerilor externe al R.P. Ungare	29
---	----

POȘTA REDACȚIEI

30-32

SAPTAMINA

2—8 ianuarie

miercuri

— A luat sfârșit cel de-al VIII-lea Congres al Federației Mondiale a Orașelor Înfrățite (F.M.O.I.), care și-a desfășurat lucrările în capitala Senegalului.
— O delegație a Organizației Unității Africane (O.U.A.) a sosit la Cairo pentru a conferi cu oficialități ale Ligii Arabe în problema consecințelor pe care le are reducerea producției și creșterea prețurilor petrolului arab asupra economiilor statelor africane independente.

joi

— Fernando Salazar Navarrete, reprezentantul statului Costa Rica, a devenit președintele Consiliului de Securitate pe luna ianuarie, în conformitate cu criteriul rotației la președinția acestui organism.
— La invitația guvernului chinez, a sosit la Pekin, într-o vizită de prietenie, Masayoshi Ohira, ministrul afacerilor externe al Japoniei.
— S-a încheiat vizita de prietenie în Polonia a lui Horst Sindermann, președintele Consiliului de Miniștri al R.D. Germane.

vineri

— La Madrid a fost dată publicității lista noului guvern spaniol, condus de Carlos Arias Navarro.
— Moshe Dayan, ministrul israelian al apărării a sosit la Washington într-o vizită oficială de prietenie.
— Noul ministru al justiției al Statelor Unite, William Bart Saxbe, și-a preluat oficial funcția, depunând jurământul în cadrul unei ceremonii desfășurate la Washington.

simbătă

— Președintele Mao Tzedun l-a primit pe Masayoshi Ohira, ministrul japonez al afacerilor externe.

— La Varșovia a fost semnat un protocol privind schimburile de mărfuri pe 1974 între Polonia și R.D. Germană, în baza căruia volumul livrărilor reciproce va înregistra un spor de peste 14 la sută.

duminică

— S-a încheiat vizita de prietenie în R.P. Chineză a lui Masayoshi Ohira, ministrul afacerilor externe al Japoniei. Între cele două țări a fost semnat un acord comercial care stipulează că părțile își vor acorda reciproc clauza națiunii celei mai favorizate.
— Secretarul general al O.N.U., Kurt Waldheim, și-a încheiat vizita în Mexic.
— A încetat din viață, în vîrstă de 77 de ani, cunoscutul pictor mexican David Alfaro Siqueiros.
— Au fost reluate negocierile dintre Republica Panama și Statele Unite privind regimul Canalului Panama.

luni

— S-a deschis, la Geneva, reuniunea la nivel ministerial a statelor membre ale Organizației țărilor exportatoare de petrol (O.P.E.C.), care se va concentra asupra căilor de armonizare a politicii țărilor O.P.E.C. în domeniul petrolului și a unor aspecte ale prețului la țifei.
— Banca Japoniei a suspendat vinzările de dolari pentru susținerea monedei naționale, ceea ce a dus la devalorizarea „de facto” a yenului cu 6,57 la sută.

marți

— Primul ministru al Marii Britanii, Edward Heath, a convocat o ședință de urgență a cabinetului său pentru a analiza situația economică și socială a țării.
— A sosit la Havana, într-o vizită oficială, Fouad Naffah, ministrul afacerilor externe al Libanului.

Dezangajarea într-o fază concretă?

Geneva. Conferința de pace în problema Orientului Apropiat. În imagine: negocierile din comisia militară

Convorbirile militare egipteano-israeliene continuă să progreseze. Este impresia împărtășită de observatorii politici la încheierea celor cinci ședințe ale grupului de lucru de la Geneva. Laconismul comunicatelor oficiale și secretul absolut ce înconjoară discuțiile nu permit, însă, aprecierea exactă a progreselor înregistrate. Ușurează, în schimb, formularea de ipoteze. Astfel, se consideră că, deși cele două delegații nu au ajuns la un consens asupra tuturor principiilor ce ar urma să guverneze dezangajarea forțelor de-a lungul Canalului Suez, convorbirile au atins un punct destul de avansat pentru a se putea trece deja la studierea modalităților concrete ale dezangajării. Într-adevăr, după ce în primele trei ședințe discuțiile s-au referit la problemele de principiu, comunicatul publicat la sfârșitul reuniunii din 4 ianuarie arată că ele au fost consacrate, pentru prima oară, aspectelor tehnice ale separării forțelor. O astfel de analiză a fost într-un fel confirmată de aprecierea secretarului de stat american, Henry Kissinger. Acesta semnalase că sarcina grupului de lucru militar egipteano-israelian a avut, până acum, un caracter „preliminar și explorator”, dar, în recenta sa conferință de presă, a afirmat că se așteaptă la „progrese însemnate” în cursul convorbirilor de

la Geneva și că ele ar trebui să fie „o excelentă punte” spre o reglementare pașnică a conflictului din Orientul Apropiat. Kissinger a refuzat, totuși, să dezvăluie dacă discuțiile privind dezangajarea forțelor ar putea fi încheiate până la sfârșitul lunii ianuarie.

Kurt Waldheim, secretarul general al O.N.U., se declara, la rîndul său, convins de faptul că discuțiile egipteano-israeliene de la Geneva „vor ajunge la rezultate pozitive în săptămânile viitoare”, deși soluționarea problemei Orientului Apropiat „va cere timp și lungi negocieri”.

Se apreciază, între altele, că rezultatele vizitei generalului Moshe Dayan în Statele Unite vor permite negociatorilor de la Geneva să depășească stadiul examinării principiilor generale pentru a intra într-o fază nouă. De altfel, imediat după anunțarea oficială a călătoriei lui Dayan la Washington și a probabilei vizite la Moscova a ministrului egiptean de externe, Ismail Fahmi, observatorii politici emiteau părerea că „discuțiile din cadrul grupului de lucru militar au ajuns într-un punct crucial”. Surse oficiale israeliene nu au dezmințit informațiile potrivit cărora ministrul apărării al Israelului ar fi fost purtătorul unui plan privind dezangajarea forțelor în Sinai (vezi caseta alăturată). La

sfârșitul întrevederilor sale cu Henry Kissinger, care au durat peste 8 ore, Moshe Dayan afirma că țara sa este, în prezent, în măsură să înainteze propuneri concrete asupra separării trupelor israeliene și egiptene de-a lungul Canalului Suez. El declara ziariștilor că aceste propuneri vor fi prezentate la Geneva, în viitorul apropiat, după ce cabinetul Golda Meir le va aproba.

Henry Kissinger sublinia și el că discuțiile cu ministrul israelian au fost „constructive și utile”, ceea ce va permite „realizarea unui progres la Geneva”. Declarațiile lui Kissinger și ale generalului Dayan au dat ziariștilor neta impresie că Statele Unite și Israelul ar fi căzut de acord asupra formulei ce ar urma s-o propună Egiptului. Nici unul dintre ei nu a dezvăluit însă esența convorbirilor lor în legătură cu punctele relate, deși Kissinger afirma că „înțelege foarte bine” poziția egipteană față de dezangajare, pe care caută să o prezinte „cît mai just posibil”, și că încearcă să ajute Israelul și Egiptul

„Al Ahram” despre poziția Egiptului

Potrivit cotidianului oficios „Al Ahram”, delegația egipteană din cadrul grupului de lucru militar al Conferinței de la Geneva și-a definit poziția prin următoarele puncte:

1. Dezangajarea forțelor este o problemă pur militară și nu are nici o legătură cu problemele politice sau cu reglementarea definitivă a crizei;
2. Dezangajarea forțelor constă într-o retragere a trupelor israeliene pe malul oriental al Canalului, la o distanță care să permită forțelor O.N.U. să-și ocupe pozițiile;
3. Egiptul nu acceptă o diminuare și nici o retragere a efectivelor sale de pe malul oriental al Canalului;
4. Dezangajarea are drept scop să asigure o securitate reciprocă forțelor celor două părți;
5. Misiunea comisiei militare nu presupune nici o obligație politică din partea vreunei părți, ci implică doar executarea angajamentelor luate de

cele două părți prin acordul de la 21 noiembrie 1973;

6. Stabilită conform unui calendar, etapa dezangajării trebuie să fie urmată de retragerea totală a trupelor israeliene, care constituie unul din obiectivele Conferinței de la Geneva.

„Planul Dayan” în versiunea ziarului „Yedioth Aharonoth”

Ziarul „Yedioth Aharonoth” publică la 6 ianuarie ceea ce el afirmă a fi punctele principale ale „planului Dayan” privind dezangajarea forțelor egipteano-israeliene. Potrivit ziarului, planul preconizează o retragere israeliană în trei etape:

- 1) forțele israeliene părăsesc ruta Cairo-Suez, revenind astfel la ceea ce se denumește „liniile de la 22 octombrie”, ceea ce ar permite celei de-a treia armate egiptene să iasă din încercuire;
- 2) într-o a doua etapă, forțele israeliene se retrag de pe malul occidental

al Canalului Suez, cu excepția unui cap de pod;

3) forțele israeliene se retrag la aproximativ 30 km de Canal, pe linia înălțimilor Mittla și Giddi.

După fiecare dintre primele două retrageri, teritoriile evacuate de israelieni sînt ocupate de forțe ale O.N.U. După cea de-a treia etapă, forțele egiptene înaintează pînă la aproximativ 10 km est de Canal, iar fișia de 20 km care mai rămîne este ocupată de forțele O.N.U.

În schimb, potrivit „planului Dayan”, egiptenii ar trebui:

- a) să înlocuiască încetarea focului printr-o declarație de nebeligeranță;
- b) să redeschidă Canalul Suez navigației, fără a-și lua, deocamdată, angajamentul de a autoriza folosirea Canalului de navele israeliene;
- c) să-și reducă efectivele din Sinai, în special unele tipuri de armament greu. Ei ar trebui, de asemenea, să-și ia angajamentul că nu vor plasa avioane pe aerodromuri foarte apropiate de Canal, ca cel de la Fayid.

Ar urma să se prevadă și alte limitări privind batalioanele de rachete sol-aer din zona Canalului.

„Planul Dayan” precizează că toate acestea ar constitui doar o etapă preliminară unui acord global în care să se stabilească viitorul Peninsulei Sinai și relațiile dintre cele două țări.

„să ajungă la poziții pe care ambele părți le pot accepta”.

Comentind știrile din Tel Aviv, potrivit cărora generalul Dayan va propune retragerea trupelor israeliene pînă la trecătoarele Mittla și Giddi din Sinai, în schimbul reducerii efectivelor egiptene din această zonă, ziarul „Al Gumburia” scrie: „Egiptul respinge asemenea propuneri și va insista ca retragerea inițială să fie însoțită de un angajament prealabil israelian de retragere din întreaga Peninsulă Sinai, pe baza unor termene precise”. Pe de altă parte, ziarul „Al Ahram” subliniază că un acord asupra principiului dezangajării forțelor trebuie să includă o garanție că „situația nu va rămîne înghețată” după ce trupele O.N.U. își vor ocupa pozițiile între forțele adverse.

Clarificări în legătură cu coordonarea interarabă în cadrul conferinței de la Geneva vor interveni, probabil, după întîlnirea de la Damasc — anunțată de un purtător de cuvînt al ministerului de externe kuveitian — între președinții Anwar Sadat și Hafez El Assad și regele Hussein, întîlnire a cărei dată nu a fost încă precizată. „Zvonurile care circula despre unele contradicții dintre pozițiile egipteană și siriană, privitoare la conferința de la Geneva — arăta purtătorul de cuvînt — nu

Washington. O nouă călătorie transatlantică a ministrului apărării israelian, Moshe Dayan, pentru a conferi cu secretarul de stat Henry Kissinger

sînt adevărate și ar trebui mai curînd să se vorbească despre «neînțelegerea» pozițiilor celor două țări». În timp ce Siria nu manifestă interes față de această conferință decît în măsura în care îi poate oferi garanții în sensul unei retrageri israeliene de pe toate teritoriile ocupate, explică el, Egiptul consideră că, ducînd pînă la capăt negocierile, va determina Israelul să-și precizeze exact intențiile. Potrivit afirmațiilor ziarului libanez „An Nahar”, în cursul întîlnirii de la Damasc — rezultat al medierii Kuweitului — președintele Sadat va încerca să-l convingă pe șeful statului sirian că Egiptul nu urmărește să ajungă la o reglementare separată cu Israelul. Într-un interviu acordat ziarului „Washington Post”, ministrul adjunct de externe sirian, Mohamed Zakaria Ismail, a recunoscut existența unor puncte de vedere deosebite între Siria și Egipt privind convorbirile de la Geneva, susținînd însă că ele sînt doar dezacorduri minore în probleme de procedură. Definind din nou poziția țării sale față de conferința de pace, Zakaria Ismail declară că Siria va participa la ea dacă discuțiile se îndreaptă spre negocieri serioase în vederea soluționării conflictului arabo-israelian. Întrebat despre condițiile cerute de Siria pentru a

lua loc la masa conferinței, el afirma că „participanții trebuie să declare că urmează să discute despre retragerea forțelor israeliene din teritoriile arabe ocupate. În loc să vorbească despre prizonierii de război și dezangajare, israelienii ar trebui să se refere la scopul conferinței”. Ministrul sirian arăta că Siria va solicita Israelului trei concesii înainte de a prezenta o listă a prizonierilor de război: permisiunea ca 20 000 de țărani sirieni, expulzați de pe înălțimile Golan în timpul războiului din octombrie, să se înapoieze la căminele lor; acceptarea oficială de către Israel a unor prevederi ale Convenției de la Geneva, legate de tratamentul civililor în regiunile

ocupate; retragerea Israelului de pe pozițiile ocupate după încetarea focului.

În timp ce convorbirile de la Geneva par să evolueze într-o manieră satisfăcătoare, situația pe teren — așa cum anunța un purtător de cuvînt al O.N.U. — s-a dovedit, în vremea din urmă, destul de instabilă, în special în sectorul central de pe malul oriental al Canalului Suez. După o întrerupere de cîteva zile, aprovizionarea orașului Suez și a celei de-a treia armate egiptene a fost reluată la sfîrșitul săptămînii trecute.

Rodica Georgescu

TEL AVIV

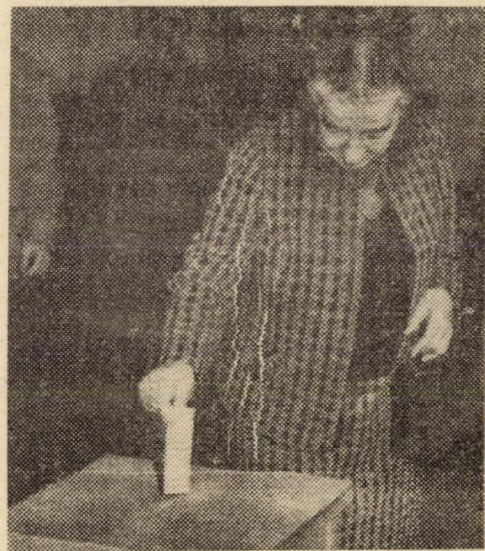
Scrutinul și negocierile

Programate inițial pentru 28 octombrie, dar amîinate, din motive evidente, pentru un termen ulterior — ultima zi a anului trecut — alegerile generale din Israel au fost, în mod inevitabil, privite prin prisma perspectivelor unei reglementări în Orientul Apropiat, temă dominantă a campaniei electorale și, de asemenea, preocupare principală acum, după consumarea scrutinului.

Consultarea de la 31 decembrie — s-a votat atît pentru parlament cît și pentru administrația locală — s-a caracterizat printr-o atmosferă calmă, o participare record a electoratului israelian (să notăm, totodată, că arabii din sectorul ocupat al Ierusalimului au arătat o demonstrativă indiferență față de scrutinul municipal la care erau invitați să participe), o relativă întîrziere în comunicarea rezultatelor oficiale și o confirmare parțială a pronosticurilor de ultimă oră, argumentate, sau nu, prin sondaje de opinie.

Ceea ce s-a anticipat a fost, fără îndoială, consolidarea pozițiilor coaliției de dreapta „Likud”, constituită cu puțin timp înaintea termenului inițial, din octombrie, al alegerilor, grupare care s-a străduit să reliefeze bilanțul militar mult mai puțin favorabil al ultimului conflict — în comparație cu acela din 1967 — și să atribuie răspunderea insucceselor actualei echipe guvernamentale. Ceea ce nu s-a confirmat a fost măsura — apreciată a fi mai importantă de unele anticipări și sondaje — în care electoratul israelian și-a însușit argumentația grupării „Likud”: în primul rînd, pierzînd cinci mandate parlamentare, Partidul Muncii condus de premierul Golda Meir a rămas, totuși, principala formație politică israeliană; în al doilea rînd, rezultatele înregistrate de mai multe formații situate la stînga centrului — P.C. din Israel (Rakah) a obținut un mandat în plus, P.C. din Israel (Maki) și-a păstrat mandatul deținut anterior, iar gruparea „Drepturile cetățenești” (dizidență de stînga din Partidul Muncii) a obținut trei mandate — arată că este vorba nu atît despre o deplasare spre dreapta a corpului electoral, cît despre o eroziune a pozițiilor Partidului Muncii și, totodată, o polarizare a atitudinilor, în funcție îndeosebi de perspectivele unei reglementări a situației din Orientul Apropiat.

Această problemă și, în primul rînd, principalul ei aspect concret — debutul, laborios dar încurajator, al convorbirilor de pace de la Geneva — reprezintă un punct de referință permanent al analizei actului electoral și al urmărilor, consumate sau previzibile, ale acestui act. Desfășurarea convorbirilor de la Geneva a fost

Premierul Golda Meir votînd

factorul care a determinat pînă și opoziția de dreapta să nu se rezume la analiza politicii militare a guvernului, ci să încerce să se prezinte ca grupare care ar purta negocierile cu maximă fermitate — fermitate care ar fi constat, însă, mai ales în refuzul de a accepta evacuarea celei mai mari părți a teritoriilor arabe ocupate. Chiar și în această formulă revizuită, poziția grupării „Likud” a rămas vulnerabilă, ceea ce explică, după părerea majorității comentatorilor, faptul că Partidul Muncii a reușit o limitare a pierderilor de voturi. „Dacă alegerile ar fi cîștigate de „Likud” — afirma, în ajunul scrutinului, premierul Golda Meir — am putea economisi prețul biletelor de avion ale delegației de negociatori pentru Geneva, pentru că ei s-ar întoarce cu minile goale”. Axîndu-și campania electorală pe ideea necesității de a continua dialogul amoros la Geneva, principala formațiune politică guvernamentală prezenta, însă, alegătorilor o imagine destul de contradictorie a felului în care abordează convorbirile, prevăzute a se desfășura, pe baza rezoluției 242 a Consiliului de Securitate. Aceasta în sensul că, deși există în Partidul Muncii elemente favorabile eliberării tuturor teritoriilor arabe ocupate, precum și altele care preconizează „rectificări minore” ale hărțurilor, numeroși factori de răspundere adoptă, în această privință o atitudine rigidă,

Pentru soldați —
centru de vot impro-
vizat

Participare masivă la
vot...

ministrul apărării Dayan recomandind chiar, într-un discurs electoral, implan-tarea populației israeliene în Cisiordania, precum și la vest și sud-est de teritoriul Gaza. Este reflectarea unei diversități de opinii reale, dar și a unei strategii electorale care, vizind o consolidare a pozițiilor atât „la stînga” cît și „la dreapta”, nu a reușit să împiedice pierderile de teren în ambele laturi.

Pe plan intern, scrutinul a creat o con-junctură vizibil modificată, constituirea unui nou guvern anunțindu-se, din mai multe motive, dificilă. Colaborarea celor mai mari partide, inclusiv „Likud”, a fost, așa cum a rezultat din primele declara-ții, exclusă. Chiar și restabilirea coaliției de pînă acum — Partidul Muncii, Parti-dul Național Religios și liberalii indepen-denți — prezintă unele dificultăți; ace-s-tea rezultă nu atît din faptul că primele două formații componente au înregistrat pierderi de mandate (coaliția ar dispune, totuși, de o majoritate de cîteva voturi în Knesset), cît datorită unor disensiuni apă-rute în perioada campaniei electorale și perceptibile în zilele care au urmat scru-tinului. Spre deosebire de partenerii de pînă acum, Partidul Național Religios s-a pronunțat pentru menținerea controlului asupra Cisiordaniei; în plus, liderii ace-s-tui partid au părut interesați de asocierea la guvern a unor formații politice mai strict religioase (Agudat Israel și Poalei Agudat Israel). O asemenea extindere nu ar incomoda Partidul Muncii, în sensul că formațiile religioase „ortodoxe” au o atit-u-dine mai elastică în privința negocierilor de pace, dar ea ar fi considerată in-acceptabilă de către formațiile interesate de menținerea caracteristicilor laice în viața publică — liberalii independenți și parti-dul „drepturilor cetățenești”, luat în con-siderare ca partener posibil.

Încă din perioada campaniei electo-rale, dar mai ales în zilele imediat urmă-toare consultării, comentariile privind si-tuația internă au făcut referiri frecvente la unele disensiuni în rîndurile Partidu-lui Muncii, intervalul preelectoral deter-minind, și pe acest plan, anumite polari-zări. În această privință, a fost insistent menționată poziția vulnerabilă a gene-ralului Dayan. Într-adevăr, ministrul ap-ărării intrunește în persoana sa punctele nevralgice ale formațiunii politice din care face parte: direct pus în cauză pen-tru evoluția militară nesatisfăcătoare, Dayan este totodată considerat, datorită luărilor de poziție în problema teritoriilor ocupate, necorespunzător în funcția cheie pe care o deține și pe care ar dori, se pare, să o păstreze în următorul cabinet. Sprijinit de mai mulți lideri din partidul său —și în primul rînd de premierul Gol-da Meir — Dayan este criticat de mai mulți miniștri moderați, între care vice-premierul Allon și ministrul educației, Shimon Peres. (Să reamintim, în context, demisia ministrului justiției, Shapiro, cu

cîteva săptămîni în urmă, după ce îl cri-ticase sever pe deținătorul portofoliului apărării).

În această atmosferă mai degrabă flui-dă, prima decizie a premierului Golda Meir pare să fi fost aceea de a nu preci-pita lucrurile, de a cîștiga timp. Ministrul fără portofoliu Galili, colaborator apro-piat și, de fapt, purtător de cuvînt al pri-mului ministru, a apreciat că actualul gu-vern (neremaniat după alegeri) dispune de mandatul necesar pentru a continua, la Geneva, negocierea dezangajării în zona Suezului; va fi, însă, necesară constitui-

Formațiuni politice și rezultate

Maarakh — „alinirea muncitorească”, constituită în ajunul alegerilor din 1969, include:

Partidul Muncii (constituit, în ianua-rie 1968, din: Mapai — partidul laburist, în guvern de la întemeierea statului Israel; Ahduth Haavoda, par-tid socialist, separat în 1954 de Mapam, în guvern din 1955; Rafi — lista mun-citorească israeliană, desprins în 1965 din Mapai, în guvern din 1967)

Mapam (partidul muncitoresc unificat, întemeiat în 1948, guvernamental în perioadele 1955—1961 și 1966)

Maarakh a obținut 51 de mandate în Knesset (în 1969—56)

Likud — „regruparea” constituită în acest an, include partidele:

Gahal — bloc parlamentar constituit din partidele Herouth, întemeiat în 1948, și liberal (întemeiat în 1961)

Centrul liber — dizidenți de tendință anexionistă din partidul Herouth (în 1967)

Lista statală — dizidenți din Rafi (în 1968)

Likud a obținut 39 de mandate în Knesset (anterior 31)

Partidul Național Religios: 10 mandate (anterior 12)

Agudat Israel și Poalei Agudat Israel — partide religioase „ortodoxe”: 5 mandate (anterior 6)

Partidul Liberal Independent: 4 man-date (anterior 4)

P.C. din Israel (Rakah): 4 mandate (anterior 3)

Moked: grupare electorală în care ac-tivează P.C. din Israel (Maki): 1 man-dat (anterior 1)

Gruparea „drepturilor cetățenești”: di-zidenți din Partidul Muncii — 3 man-date.

Liste arabe asociate Partidului Muncii: 3 mandate (anterior 3).

rea unui nou guvern — afirma Galili — pentru continuarea convorbirilor. Tactica „temporizării” este evidentă: coaliția de pînă acum dispune de un consens în pri-vința fazei actuale a negocierilor. Admi-țînd că acestea vor continua în mod po-zitiv — pronostic plauzibil, judecînd după desfășurarea de pînă acum — și că, între timp, contactele cu celelalte formațiuni po-litice vor evolua satisfăcător, ar fi po-sibilă într-un termen destul de apropiat formarea unui guvern care să dispună de o majoritate stabilă, pe baza unui con-sens politic bine definit. Este, pe de altă parte, evident că guvernul nu pare tentat de soluția organizării de noi alegeri, pe care Galili nici nu a menționat-o; de alt-fel, se pare că organizarea unui nou scru-tin este preconizată, în cadrul Partidului Muncii, îndeosebi de aripa „moderată”, care apreciază că o a doua consultare ar pune în evidență necesitatea constituirii unei echipe guvernamentale orientate spre o atitudine mai flexibilă. «Majoritatea partidului — explica un „moderat” co-res-pondentului la Tel Aviv al ziarului fran-cez „Le Monde” — este în favoarea unei atitudini radical diferite de aceea adop-tată în cei șase ani care au urmat răz-boiului din 1967. Această nouă atitudine ar pune, în sfîrșit, accentul pe pace și nu pe „securitatea” Israelului, securitate care într-o anumită concepție servește drept paravan acelora care visează expansiunea teritorială».

Într-un context politic complex — evo-luția economiei suscită suficiente preocu-pări, situația socială, inclusiv a imigran-ților de dată relativ recentă, rămîne în actualitate — consultarea electorală din Israel s-a axat, precumpănitor, pe perspec-tivele unei reglementări negociate. Este o prioritate fără îndoială justificată, după cum justificat este ca relieful conjunctu-ral al competiției politice interne să nu devină un obstacol în calea unei regle-mentări politice care interesează întreaga regiune — și nu în ultimul rînd Israelul. Majoritatea comentariilor urmînd scruti-nului au subliniat că, dacă nu simplifică sarcina realizării unei soluționări nego-ciate echitabile, momentul electoral de la 31 decembrie nici nu contrazice speran-țele în realizarea unei astfel de reglemen-tări. Cu atît mai mult cu cît, între clarifi-cările ocazionate, se numără și conturarea unui curent care preferă o pace rezultînd din negocieri.

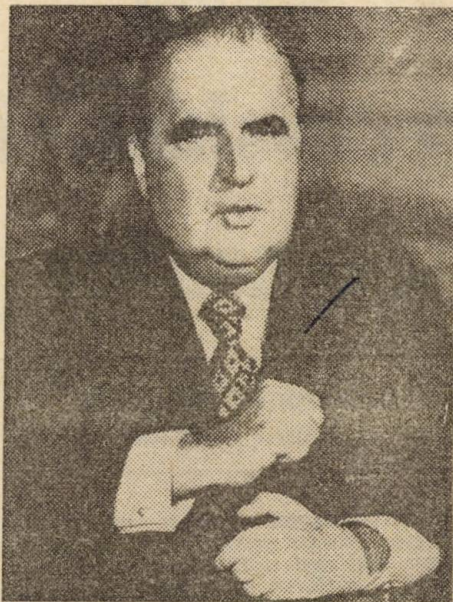
Mihai Matel

O triplă criză?

Strălucirea luminilor festive aprinse în cîntecul Anului Nou s-a stins, s-a stins și ecoul cristalin al paharelor ciocnite, automobilele — cîte luaseră drumul sudului — s-au întors, francezii și-au regăsit preocupările lor de fiecare zi. Și neliniștile, temerile pentru ziua de mîine. Firește, datorită unor relații „privilegiate”, cum se spune, schimburile Franței cu unele țări arabe producătoare de petrol continuă, astfel încît, din acest punct de vedere, țara este „la adăpost de o criză gravă în următoarele luni”. Sint chiar termenii pe care președintele Pompidou i-a folosit în interviul său televizat din 20 decembrie. Observatorii notau atunci că acest interviu, anunțat ca o dare de seamă asupra conferinței la nivel înalt a „celor nouă”, consacrate rezultatelor reuniunii de la Copenhaga o parte destul de modestă, tratînd în mod dominant problemele ce afectează sau pot afecta în mod direct viața cotidiană și starea de spirit a francezilor, în mod indirect opțiunile lor politice. În primul rînd, firește, șocul cel mai recent înregistrat de Occidentul industrializat, criza petrolieră și posibilele ei repercusiuni asupra economiei țării.

Intr-adevăr, certitudinea că timp de cîteva luni nu va exista „criză gravă” înseamnă două lucruri. Nu numai că aprovizionarea pentru acest răstimp este asigurată — dar și că, petrolul respectiv fiind deja contractat sau chiar în drum spre destinație, a fost sau va fi plătit la vechiul preț. Există temeuri să se considere că livrări se vor efectua și mai departe. Cenzurate însă de noile prețuri. S-a calculat că hotărîrea luată la reuniunea O.P.E.C. de la Teheran de către țările Golfului Persic, de a dubla costul petrolului lor brut, amenință să dezechilibreze balanța comercială a țărilor vest-europene și să suplimenteze cu vreo 2 la sută creșterea generală a prețurilor, îngrijorătoare și fără acest adaos. Făcînd bilanțul anului trecut, „Le Monde” consemna, la sfîrșitul lui decembrie, într-un titlu desfășurat pe întreaga pagină: „Indici de inflație cum n-au mai fost de 20 de ani”. Faptul că locurile de „campioni” aparțin Italiei și Japoniei nu este de natură să mîngie pe francezi (locul 4, după Marea Britanie). În același ziar, editorialul constata: „...țările capitaliste rămîn, din păcate, prizoniere ale unei analize care amenință să le inspire o politică inadecvată. Astfel, ele vîd în ridicarea cursurilor tuturor materiilor prime o cauză a inflației în timp ce, absolut evident, adevărată este relația cauzală inversă”. Perspectiva celor 2 la sută peste indicii de scumpire generală prevăzuți se înscrie logic în spirala inflaționistă.

Expertii oficialității franceze la Direcția carburanților consideră că restricțiile voluntare ar putea compensa o reducere cu aproape 20 la sută a importurilor inițial calculate pentru 1974... dar ei nu cred că acest „prag” de 20 la sută să poată fi depășit și nici măcar atins. Oricum, anumite industrii franceze resimt deja repercusiunile crizei petroliere: industria automobilelor de pildă (comenzile țărilor europene afectate direct de embargo au scăzut cu 40 la sută și chiar comenzile franceze de mașini puternice se împuținează simțitor), industria textilelor artificiale. Este o preocupare majoră a cercu-

Președintele Georges Pompidou rostind mesajul de Anul Nou la posturile franceze de radio și televiziune: „Am conștiința responsabilităților mele... Aș vrea ca această certitudine să vă îndepărteze de discuțări sau resemnare și să vă deschidă calea speranței și a voinței”

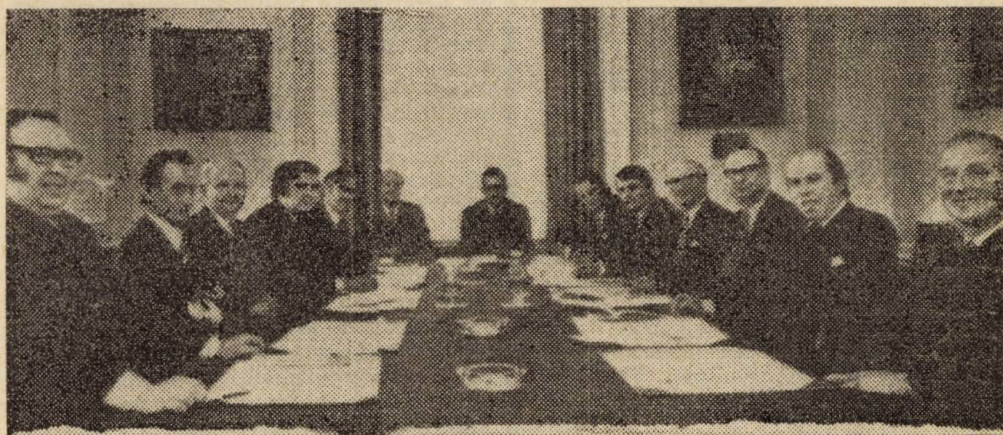
rilor guvernamentale, relatează „L'Express”, aceea de „a evita raționarea petrolului, ceea ce nu numai că ar agrava aceste dificultăți, dar le-ar extinde la întreaga industrie. Începînd, bineînțeles, cu petrochimia, căreia nu-i lipsesc în momentul de față decît unii derivați ai petrolului pe care, în mod obișnuit, îi importă din R.F.G. sau din Statele Unite”.

Restrîngerea activităților industriale implică însă o altă problemă, foarte gravă: a folosirii mîinii de lucru. Există deja în Franța 420 000 de cereri de încadrare în muncă, iar o încetinire a ritmului producției ar determina, după studii relativ optimiste, o creștere a șomajului cu 30 la sută, după altele o creștere cu peste 50 la sută (în martie, 865 000 de persoane). În inter-

viul din 20 decembrie, președintele Pompidou declarase că „dintre dificultățile momentului, aceasta este marea problemă care mă preocupă pentru viitor”, iar în mesajul de Anul Nou, că se va face totul spre „a se evita o criză generalizată a folosirii mîinii de lucru”. Precizînd, de altfel, prima dată că 1974 va fi un „an greu” a doua oară că va fi, mai ales, un an „de incertitudine”.

O aură de incertitudine plutește și asupra unor preocupări principale ale politicii externe franceze: relațiile Occidentului european cu Statele Unite, relațiile din interiorul C.E.E., ponderea Franței în complexul relațiilor internaționale. Deși criza petrolieră a agravat contradicțiile dintre vest-europeni și S.U.A., a dezvoltat tendințele centrifuge între membrii Pieței comune într-un moment în care aceștia căutau să găsească o modalitate de coeziune, oficialitatea franceză manifestă ceea ce se numește în limbaj diplomatic un „optimism moderat”. Relatînd aprecierile președintelui în legătură cu conferința de la Copenhaga, agenția „France Presse” scrie: „Dl. Pompidou a simțit că în cursul acestei reuniuni statele se defineau fiecare ca atare și nu consideră aceasta regretabil”. Viitoarele etape ale evoluției C.E.E., a spus președintele, „vor avea drept obiect problema regională și energia”. El a declarat de asemenea că, în ceea ce privește politica regională a Pieței comune, Franța, pe care dezbaterea aceasta nu o privește decît indirect (protagoniștii controversei sînt Marea Britanie și R.F. Germania), ar putea juca eventual un rol de conciliator. Pe un plan mai larg, președintele Pompidou și-a exprimat convingerea că, foarte probabil, „vom avea la primăvară sau la începutul verii a treia fază a Conferinței pentru securitate și cooperare”. El a vorbit, de asemenea, ziaristilor veniți să-l felicite de Anul Nou, despre situația din Orientul Apropiat, insistînd asupra faptului că, în concepția sa, orice acorduri de pace în această regiune ar trebui să poată fi „recunoscute și acceptate de ansamblul populațiilor și țărilor interesate”.

În modulațiile acestor succesive și uneori complementare declarații făcute la nivelul celei mai înalte magistraturi a statului, se descifrează marea complexitate a problemelor pe care și le pune astăzi Franța. Unele sînt, firește, comune unei întregi categorii de țări, altele sînt specifice. Mai corect, unele reprezintă aspecte generale, altele trăsături locale, ale crizei. Ale unei triple crize, după cum reiese din analizele majorității observatorilor (Michel Bosquet, în „Le Nouvel Observateur”, vorbește chiar despre „trei crize contopite”): economică, energetică, politică. Primele două erau previzibile — și prevăzute de experți — mult înainte de conflictul israelo-arab din toamnă și de embargoul petrolier: se știa de pildă, a-

Belfast, Irlanda de Nord: aspect din timpul primei sesiuni a Consiliului Executiv, nou format

minătește Bosquet, că pe plan economic 1974 are toate șansele să fie anul „celel mai puternice recesiuni de un sfert de secol încoace”, iar în domeniul energiei că „Occidentul industrializat se îndreaptă către o criză care nu poate să nu izbucnească înainte de sfârșitul acestui deceniu”. Din punct de vedere politic, dificultățile pe care le cunosc astăzi guvernele Marii Britanii, R.F. Germania, Franței sînt agravate de faptul că s-au lăsat surprinse mai întii de succesivele furtuni monetare din ultimii ani (la care s-a adăugat, zilele trecute, ascensiunea dolarului ca urmare a situației petroliere), apoi de valul inflaționist, în fine de penuria energetică. A guvernului înseamnă a prevedea, e un principiu politic esențial. Pe care, poate, nu fiecare cetățean îl cunoaște ca atare, dar care se manifestă concret în reacțiile opiniei publice atunci cînd e ignorat.

Firește, în fiecare dintre țările respective, decepțiile generate de lipsa de prevedere a forurilor responsabile se fixează pe alte realități economice, sociale, politice. În Franța, 1973 a fost un an electoral. Mai mult, consultarea din martie reprezenta cele dintii alegeri legislative ale „perioadei post-gaulliste”. După cum se știe, rezultatele au marcat un energic progres al stîngii, coaliția guvernamentală a pierdut 100 de locuri în Adunarea Națională, iar U.D.R. a încetat să dețină singură majoritatea absolută. Cu atît mai mult cu cît, datorită sistemului electoral în vigoare, cei 270 de deputați guvernamentali au fost aleși cu 9 milioane de voturi, iar cei 180 de deputați ai stîngii cu 11 milioane, s-a crezut că majoritatea va găsi în această aspră experiență îndemnul de a reconsidera unele din obiectivele și unele din metodele politicii sale. S-au schițat pași în acest sens, dar contradictorii, expresie a unor tendințe contradictorii în sinul cabinetului, ele însele determinate și de preocupările specifice ale formațiilor componente și, uneori, de opțiunile personale ale miniștrilor. „Tot vrînd să împace micul comerț și magazinele de mare suprafață; pe dl. Royer (ministrul comerțului și artizanatului — n.n.) și pe dl. Giscard d'Estaing (ministrul economiei și finanțelor — n.n.); pe țărani, pe negustori și pe consumatori; apărarea proprietății și soluționarea conflictului «Lip»; practica interceptărilor telefonice și apărarea libertăților”, scrie Pierre Vianson-Ponté în „Le Monde”, rezultatul „surprinde, dezorientează, neliniștește”. Iar agenția „France Presse”, încă la jumătatea lunii trecute, notînd că sesiunea parlamentară care urma să ia sfîrșit fusese „un adevărat chin pentru guvern”, se referea la zvonuri de remaniere guvernamentală și semnală că „mulți gaulliști privesc spre foștii premieri Chaban-Delmas și Debré, aclamați, în noiembrie, la conferința națională a U.D.R. de la Nantes”. (Să amintim că primul a rămas în amintirea gaulliștilor prin preocuparea de a da o coloratură socială programului guvernamental, că al doilea trece drept păstrătorul ortodoxismului gaullist în materie de politică europeană și atlantică...)

Oricare ar fi intențiile prezidențiale și esalonarea lor calendaristică, este de luat în seamă o idee care revine obsesiv sub pana economiștilor și sociologilor. O transcriu în formularea lui Pierre Drouin („Le Monde”): „Clipa de gîndire — atît de scurtă în raport cu istoria omenirii — care ne este hărăzită ca urmare a strîngării energetice, n-ar trebui folosită pentru a reexamina de aproape tot sistemul nostru de creare și de folosire a bogățiilor? S-ar părea că o nouă competiție — mult mai profundă decît una electorală — se deschide între formațiile coaliției guvernamentale și stînga unită. Pentru adaptarea programelor lor respective la noile condiții. Acelea ale „triplei crize”.

Florica Șelmaru

ROMA

Realitățile împun reconsiderări economice

Correspondență de la
Radu Bogdan

Previziunile principalelor personalități politice italiene pentru noul an nu sînt dintre cele mai optimiste. „Pe plan economic — remarca, în mesajul său de sfîrșit de an, președintele Giovanni Leone — ne aflăm în centrul unei crize grave”. La rîndul său, senatorul Amintore Fanfani, secretarul național al Partidului Democrat Creștin, se referea într-un interviu la „dificultățile crescînde” cărora trebuie să le facă față în prezent țara, la necesitatea multiplicării eforturilor tuturor pentru a înfrunta și reduce cît mai mult posibil aceste dificultăți.

Noul an a început cu anunțarea unor noi creșteri de prețuri. După creșterea în luna decembrie a prețului pastelor făinoase — una din mîncărurile tradiționale ale italienilor — acum s-au înregistrat creșteri de prețuri la transportul aerian (10 la sută), taxele de autostradă (12 la sută), îngrășăminte chimice (48 la sută), ciment (40 la sută). Alte creșteri sînt așteptate de asemenea la automobile, aparate electrocasnice, cauciucuri, textile și altele. Un motiv de vie preocupare, îndeosebi pentru organizațiile sindicale ale muncitorilor, l-a reprezentat și faptul că anunțul acord guvern-sindicate pentru mărirea pensiilor și a veniturilor celor mai mici, destinat să devină literă de lege încă din prima zi a anului, a fost blocat datorită neînțelegerilor din sinul coaliției guvernamentale.

Momentul trecerii la cea de a doua fază de guvernare a noului cabinet de centru-stînga, cea de actualizare și de transpunere în fapt a reformelor anunțate în programul prezentat în fața parlamentului, a coincis cu criza petrolului care și-a făcut simțită efectele în diferite domenii de activitate. Această criză, pe lîngă dificultățile pe care le-a creat și care au împus adoptarea unor măsuri de economisire și raționalizare a surselor de energie, a pus în același timp în criză însuși modelul italian al „societății de consum”, în care insuficiența dezvoltare a serviciilor sociale s-a făcut puternic remarcată și, mai ales, resimțită. În acest context, în special după ultima reuniune la nivel înalt a partidelor de guvernămînt, a început să se vorbească tot mai mult de necesitatea reconsiderării căilor de dezvoltare.

O recentă masă rotundă organizată de revista „Politica și economia”, care a reunit personalități de prim ordin ale vieții

Președintele Leone: „ne aflăm în centrul unei crize grave”

politice și economice, atît din rîndul majorității cît și al opoziției de stînga, a reliefat o serie de puncte de convergență în legătură cu actuala criză, cu noile opțiuni economice și sociale pe care aceasta le impune. Pornindu-se de la faptul că criza este o realitate, că inflația se va face tot mai mult simțită, că vechiul model „consumistic” este depășit, s-a evidențiat — în dezbaterile menționate — că găsirea unei noi căi de urmat este obligatorie atît din punct de vedere economic cît și politic, agravarea crizei putînd afecta însuși sistemul instituțiilor republicane. Actualele eforturi trebuie să se traducă, potrivit unor largi opinii, în hotărîri concrete de investiții în diferite domenii, în noi orientări de politică economică. „Problema principală — după cum sublinia în «L'Unità» în urmă cu cîteva zile Giorgio Napolitano — este aceea a unei conduceri planificate a dezvoltării economice, care să asigure o folosire rațională a resurselor și să urmărească în primul rînd salvagardarea și extinderea ocupării forței de muncă; este aceea a unui control al evoluției economice, începînd de la controlul prețurilor, al fixării de obiective noi și, în acest cadru, al deplasării politicii de investiții și de consumuri către satisfacerea nevoilor primare ale maselor populare, a nevoilor calitativ superioare ale colectivității naționale, cum ar fi soluționarea problemelor Mezzogiorno-ului (regiunile din sudul țării)”.

La ora actuală, guvernul, a cărui vascantă de iarnă a fost redusă la minimum, se află angajat în stabilirea și discutarea planului global de investiții pe anul 1974. O serie de reuniuni ale miniștrilor din departamentele economico-financiare cu ceilalți reprezentanți ai cabinetului, programate pentru această săptămînă, au drept scop să analizeze prioritățile pentru fiecare sector, priorități pe baza cărora va fi alcătuit planul global. Se află pe cale de soluționare și chestiunea adoptării unor prevederi concrete pentru intrarea în vigoare a acordului dintre guvern și sindicate privind mărirea pensiilor și a veniturilor celor mai scăzute. De modul în care își vor găsi soluționarea toate aceste probleme și îndeosebi actualizarea reformelor anunțate va depinde, în orice caz, atitudinea organizațiilor sindicale în perioada ce urmează.

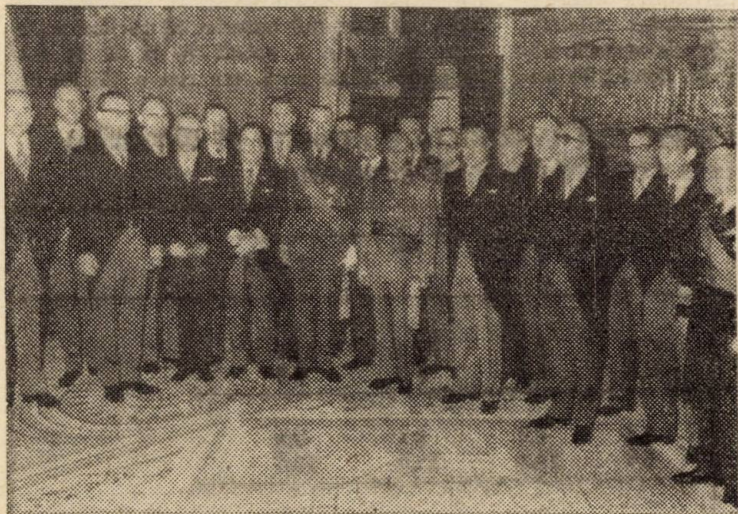
Noul guvern: continuitate?

Continuitate. Este calificativul politic ce i s-a dat încă de la constituire noii echipe guvernamentale de la Madrid. Impresia de continuitate au avut-o observatorii vieții politice spaniole încă de la numirea (pentru unii posibilă, pentru majoritatea surprinzătoare) lui Carlos Arias Navarro în funcția de premier, zece zile după asasinarea (20 decembrie) amiralului Carrero Blanco. Despre noul premier se spune la Madrid că este, înainte de toate, un om de acțiune care va da dovadă de fermitate în aplicarea legilor existente. Dar — se subliniază — acest doctor în drept al Universității din Madrid, fost „alcalde” (primar) al Madridului (1965—1973), primul civil numit în fruntea guvernului consideră că legile, ca și planurile, trebuie ameliorate și modificate potrivit realităților: „Între idei și realități, le prefer pe cele din urmă”.

La continuitate și ordine s-a referit și generalul Franco în tradiționalul său mesaj de sfârșit de an. Citind proverbul: „Tot rău-i spre bine” (se referea la dispariția de pe scena politică a amiralului

Pină și configurația noii echipe guvernamentale alese de Arias Navarro poartă amprenta acestui atașament personal al primului ministru față de generalul Franco, față de dorința lui de menținere a continuității. Compoziția noului cabinet (19 membri: 12 miniștri au fost schimbați, 3 vicepreședinți au fost numiți în loc de unul singur) este omogenă, din el făcând parte cei „care au dovedit că atașamentul față de șeful statului este mai presus de sentimentele lor politice personale”.

Trei ar fi marile probleme cu care va fi confruntat noul guvern — estimează presa spaniolă: de ordin public, economic și politic. „Ordinea publică — scrie ziarul de tendință catolică «Ya» — urmează să fie menținută prin dotarea organismelor de stat cu toate mijloacele necesare represiunii”. În ce privește economia națională, guvernul Navarro „va trebui să depună eforturi serioase, consacându-i maximum de capacitate de muncă și previziune”. Învățămîntul și relațiile cu Biserica — iată alte două mari probleme pe care guvernul le va avea în față.

12 noi miniștri în guvernul spaniol condus de premierul Carlos Arias Navarro, urmașul lui Carrero Blanco

Carrero Blanco), șeful statului spaniol preconiza o „întărire a structurilor politice”. Precizarea — subliniau observatorii — nu lăsa, așadar, să se întrevadă nici o schimbare în politica sau instituțiile franchiste. De asemenea, El Caudillo a ținut să dezmință încă o dată speculațiile privind retragerea sa din viața politică.

Se pare că, alegîndu-l pe Arias Navarro în funcția de prim-ministru, generalul Franco a optat pentru omul ce-i semăna cel mai bine amiralului Carrero Blanco. De altfel, în cursul remanierii efectuate de Carrero Blanco în iunie 1973, Arias Navarro fusese singurul ministru impus acestuia de El Caudillo. Falangist, pentru că orice înalt funcționar trebuie să fi depus jurământul față de principiile fundamentale ale Mișcării, Arias Navarro nu poartă nici o etichetă anume, nu aparține nici unui grup, nici unui clan al regimului: „N-am ambiții politice. Doresc numai să continui să servesc sub ordinele lui Caudillo al nostru...”.

Oricare ar fi orientarea noului guvern de la Madrid, dilema dictatură sau alternativă democratică va domina — consideră observatorii — cu o ascuțime din ce în ce mai pronunțată viața politică a Spaniei. Am desprins cîteva elemente ce susțin o asemenea evoluție din analiza făcută recent de Santiago Carrillo, secretarul general al Partidului Comunist Spaniol, publicată de ziarul „L'Humanité”, analiză ce permite o înțelegere mai clară a contextului politic actual spaniol.

Astăzi în Spania — sublinia Santiago Carrillo — se asistă pe de o parte la fracționarea mișcării falangiste în multiple grupări, unele situîndu-se pe poziții tradiționale, altele pe poziții mai mult sau mai puțin oportuniste, altele care-și spun că se află „la stînga” mișcărilor sociale; pe de altă parte, există o „deplasare a forțelor sociale care nu a fost încă definită precis. O serie de forțe sociale care au gravitat mai mult sau mai puțin în jurul mișcării naționale sau a Opus Dei

au crezut în posibilitatea unei continuități a dictaturii. Ele sînt astăzi în căutarea unor noi poziții politice”. Evoluția Bisericii, a Partidului carlist, deplasarea unor grupări aparținînd Opus Dei spre poziții centriste, politizarea colegiilor profesionale; organisme corporative tradiționale legate de regim și care devin tribune de la care opoziția se exprimă deschis, criza sindicatelor fasciste, eșecul „democrației organice” (70—80 la sută abțineri în timpul ultimelor alegeri municipale) semnalează noile orientări social-politice ce se manifestă în țară.

Formațiile opoziției care s-au constituit în acești ultimi ani sînt însă lipsite de vitalitate. În primul rînd pentru că — subliniază secretarul general al P.C. Spaniol — aceste formații „nu-și dau seama de un fapt care este totuși esențial. Fiindcă au nevoie de democrație, ele ar trebui să-și sacrifice orice pretenție de hegemonie obiectivului care constă în cucerirea unui regim în care ele să poată apărea, exprima, deveni într-adevăr un partid. Ele nu se vor dezvolta decît în ziua în care va fi democrație în Spania și, dat fiind caracterul, ideologia, compoziția socială a Partidului comunist, numai prin cooperarea sinceră și loială cu comuniștii această dezvoltare va putea avea loc”.

Încă o dată, comuniștii spanioli reiau propunerea unei acțiuni convergente a tuturor forțelor ce doresc o schimbare democratică: „Noi sîntem gata să depunem toate eforturile necesare, să ajungem la acorduri cu toate aceste forțe fără a cere certificate de bună purtare nimănui. Sîntem gata să depășim diferențierea artificială care ar exista între «opoziția din interior» și «opoziția din exterior»”.

Situația politică spaniolă are propriile sale particularități. Se manifestă o mișcare muncitorească și populară extrem de dezvoltată „în ciuda slăbiciunilor ei”, a apărut un centrism care, ținînd cont de numeroasele sale nuanțe, evoluează de la simple poziții de liberalism spre o tendință de recunoaștere a necesității anumitor schimbări democratice. Aceste cercuri își pun problema dacă Partidul comunist trebuie să participe sau nu la o soluție de alternativă: „Nu în aceasta constă însă problema — subliniază Santiago Carrillo. Trebuie, înainte de orice, să știm dacă vom depăși sau nu războiul civil”. „Singurul lucru pe care îl afirmăm este că fără noi nu va fi posibilă democrația, acest lucru nimeni nu-l poate astăzi contesta. Din moment ce partidul nostru este o forță reală în rîndurile clasei muncitoare, țărînimii, intelectualilor, el nu poate fi izolat. Evident, sînt unii care nu ne înțeleg poziția, care pretind că avem o poziție de dreapta. În realitate, politica noastră este singura în măsura să plaseze în momentul actual clasa muncitoare și forțele progresiste ale țării în centrul unei situații noi, să permită forțelor revoluționare să-și desfășoare, prin cîștigarea libertății, enormul lor potențial de luptă. Nu sîntem partizani ai aventurii și nici nu vom fi”. „Sîntem — subliniază Santiago Carrillo — conștienți de realitate și de responsabilitățile noastre”.

După ce, la 4 ianuarie, orele 11, la palatul Pardo, noul guvern spaniol a depus jurământul, seara, în cursul unei ceremonii protocolare de preluare a puterii, noul premier Carlos Arias Navarro a schițat într-o scurtă alocuțiune liniile politicii pe care intenționează s-o ducă la îndeplinire. Unul din principalele obiective: „întărirea instituțiilor” așa cum o dorea generalul Franco în mesajul său de Anul Nou. N-a precizat însă metodele pe care intenționează să le aplice în vederea realizării unui asemenea obiectiv.

COLABORAREA ECONOMICĂ —

parte integrantă a securității europene

Securitatea și cooperarea sînt strîns legate, interdependente, nu ar putea fi despărțite una de alta sau concepute una în afara celeilalte. Securitatea și cooperarea se presupun reciproc, se intercondiționează, constituind în fond laturile inseparabile ale unui proces unitar. Dezvoltarea amplă, neîngrădită a cooperării reprezintă o premisă, o condiție de bază a destinderii, un element cu pondere substanțială în edificarea securității, un factor de cea mai mare însemnătate în realizarea acesteia. La rîndu-i, securitatea oferă cîmp deschis cooperării, asigură acesteia un cadru firesc de mișcare, un climat stimulator. De altfel, ilustrativ pentru recunoașterea largă a acestui raport este însuși faptul că forumul general european, căruia i-a fost încredințată sarcina de a dezbate problemele înfăptuirii securității pe continentul nostru, a primit, pe baza acordului participanților, denumirea: „Conferința pentru securitate și cooperare”.

„Popoarele — sublinia recent tovarășul Nicolae Ceaușescu — așteaptă ca această conferință să ducă la intensificarea schimburilor și cooperării economice, tehnico-științifice, culturale dintre țările continentului, la dezvoltarea largă, neîngrădită de nici un fel de bariere artificiale, a colaborării intereuropene”. Concepția partidului și statului nostru asupra edificării securității în Europa, activitatea practică a României socialiste consacrată

realizării acestui obiectiv, contribuția proprie, deosebit de activă a țării noastre în această direcție au la bază strînsa intercondiționare între securitate și cooperare.

Profund semnificative sînt, în acest sens, acțiunile României în vederea dezvoltării, pe multiple planuri (economic, politic, tehnico-științific, cultural, etc), a relațiilor cu statele europene, ca, de altminteri, cu toate țările lumii, indiferent de orînduirea lor socială, de mărirea sau potențialul lor economic, pe baza principiilor independenței și suveranității naționale, egalității în drepturi, neamestecului în treburile interne, avantajului reciproc, în vederea întronării unor noi raporturi între state, a promovării progresului, destinderii și securității pe continentul european și în întreaga lume.

România consideră că o componentă esențială a conceptului de securitate este intensificarea colaborării economice, politice, culturale și de altă natură între statele europene. În cadrul colaborării — în înțelesul cel mai larg al cuvîntului — un rol de mare importanță revine colaborării din domeniul economic.

Amplificarea legăturilor economice între toate statele lumii, participarea intensă și activă a fiecărei țări la circuitul economic mondial, la diviziunea internațională a muncii, au un caracter obiectiv, reprezentînd cerințe fundamentale ale progresului fiecărei țări în condițiile ac-

tualei dezvoltări impetuoase a forțelor de producție, sub impulsul revoluției științifico-tehnice contemporane. În aceste condiții, statele sînt antrenate pe calea unei largi colaborări economice, fiecare țară avînd tot mai mult de dat și de primit în cadrul circulației valorilor materiale și spirituale create de popoare, avînd de schimbat cantități mereu sporite de bunuri materiale și cunoștințe științifico-tehnice.

Confirmînd caracterul obiectiv, „natural” al relațiilor economice dintre toate statele lumii, schimbările dintre țările cu sisteme sociale diferite au cunoscut o importantă intensificare, dinamica rapidă a acestora în ultimele două decenii fiind superioară celei, la rîndu-i deosebit de alertă, a comerțului mondial în ansamblu (indicele de devansare în perioada 1953—1972 a fost de aproape 2:1). Merită a fi subliniat faptul că tocmai schimbările dintre țările cu sisteme sociale diferite din Europa au fost acelea care au înregistrat ritmuri ridicate, constituind, de altfel, sectorul cel mai dinamic al comerțului mondial.

În ultimii 12 ani (1960—1972), de pildă, acestea au crescut în proporție de peste 500 la sută. Ca urmare, ponderea țărilor capitaliste vest-europene în volumul total al comerțului exterior al țărilor socialiste europene a sporit de la 17 la sută la peste 22 la sută, iar cea a țărilor so-

Dinamica schimburilor comerciale globale ale unor țări socialiste europene și dinamica schimburilor acestor țări cu statele capitaliste vest-europene

ȚĂRILE	EXPORTURI				IMPORTURI			
	1960—1965 medie anuală	1965—1970 medie anuală	1971	1972 (I sem)	1960—1965 medie anuală	1965—1970 medie anuală	1971	1972 (I sem)
BULGARIA								
— A	15,6	11,2	8,8	7,7	13,2	9,1	14,7	11,1
— B	20,5	9,5	8,0	10,0	21,8	5,9	5,0	2,0
CEHOSLOVACIA								
— A	6,8	7,2	10,2	9,8	8,0	6,7	8,5	7,7
— B	8,5	12,1	13,0	10,0	7,6	14,3	17,0	18,0
R. D. GERMANA								
— A	6,8	8,3	10,8	13,7	5,1	11,8	2,3	13,7
— B	7,6	9,0	19,0	17,0	6,0	13,4	11,0	43,0
POLONIA								
— A	10,9	9,8	9,2	20,1	9,4	9,1	11,9	18,4
— B	9,6	8,5	17,0	26,0	9,3	9,3	20,0	60,0
ROMANIA								
— A	9,0	10,9	13,5	14,7	10,7	12,7	7,3	10,9
— B	11,5	17,4	13,0	30,0	18,2	15,6	9,0	26,0
UNGARIA								
— A	11,6	8,9	7,9	22,0	9,3	10,5	19,3	—6,0
— B	9,7	13,5	11,0	29,0	8,0	13,1	21,0	12,0
U. R. S. S.								
— A	8,0	8,0	7,9	8,7 *	7,4	7,8	6,4	8,7 *
— B	7,6	10,3	14,0	8,0	4,1	14,4	—4,0	26,0
TOTAL ACESTE ȚĂRI :								
— A	8,6	9,1	9,1	—	8,0	8,9	8,3	—
— B	9,7	10,9	14,0	16,0	7,8	13,1	8,0	29,0

A — Creșterea exporturilor (respectiv importurilor) totale (în %).
B — Creșterea exporturilor (respectiv importurilor) către (respectiv din) țările capitaliste vest-europene (în %).
*) Cifra reprezintă creșterea comerțului total (exporturi și importuri).

Sursa : Secretariatul Comisiei Economice a O.N.U. pentru Europa (Geneva, „Bulletin Economique pour l'Europe”, vol. 23, nr. 2, 1972, „Bulletin Economique pour l'Europe”, vol. 24, nr. 1, 1973).

cialiste europene în totalul comerțului exterior al țărilor capitaliste vest-europene, de la 2 la sută la peste 4 la sută. Un rol deosebit în promovarea și dezvoltarea acestor schimburi a avut așezarea raporturilor reciproce pe baza unor instrumente de colaborare economică — reglementări care oferă un cadru stabil legăturilor comerciale, creînd condițiile amplificării lor — continue în viitor — de mare importanță fiind, în special, acordurile pe termen lung. Actualmente, peste 90 de asemenea acorduri reglementează relațiile economice dintre țările socialiste și capitaliste europene.

Un loc din ce în ce mai însemnat în cadrul acestor relații îl deține cooperarea economică și tehnico-științifică, formă modernă de colaborare economică între state. Avantajele multiple ce decurg din aceste noi forme explică atenția crescîndă care li se acordă. Dacă la începutul deceniului al șaselea, cînd a apărut această formă de colaborare, erau antrenate doar 3—4 organizații din 2—3 țări socialiste și 5—6 organizații din cîteva țări capitaliste dezvoltate, în prezent se apreciază că numărul total al acțiunilor de cooperare economică, reglementate prin acorduri angajînd organizații din țări socialiste și capitaliste europene, este de cîteva sute. Concomitent cu creșterea numărului înțelegerilor de cooperare economică și tehnico-științifică, are loc o diversificare a formelor acesteia, paralel cu o tendință de deplasare de la formele simple spre cele complexe: subcontractarea, coproducția suplimentată uneori cu programe de cercetare și studii comune, livrarea de părți componente în cadrul executării contractului de licențiere, cooperarea în acțiuni de prospectare a pieței, înființarea de societăți mixte de producție și comerț (al căror număr se estimează a fi depășit o sută), cooperarea pe terțe piețe etc. Este de semnalat, de asemenea, că în ultimii ani au devenit tot mai numeroase acțiunile de cooperare pe termene foarte lungi, cu volume și valori ridicate, atîngînd sute de milioane și chiar miliarde de dolari. O contribuție în această direcție are și promovarea unor modalități corespunzătoare și îmbunătățite de finanțare și creditare a relațiilor comerciale și de cooperare, respectiv extinderea folosirii unor mijloace mai vechi (credite comerciale, bancare) dar și utilizarea unor mijloace mai noi (colecarea de fonduri prin emiterea directă de obligațiuni pe piețele financiare, deschiderea de sedii ale unor bănci în alte țări, înființarea de instituții bancare comune).

Reprezentînd un fenomen firesc, o condiție de bază a progresului economic al fiecărei țări, extinderea și diversificarea legăturilor economice mondiale constituie, în același timp, un proces pozitiv, un factor esențial pe calea destinderii internaționale, a asigurării securității și păcii popoarelor. Dezvoltarea largă a relațiilor economice dintre toate statele lumii, indiferent de sistemul social-politic, se dovedește a fi un imperativ al coexistenței pașnice. Colaborarea economică este o adevărată „armă a păcii”. Oferind stabilitate contactelor și înțelegerii între popoare, ea este un pas sigur în direcția conclucrării pentru eliminarea încordării, pentru destindere. Prin facilitarea contactului direct, a cunoașterii reciproce, colaborarea economică presupune, în ultimă instanță, securitate și pace. Schimbînd între ei valori materiale și spirituale, cooperînd în producție, în dezvoltarea științei, oamenii se cunosc mai bine, își dau mai bine seama de necesitatea unui climat de pace și înțelegere, pe care dezvoltarea legăturilor economice îl reclamă ca o condiție sine qua non. Este evident că extinderea schimburilor comerciale între țările europene a contri-

Volumul schimburilor comerciale ale unor țări socialiste europene cu țările capitaliste vest-europene (1971)

	EXPORTURI	IMPORTURI
	mil. dolari	mil. dolari
BULGARIA	275	326
CEHOSLOVACIA	905	965
R. D. GERMANĂ	1 156 *	1 218 *
POLONIA	1 129	988
ROMANIA	648	688
UNGARIA	627	755
U. R. S. S.	2 781	2 185
TOTAL ACESTE ȚĂRI : 7 515 *		7 126 *

*) inclusiv comerțul R.D.G.—R.F.G. (respectiv 666,8 mil. dolari pe fluxul R.D.G.—R.F.G. și 721,6 mil. dolari pe fluxul R.F.G.—R.D.G.)
Sursa : Secretariatul Comisiei Economice a O.N.U. pentru Europa (Geneva), „Bulletin Economique pour l'Europe”, vol. 24, nr. 1, 1973.

buit la crearea primelor breșe în zidurile de neîncredere și suspiciune ale perioadei „războiului rece”. Relevîndu-se cu pregnanță caracterul obiectiv — neputînd fi oprit deși, în perioada menționată, i-a fost împiedicată dezvoltarea normală prin numeroase obstacole și bariere artificiale ridicate de cercurile imperialiste reacționare — comerțul s-a afirmat, în repetate rînduri, ca un deschizător de drum spre normalizarea relațiilor politice dintre state, spre promovarea securității și păcii. Se poate spune că actuala situație de pe continentul european, marcată de tendințe spre destindere și cooperare, este, în bună parte, „produsul” largirii contactelor și legăturilor economice dintre țările europene. Fără a diminua cu ceva importanța altor factori, în special politici, se poate aprecia drept substanțială contribuția adusă de amplificarea schimburilor economice intereuropene la actualul curs politic de pe continentul nostru, care a permis întrunirea Conferinței pentru securitate și cooperare.

Iată argumente de fond, beneficiînd de suportul de netăgăduit al faptelor, care pledează în favoarea unor acțiuni de natură să ducă la amplificarea schimburilor economice între toate statele lumii, indiferent de sistemul social-politic sau de potențialul lor. Sînt tot atîtea considerente care probează teza „securitate prin cooperare”, care demonstrează că extinderea colaborării economice este o componentă esențială, o piesă de bază a construcției edificiului securității, care evidențiază cu pregnanță necesitatea intensificării eforturilor în direcția amplificării pe mai departe a cooperării economice pe continentul european, atît ca factor al dezvoltării fiecărei țări în parte și al progresului statelor europene în ansamblu, cît și ca o contribuție de seamă la promovarea în continuare a destinderii, la crearea unui sistem trainic de securitate, la asigurarea păcii în Europa și în lume.

Expresie concludentă a importanței deosebite acordate acestui element în finalitatea destinderii și securității, largirea relațiilor economice, a cooperării între toate statele este considerată în numeroase declarații guvernamentale sau în comunicate date publicității cu prilejul unor întîlniri între conducători de stat sau guvern din diferite țări — drept o cerință și premisă de bază a realizării acestor deziderate majore ale contemporaneității. După cum se știe, România, împreună cu celelalte țări socialiste europene, a militat continuu pentru largirea și extinderea relațiilor comerciale, economice, tehnico-științifice între toate statele europene, propunînd de la început ca această problemă să constituie un punct principal de discuție pe agenda Conferinței pentru securitate și cooperare, un do-

meniu esențial de acțiune în direcția înfăptuirii obiectivelor acesteia. Este semnificativ că tot mai mulți economiști, factori politici, reprezentanți ai cercurilor de afaceri din Occident exprimă opinii în favoarea dezvoltării relațiilor economice cu țările socialiste, argumentîndu-le nu numai pe linia necesității practice a acestor relații, ci și pe linia contribuției pe care schimburile Est-Vest* o pot aduce la instaurarea unui climat de destindere și pace.

Pentru a-și aduce pe deplin o astfel de contribuție, dezvoltării schimburilor economice intereuropene trebuie să-i fie asigurat un cadru larg și nestîngherit de mișcare. Posibilitățile existente în direcția accentuării acestei dezvoltări sînt deosebit de mari și încă departe de a fi integral explorate și folosite. Ar trebui semnalat, în acest sens, că schimburile dintre țările socialiste și capitaliste participante la Conferința general-europeană abia reprezintă 6 la sută din totalul de ansamblu al comerțului exterior al acestor două grupuri de țări și, evident, și mai puțin din totalul schimburilor comerciale mondiale, deși aceste state dețin împreună o pondere de aproape 75 la sută în comerțul mondial și una chiar și mai mare în produsul mondial.

O importanță esențială pentru punerea în valoare a posibilităților largi de extindere a legăturilor economice reciproce o are eliminarea oricăror obstacole și practici discriminatorii care mai dăinuie încă. Sub imperiul necesităților obiective, statele occidentale au renunțat la anumite restricții impuse artificial, au procedat la o liberalizare a schimburilor cu țările socialiste. În ciuda acestei liberalizări, se mai mențin o serie de obstacole tarifare, netarifare, fiscale etc. Înlăturarea acestora, a oricăror restricții, discriminări și bariere din calea comerțului liber, reciproc avantajos, extinderea tratamentului comercial conform clauzei națiunii celei mai favorizate, depunerea de către o serie de țări occidentale a unor eforturi mai atente în vederea exploatării posibilităților existente pentru echilibrarea balanțelor comerciale rezultînd din raporturile lor economice cu țările socialiste (fiînd de la sine înțeles că preocuparea de a vinde trebuie completată armonios cu preocuparea constantă de a și cumpăra) ar constitui, toate, elemente de natură să promoveze relațiile dintre țările cu sisteme sociale diferite din Europa, în beneficiul reciproc și al climatului politic. Dezvoltarea amplă a acestor relații presupune schimbul neîngrădit, într-un cadru larg, cu adevărat european; în acest sens, o certă însemnătate ar avea cursul spre înlăturarea divizării continentului în grupări economice închise, spre o extinsă

conlucrare economică a tuturor țărilor europene.

În același timp, fiind cunoscut că participanții la cooperarea intereuropeană nu se situează toți pe același plan din punctul de vedere al nivelului lor de dezvoltare economică, se impune — în interesul dezvoltării armonioase a fiecărei țări, al amplificării schimburilor reciproce în ansamblul lor, al eliminării oricăror surse de neîncredere și animozitate între popoare, în interesul însuși al promovării destinderii și păcii — să se asigure asemenea condiții de desfășurare colaborării europene încât aceasta să stimuleze, în cadrul progresului general, creșterea accelerată și diversificată a economiei țărilor mai puțin dezvoltate, reducerea și lichidarea decalajelor ce le despart de statele avansate.

Cooperarea într-un spațiu larg, european, la scară întrădeavăr continentală — care nicidecum nu se contrapune unei colaborări economice și mai largi, la nivel mondial, ci dimpotrivă o presupune, o stimulează și impulsionează — ar permite, cu participarea activă și plenară a tuturor țărilor europene, rezolvarea unor probleme de importanță deosebită pentru toate acestea, pentru progresul popoarelor europene în ansamblu, realizarea unor proiecte și obiective economice în domenii esențiale cum sint: valorificarea resurselor energetice, dezvoltarea transporturilor și telecomunicațiilor, protejarea mediului înconjurător etc.

De asemenea, ținând seama de rolul imens pe care știința și tehnica îl au în făurirea economiei moderne, de potențialul de care dispun în acest sens țările europene, este necesar să se asigure o colaborare cât mai strinsă a savanților, cercetătorilor și altor specialiști, astfel încât toate statele să poată beneficia în condiții egale de noile descoperiri și realizări în aceste domenii de mare însemnătate pentru viața omului, pentru civilizație și progres.

Toate acestea, contribuind la propășirea continuă a națiunilor, ar exercita, în același timp, o puternică influență pozitivă asupra climatului politic pe continent, stimulând cursul spre destindere, spre apropiere și înțelegere între popoare.

Pornind de la faptul că amplificarea colaborării economice internaționale, dezvoltarea schimburilor cu toate țările lumii constituie cerințe fundamentale ale progresului contemporan și, totodată, factori ai asigurării securității și păcii, România, ca țară europeană, s-a afirmat constant ca un promotor al largirii și extinderii relațiilor sale cu toate statele europene, acționând consecvent în această direcție. Așezînd la baza acestor relații cele mai înaintate principii ale dreptului și legalității internaționale, promovînd contactele reciproce, dezvoltînd colaborarea și cooperarea în diverse domenii și pe multiple planuri cu țările europene, militînd pentru eliminarea divizării continentului în blocuri militare și grupări economice închise, pentru întreprinderea de măsuri concrete și eficiente pe calea dezangajării militare și dezarmării, pentru normalizarea relațiilor între statele europene, țara noastră și-a adus o contribuție remarcabilă, de substanță, la procesul îndreptat spre realizarea securității.

Ilie Șerbănescu

PERU

Apun „simboluri” flagrante

Așteptată de la o săptămână la alta — „iminentă” o caracterizase președintele Velasco — naționalizarea societății americane „Cerro de Pasco Corporation” s-a oficializat în ultima zi a anului trecut.

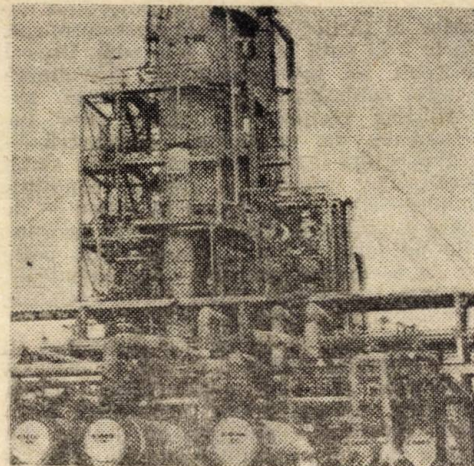
1974 începe bine: posesoarea celui mai mare complex minier din Peru și unul din cele mai mari din America Latină, pentru care lucrează 15 000 de muncitori, trece, după o lungă stare conflictuală, în proprietatea statului. Adresînd națiunii un mesaj cu prilejul naționalizării, generalul Velasco definește fosta întreprindere „simbolul cel mai flagrant al prezenței imperialismului în Peru”. Rememorînd acțiuni similare, președintele amintește epopeea naționalizării societății „International Petroleum Company”, trăgînd concluzia că revoluția peruană „continuă să obțină victorii împotriva hegemoniei și atotputerniciei societăților străine, care au o origine, o structură și o comportare capitalistă”.

Mulți gazetari l-au întrebat, nu o dată, pe președinte dacă nu este vorba de socialism, date fiind măsurile de acest fel și altele determinate de aceeași orientare. A urmat întotdeauna un răspuns amplu, bazat pe o expunere de fapte, lăsînd concluziile pe seama fiecăruia. „Așa cum spuneam, dacă pe de o parte, luptăm împotriva oligarhiei, de cealaltă dăm pămînt țăranilor și cooperativizăm marile complexe de prelucrare a zahărului. Are această orientare un conținut socialist? Sinteti liberi să aveți o părere proprie”.

Insistînd asupra respectării realităților naționale, revoluția peruană și-a formulat gîndirea ei proprie, adecvată locului și timpului, gîndire maleabilă, fără rigidități. Definînd-o ca un ansamblu încheiat, peruanii caracterizează procesul revoluționar prin seria transformărilor structurale în măsură să asigure independența și garanția dezvoltării, să determine caracterul antiimperialist și antioligarhic al acțiunilor sale. Această poziție — se afirmă în cercurile militare ale puterii — permite Perului să ducă o politică suverană, recunoscînd, în același timp, pluralismul ideologic și politic ca un drept al fiecărui popor de a-și alege propria cale de dezvoltare.

Pe plan intern, aceste gînduri politice se traduc prin crearea unei economii pluraliste, bazată pe trei sectoare: de stat, al proprietății sociale și privat. Statul sprijină cu prioritate sectorul proprietății sociale, permițînd promovarea și deplina participare a muncitorilor la împărțirea conducerii și a beneficiilor întreprinderilor particulare. Sistemul național de sprijinire a mobilizării sociale (SINAMOS) are ca obiectiv stimularea încorporării în viața națională activă a sectoarelor sociale considerate „marginale” și neglijate. Instituție originală a procesului peruan, SINAMOS sprijină organizațiile țăranilor, muncitorilor, funcționarilor, culturale, de tineret, încurajînd procesul popular și exercitarea noilor sale drepturi și responsabilități.

Reforma agrară și crearea comunităților industriale sînt cele două puncte-cheie ale

Kajmaria de la Talara. „Să avem certitudinea propriilor noastre convingeri...” (președintele Velasco)

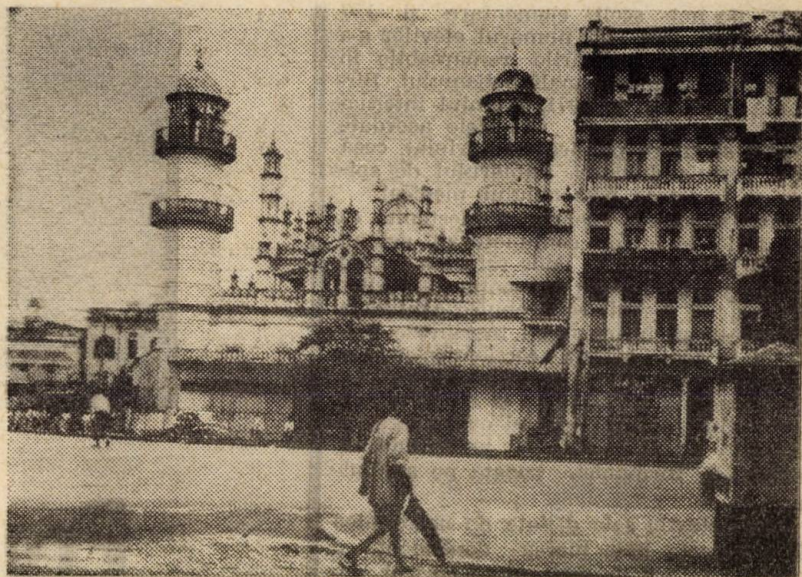
programului guvernamental conceput de revoluția peruană, care mai include recuperarea bogățiilor naționale, naționalizarea băncilor, dezvoltarea industrială planificată, norme de tratament pentru capitalul străin, reforma educației, politica externă independentă. Asimilîndu-le concepției generale ale evoluției viitoare, președintele Velasco declara: „Trebuie să fim cu toții mindri de această mare operă. Să nu ne lăsăm descurajați de defetismul celor care spun că Peru este incapabil să-și asigure propria dezvoltare. Să avem certitudinea propriilor noastre convingeri, dar și modestia și curajul de a recunoaște că și noi putem greși, înțelepciunea de a-i justifica pe cei care nu ne pot înțelege și curajul de a-i înfrunța cu fermitate pe cei ce vor să distrugă această primă mare transformare revoluționară din istoria patriei noastre”.

Fermitatea de care vorbea președintele a caracterizat întreaga evoluție a celor cinci ani de guvern revoluționar. Ceea ce a dat și dă în continuare nota sa definitorie este siguranța fiecărui pas, făcut pe cît posibil fără riscuri, cu răbdare, dar solid. Este un proces de acumulare continuă, sesizabilă pe plan intern și extern. La ceremonia închiderii cursurilor de la Academia de Diplomatie din Lima, generalul Miguel de la Flor Valle, ministrul afacerilor externe, contura imaginea statului Peru pe plan extern — a unei țări angajate într-o luptă fătîșă pentru dezvoltare, pentru un concept de libertate care să excludă folosirea presiunilor, constrîngerii și exploatarei din relațiile internaționale. El a făcut bilanțul politicii externe peruane pe anul 1973, subliniînd integrarea Perului în grupul țărilor nealinate, participarea sa la Comisia de studii pentru reforma O.S.U. și la Conferința de la Bogota a miniștrilor de externe latino-americani, unde, a subliniat ministrul, s-a precizat că relațiile interamericane se axează, de fapt, pe relațiile dintre o mare putere, S.U.A., și restul țărilor din acest continent.

Fermitatea în acțiune a inspirat ultimul act care se adaugă agendei de realizări a guvernului Velasco: naționalizarea corporației „Cerro de Pasco”, după 71 de ani de „activitate impresarială antisocială, atotputernică și de dominație”. Aceeași fermitate constantă generează speranța înfrîngerii obstacolelor încă existente, a integrării în societatea peruană a celor 5 milioane de indieni rămași la periferia vieții sociale. Dorința guvernului Velasco este de a face iminente tot mai multe reușite. Conform unei concepții proprii, autonome, peruane.

Anca Voican

O nouă etapă a „căii birmane“

Vedere din Rangoon

Independență de un sfert de secol, promotoare, de un deceniu, a unei experiențe de dezvoltare — „calea birmană spre socialism“ — și, de curind, înzestrată cu o nouă Constituție care sancționează obiectivele și orientările sale, Birmania a rămas totuși, în general, în umbra actualității politice internaționale. Dar, chiar dacă s-a manifestat mai discret, interesul observatorilor, atrași îndeosebi de experiența pe care o traversează în ultimii zece ani societatea birmană, a continuat să existe. Mai mult sau mai puțin bine înțeleasă, realitatea Birmaniei a rămas în atenția lor, atenție subliniată de evoluțiile din ultimul an și de profilarea, pentru lunile următoare, a unui calendar politic încărcat, prevăzând evenimente semnificative.

În luna octombrie 1973, la Rangoon și-a ținut lucrările cel de-al doilea Congres al Partidului Calea birmană spre socialism — partid unic, condus de premierul Ne Win. Congresul a amendat cea de-a treia formă propusă pentru o nouă constituție. Proiectul final a fost supus și aprobat cu o majoritate covârșitoare de către populație în cadrul referendumului organizat între 15—31 decembrie 1973. Potrivit noii constituții, de la 1 ianuarie a fost proclamată Republica Socialistă a Uniunii Birmania. Următoarea etapă se prevede a fi organizarea, între 27 ianuarie și 10 februarie 1974, de alegeri pentru desemnarea celor 600 de parlamentari care vor alcătui prima Adunare Națională a țării. În același timp, vor avea loc alegeri pentru consiliile populare — organisme ale administrației locale. În sfârșit, la 2 martie 1974, cu ocazia celei de-a 12-a aniversări a regimului, premierul Ne Win — care s-a retras, încă de anul trecut, din rîndul forțelor armate — ar intenționa să transfere frâiele conducerii țării Adunării Naționale, al cărei președinte ar urma să fie ales. Cu aceasta — consideră unii observatori — în istoria contemporană a Birmaniei se va deschide o etapă deosebită care, fără să reprezinte o restructurare propriu-zisă a liniei politice adoptate în ultimul deceniu, îi va aduce acesteia noi contururi și nuanțe.

Există, în cazul Birmaniei, două particularități bine definite. Una se referă la o îndelungată încercare de dezvoltare proprie prin adoptarea unor căi de respingere a amestecului străin, cealaltă are în vedere o permanență a eforturilor de menținere a neutralității țării.

În ceea ce privește prima trăsătură, este vorba îndeosebi de posibilitățile și concepțiile de dezvoltare a Birmaniei pe o cale necapitalistă. Mai mult, unii comentatori vorbesc chiar despre continuitatea unui ideal, socialist, cu rădăcini mai vechi, datînd din vremea mișcării de rezistență anti-japoneză, și apoi, de independență, din timpul și după cel de-al doilea război mondial.

După război, Birmania a rupt legăturile cu Marea Britanie, eliminînd chiar și aderarea la Commonwealth, și a făcut pași repezi spre crearea independenței și federativei Uniunii birmane — obiectiv atins la 4 ianuarie 1948. În Uniune, alături de birmani, au mai intrat reprezentanți ai unor grupări etnice minoritare: karenii, shanii, kachini, chini etc.

Considerînd că politica promovată ulterior anului 1948 de conducătorii țării — în frunte cu premierul U Nu — s-a depărtat de țelurile inițiale ale mișcării de independență, un grup de ofițeri superiori, grupați într-un Consiliu revoluționar și conduși de generalul Ne Win, preluau frâiele puterii printr-o lovitură de stat pașnică, la 2 martie 1962. Intervenția militarilor birmani pe scena politică își găsea motivarea în aceea că, deși Birmania își cucerise independența națională cu 14 ani în urmă, conducătorii săi nu găsiseră modalitatea de a asigura țării o cale adecvată de progres. La începutul anilor '60, Birmania prezenta un dezolant tablou economico-social, care favorizase, între altele, reînfiltrarea vechilor și noilor colonialiști, cu toate consecințele decurgînd de aici. În același timp, intensificarea activității separatiste — care începuse să se manifeste, de altfel, imediat după formarea federației — amenința însăși unitatea internă a statului. Forțele politice, divizate și slăbite de confruntări intestinale, erau lipsite de puterea de a acționa. Singura forță organizată capabilă, în acel moment, de a interveni și stăvilii procesul de degradare a situației interne s-a dovedit a fi armata, depozitară a unei solide tradiții patriotice, democratice și revoluționare. Acțiunea sa a prevenit vărsări de sînge inutile și a impus o relativă stabilitate și securitate internă, necesare punerii în aplicare a transformărilor cerute de societatea birmană.

Deși i s-au recunoscut rolul pozitiv și oportunitatea intervenției, conducerii militare nu i s-au trecut cu vederea anumite aspecte ca: o extindere a metodelor

militare, o prea strînsă centralizare a deciziilor, o anumită subestimare a inițiativei și activității civile. Chiar noii lideri birmani și-au exprimat convingerea că o permanentizare a conducerii militare nu era de dorit și că țara trebuia să fie condusă de un partid politic. Patru luni după venirea la putere, Consiliul revoluționar își anunța hotărîrea de a înființa propriul partid sub numele de Partidul Calea birmană spre socialism.

Linia politică a noului regim era definită în declarația-program intitulată „Calea birmană spre socialism“ și publicată la 30 aprilie 1962. Principalele sale prevederi indicau o anume strădanie de reformare a vechilor structuri, cuprinzînd măsuri și orientări ca negarea sistemului de exploatare capitalistă, construirea unei economii bazate pe proprietatea de stat și pe sistemul cooperatist, crearea unei democrații largi, în sprijinul muncitorilor și țăranilor.

În mod practic, s-a procedat la un sir de naționalizări ale firmelor și întreprinderilor străine, care au adus majoritatea întreprinderilor-cheie ale economiei birmane în cadrul administrației de stat, elaborîndu-se, totodată, măsuri de împiedicare a accesului capitalurilor străine în țară. Întreprinderile particulare naționale au fost admise numai în măsura în care ele „aduceau o contribuție reală la dezvoltarea forțelor productive ale țării“. Consiliul revoluționar a fixat un minimum de salariu, a introdus concediile plătite și pensia de bătrînețe. A fost decretată gratuitatea învățămîntului primar și a asistenței medicale.

Programul stabilit și măsurile puse în aplicare au permis obținerea unor realizări însemnate în domeniul industriilor principale, al comerțului exterior și bancar. Sectorului de stat i-a revenit controlul asupra a peste 85 la sută din producția industriei extractive și mai mult de 60 la sută din volumul global al industriei prelucrătoare. În cadrul planurilor de dezvoltare economică au fost date în funcțiune noi întreprinderi de prelucrare lemnului, a petrolului și metalelor, fabrici de ciment, centre metalurgice, fabrici de prelucrare a produselor agricole, de materiale de construcții, îngrășăminte.

În același timp cu obiectivele agricole și industriale, în Birmania au fost ridicate

1600 de noi școli elementare și 120 școli medii. Din 1962 numărul elevilor s-a dublat. Pentru realizările remarcabile în domeniul lichidării analfabetismului, Birmania a primit, în 1971, premiul internațional al U.N.E.S.C.O. Creditele acordate de stat sănătății publice s-au triplat, ceea ce a permis dublarea numărului de spitale și triplarea personalului medical.

Dar, înapoierea economică moștenită ca și o serie de factori conjuncturali actuali au stinjenit acțiunea unor reforme rapide și radicale care — în concepția autorilor lor — ar fi trebuit să propulseze întreaga viață internă birmană, să instaureze progresul în toate sferele economico-sociale. Scăderea vertiginoasă a prețurilor pe piețele mondiale ale orezului și anumite măsuri puțin inspirate privind organizarea și controlul pieței interne au lovit puternic economia Birmaniei, bazată pe agricultură.

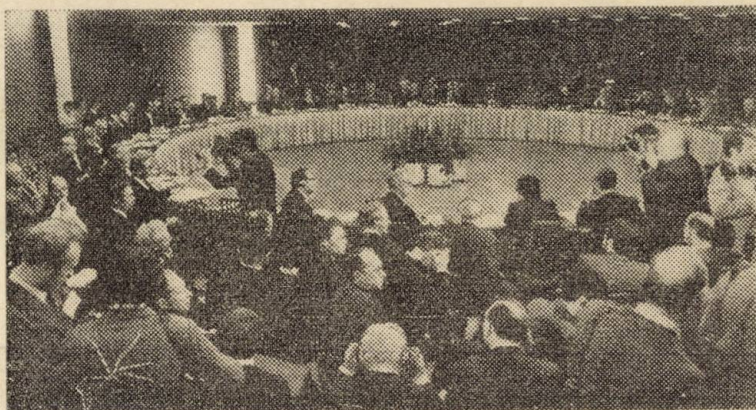
În eforturile sale dictate de necesitatea de a corecta prea marea dependență a economiei țării de sectorul ei agricol, guvernul a avut de întâmpinat greutăți de mentalitate, tehnice, materiale. Încercările de dezvoltare a unor ramuri economice s-au lovit de condițiile materiale slabe: lipsa mașinilor, a utilajelor, a drumurilor care să asigure transportul materiilor prime și chiar de dificultatea de a prospecta și valorifica aceste materii prime, aflate în bună parte în regiuni ale țării tulburate de activități antiguvernamentale. În legătură cu aceasta, trebuie semnalată existența unei mișcări insurecționale, datînd de aproape trei decenii, în rîndurile etniilor alăturate statului birman în momentul formării sale, dar care nu s-au împăcat niciodată cu autoritatea Rangoon-ului. Tentativele guvernului central de a găsi o soluție de compromis n-au găsit ecou. După 1962, acțiunile rebelilor au început să fie sprijinite chiar de o parte a burgheziei și de marii proprietari funciari afectați de reformele guvernului.

Pe acest fundal, din care nu lipsesc dificultățile dar nici realizările obținute în ultimul deceniu, recente măsurile de democratizare a vieții interne, de avansare spre o nouă etapă, superioară, în dezvoltarea statului birman au trezit interes. Noua constituție implică o mai mare participare a maselor la toată scara de decizii și mută centrul de greutate al puterii în stat pe aspectul civil. Textul constituțional indicînd „edificarea socialismului este scopul statului” subliniază, totodată, o și mai puternică concentrare a mijloacelor de producție sub control de stat ca și drepturi și îndatoriri cetățenești precise. Rolul Partidului Calea birmană spre socialism în viața societății birmane este consacrat în mod legislativ.

Paralel cu consemnarea evoluțiilor vieții interne se vorbește tot mai des, pe plan extern, despre „o ieșire din izolare” a Birmaniei. Aceasta nu are în vedere nicidecum o renunțare la principiile de neutralitate, de respingere hotărîtă a ideii de includere în vreun pact militar funcționînd în regiune, ci accentuarea caracterului activ al neutralității sale.

Anul 1973, care a dus la o normalizare în relațiile sale cu R.P. Chineză, înscrind, de asemenea, vizite ale premierului Ne Win la Bangkok, Kuala-Lumpur și Djakarta, pare să ofere auspicii favorabile pentru o învioreare și a politicii externe birmane.

Liana Enescu

Proiecte concrete pe masa tratativelor de la Viena

La 15 ianuarie se reiau la Viena, după o pauză prilejuită de sărbătorile de iarnă, negocierile privitoare la reducerea trupelor și armamentelor și măsuri adiacente în Europa centrală, la care participă 19 state, între care și România.

Discuțiile au intrat într-o fază concretă odată cu prezentarea a două propuneri. Este vorba despre proiectul de acord al U.R.S.S., R.D. Germane, Poloniei și Cehoslovaciei privind reducerea forțelor armate și armamentelor în Europa centrală și despre schița de propuneri, în aceeași problemă, a S.U.A., Angliei, Canadei, Belgiei, Olandei, Luxemburgului și R.F. Germaniei. Oficial, conținutul acestor documente nu a fost făcut public, dat fiind caracterul confidențial al întîlnirilor. Dar, o serie de corespondențe apărute în presa străină, referindu-se la surse de obicei bine informate, au oferit posibilitatea conturării principalelor prevederi ale acestora.

Proiectul de acord propune, după cum relatează „Novoe Vremea”, fixarea angajamentului U.R.S.S., R.D. Germane, R.P. Polone, R.S. Cehoslovace, S.U.A., Angliei, R.F. Germaniei, Canadei, Belgiei, Olandei și Luxemburgului de a-și reduce forțele armate și armamentele din zona Europei centrale într-o regiune care să includă un teritoriu cuprinzînd R.D. Germană, R.P. Polonă, R.S. Cehoslovacă, R.F. Germania, Belgia, Olanda și Luxemburg. Este vorba, scrie săptămînalul sovietic, despre angajamentul de a efectua reducerea forțelor armate și armamentelor străine și naționale în această regiune. Se propune ca reducerea, căreia ar urma să-i fie supuse forțele militare terestre, aeriene și armamentele, incluzînd armele nucleare, să se desfășoare în trei etape. În prima etapă, în decursul anului 1975, S.U.A., Anglia, Canada, R.F. Germania, Belgia, Luxemburgul și Olanda să-și reducă trupele cu 20 000 oameni, împreună cu armamentul și tehnica de luptă corespunzătoare. Simultan, să procedeze la aceeași reducere U.R.S.S., R.D. Germană, R.P. Polonă și R.S. Cehoslovacă. În etapa a doua (1976), se propune reducerea cu 5

la sută a forțelor armate și armamentului fiecărui stat participant la acord, iar în etapa a treia (1977), cu încă 10 la sută.

În ceea ce privește schița de propuneri, cotidianul „Frankfurter Allgemeine Zeitung” lăsa să se întrevadă, chiar în ziua prezentării acesteia, trăsăturile sale fundamentale: reducerea trupelor terestre, de o parte și de alta, la 700 000 oameni, într-o primă etapă urmînd să fie diminuate doar trupele sovietice și americane staționate în Europa centrală. Teritoriul geografic propus să fie cuprins în reducere este același cu cel menționat în proiectul de acord. Reducerea trupelor altor țări din regiunea respectivă este proiectată pentru o a doua etapă, fără a se preciza termene concrete sau ordinea reducerilor.

O analiză a celor două propuneri ar fi, în momentul de față, handicapată de lipsa unor informații detaliate asupra întregului lor conținut. Se poate afirma, însă, de pe acum că pare încurajator faptul că discuțiile au intrat pe un teren concret și că, în ciuda elementelor extrem de importante ce diferențiază net principalele prevederi ale documentelor menționate, atmosfera negocierilor — așa cum au caracterizat-o, în repetate rînduri, numeroși participanți — este serioasă, de lucru. Tratatul de la Viena au un scop limitat — reducerea trupelor și armamentelor și măsuri adiacente în Europa centrală —, dar obiectivul general este de a contribui la întărirea păcii și edificarea unei securități trainice în Europa. Tocmai pentru atingerea acestui obiectiv, pentru ajungerea, în final, la rezultate care să răspundă atît intereselor de securitate ale fiecărui participant în parte, cît și ale tuturor statelor europene este necesar, după părerea noastră, să fie cultivate în continuare acest spirit constructiv, sentimentul de responsabilitate, o atmosferă de înțelegere reciprocă și colaborare între delegații, indiferent de statutul de participare pe care-l dețin.

În legătură cu problema statutului, reamintim că, așa cum s-a stabilit în cursul consultărilor preliminare, desfășurate tot la Viena pe parcursul a cinci luni, la ne-

gocieri participă 19 state. Dintre acestea, 11 state sînt participante potențiale la viitoarele acorduri privind Europa centrală și vor adopta hotărârile necesare prin consens: Anglia, Belgia, Canada, Cehoslovacia, Luxemburg, R.D.G., R.F.G., Olanda, Polonia, U.R.S.S., și S.U.A. Alte opt state — Bulgaria, Danemarca, Grecia, Italia, Norvegia, România, Ungaria și Turcia — iau parte la negocieri, dar nu și la acordurile ce se vor încheia (țara noastră a declarat, de altfel, că, întrucît negocierile din capitala austriacă au ca obiect o anumită zonă a Europei, nu va fi parte și nu va semna eventualele înțelegeri privind această zonă). Dar, pentru ca fiecare participant la negocieri să poată contribui efectiv la găsirea soluțiilor, tot la consultările preliminare s-a căzut de acord și asupra faptului că toate statele participante, indiferent de statutul lor, au dreptul să-și expună punctul de vedere și să facă propuneri în legătură cu temele abordate. Este, de aceea, cu atît mai necesar ca, în cadrul acestei și al următoarelor faze de negocieri, să se manifeste deplină receptivitate față de propunerile tuturor participanților, să fie luate în considerare toate punctele de vedere exprimate de aceștia în legătură cu obiectul discuțiilor.

Negocierile de la Viena urmăresc, așa după cum arătam, un obiectiv limitat, circumscris la o zonă specifică a Europei, fapt evidențiat și de participarea la acestea a numai 19 state. Ele reprezintă doar o componentă a problematicei militare a continentului, mult mai complexă și cuprinzătoare, doar un prim pas dintr-un șir de măsuri efective de dezangajare militară și dezarmare ce trebuie realizate atît la scara întregului continent, cît și în diferite regiuni ale sale, astfel încît să se ajungă, în final, la o Europă fără baze militare și trupe pe teritorii străine, fără blocuri militare, la o Europă a păcii și cooperării, în care forța sau amenințarea cu forța să fie excluse definitiv din raportu-

rile interstatuale. Toate acestea implică, deci, pe de-o parte, să fie realizate o serie de măsuri concrete ca, de exemplu, cele referitoare la reducerea și, în cele din urmă, la retragerea în cadrul frontierelor naționale a tuturor trupelor străine aflate pe teritoriul altor state, precum și alte măsuri care să ducă la dezangajarea militară și dezarmare în această zonă a Europei; ca orice acord la care se va ajunge între părți în cadrul negocierilor de la Viena să nu afecteze în nici un fel interesele și securitatea nici unui stat din Europă sau vreunei alte zone a globului; ca orice asemenea acord să țină seama de drepturile și interesele legitime ale tuturor statelor și regiunilor; acțiunile sau măsurile preconizate să se facă avîndu-se în vedere legătura de interdependență a proceselor pozitive care au loc astăzi în Europa și în lume, în special conferința general-europeană pentru securitate și cooperare. Totodată, negocierile de la Viena să nu împiedice ci, dimpotrivă, să îndemne la organizarea unor tratative privind aspectele militare pe ansamblul continentului nostru sau în alte zone ale sale, deoarece tratativele dintr-un for limitat, cum este cel de la Viena, nu vor putea înlocui forul general-european menit să abordeze exhaustiv și problematica dezangajării militare și dezarmării în Europa.

În concepția țării noastre, în abordarea acestei problematicei trebuie să se pornească de la o viziune de ansamblu, de la necesitatea elaborării și transpunerii în practică, gradual, a unui program complex și cuprinzător de măsuri atît pe întregul continent, cît și în diferite zone ale sale. Un asemenea program ar putea cuprinde măsuri ca: reducerea și, în cele din urmă, retragerea tuturor trupelor străine de pe teritoriile altor state în limitele frontierelor lor naționale; lichidarea bazelor aflate pe teritoriile altor state; renunțarea la manevre militare, la demonstrații de forță, la concentrarea de

trupe la frontierele altor state; reducerea bugetelor militare, începîndu-se cu bugetele țărilor mari, puternic înarmate, și încetarea cursei înarmărilor; trecerea treptată la reducerea trupelor și armamentelor aflate în dotarea armatelor naționale; crearea de zone denuclearizate în diferite părți ale Europei și asumarea de către puterile posesoare de arme nucleare a obligației de a nu folosi aceste arme împotriva statelor care fac parte din asemenea zone; pregătirea condițiilor pentru lichidarea blocurilor militare și, în ultimă instanță, desființarea lor. Este vorba, desigur, de un program ce va trebui transpus în viață ca un proces pe etape, pe măsură ce se vor crea condițiile necesare înlăturării uneia sau alteia din componentele sale. Reducerea forțelor armate și armamentelor reprezintă doar una din măsurile menite să ducă la realizarea scopului final — edificarea pe continentul european a unor relații de cooperare multilaterală, reciproc-avantajoasă, între state independente și suverane, la adăpost de pericolul folosirii forței sau amenințării cu forța. Pornind de la considerentul că dezangajarea militară și dezarmarea pe continent este o chestiune care privește toate țările europene, România apreciază că elaborarea și înlăturarea unui program cuprinzător de măsuri în acest domeniu trebuie să fie rezultatul eforturilor concertate ale tuturor acestor țări.

Prin obținerea unor rezultate concrete, de natură să reducă și să elimine pericolul militar în Europa centrală, discuțiile din capitala austriacă pot reprezenta, firește, o primă treaptă în direcția abordării și soluționării chestiunilor privind dezangajarea militară și dezarmarea — probleme fără a căror abordare responsabilă nu poate fi examinată și rezolvată viabil chestiunea securității europene.

Vasile Crișu

CONTRAPUNCT

**Nimic
nu se pierde,
totul
se transformă**

Radu Budeanu

În curtea domnului Floyd Wallace din Jackson (Michigan) s-au adunat, într-o dezordine cocheta, fericiți, recipiente și aparate cit se poate de sofisticate. De aproape un deceniu, peluza din fața casei seamănă cu un laborator în aer liber dacă, bizar, nu ar exista, acumulate în cantități impozante, și deșeurile cele mai variate. Numai tactul, amabilitatea și farmecul său indiscutabil l-au scutit

de neplăcerile firești în raporturile cu vecinii și municipalitatea, pentru că este greu de crezut că altfel i s-ar fi permis colecționarea gunoaielor urbei într-un ritm cu totul alarmant.

Dar, după ani de căutări și eșecuri discrete, profesorul de chimie Wallace și-a invitat prietenii la un cocteil, care s-ar putea să rămână în istoria orașului și a lumii. El și-a adunat invitații lîngă un aparat nemaiîntîlnit și a demonstrat rapid și elocvent cum din frunze uscate, ambalaje și alte resturi complet nefolositoare se poate obține benzină. Da, benzină. Tehnica cercetătorului devenit, brusc și pe drept curînt, cel mai important personaj al Jacksonului, se bazează pe accelerarea unui proces care se petrece în adîncurile pămîntului de milioane de ani. Prin piroliză, domnia-sa descompune la temperaturi înalte metale, cauciucuri, mase plastice, precum și alte numeroase elemente care se aruncă, spre a obține la

capătul unui tub, care urmează trasee strict secrete, ce am spus. În plină criză de energie, invenția profesorului Wallace a produs frisoane de entuziasm în cercurile cele mai largi ale factorilor de resort. Piroliza, cunoscută ca metodă de tratare de toți chimiștii, a reintrat în modă cu atît mai mult cu cît penuria de energie se poate combina, în vederea atingerii echilibrului ideal, cu supraabundența deșeurilor. Din foarte multe ambalaje și deșeuri de care lumea nu duce lipsă, se poate extrage o anumită cantitate de benzină la un preț cumsecade. În San Diego a și început construcția unei uzine care, în urma unei investiții de aproximativ 5 milioane de dolari, va reuși să trateze tona de deșeuri cu 4 dolari. Tot (numai) 4 dolari vor costa și cei 160 de litri de petrol obținuți. Pe același principiu — la un capăt gunoii și la celălalt materia prețioasă — se bazează și producția viitoare a uzinei din Balti-

more, care va realiza cîte 5 000 m³ de gaz din fiecare tonă de gunoi tratat în capsule speciale.

Luîndu-se în serios, „Oul lui Columb“ își menține, însă, pe alocuri, crusta tare. Specialiștii au ajuns la concluzia că, înaintea pirolizei, este necesară o triere a deșeurilor. Altfel, materia primă, cu o compoziție foarte dezordonată, riscă să pericliteze ciclul producției. Cutiile de conserve, sticlele, ambalajele din plastic trebuie nu numai adunate, dar și sortate. În consecință, teribila varietate a depozitelor de deșeuri urmează să se descompună în factori primi după o metodă care să devină rentabilă. Deocamdată, soluția optimă nu s-a găsit. Apoi, furnalele de piroliză (care, printr-o supremă șansă, nu poluează) pentru a deveni, iarăși, rentabile trebuie să fie cît mai încăpătoare, deci presupun investiții corespunzătoare. Încă alte cîteva dificultăți secundare, dar

de reținut, incită zelul specialiștilor, în majoritate absolută optimiști. Oricum, temelia ideii domnului Wallace este cît se poate de traicică. Fiecare american, precizează statistici demne de interes, produce zilnic trei kilograme de deșeuri. Numai depozitul de gunoaie din San Francisco are o suprafață de peste 750 de kilometri pătrați... Exemplele pot continua din abundență.

Deșeurile, care reprezintă un capitol impunător în studiile cercetătorilor mediului înconjurător, par să devină, prin ele însele, cheia dispariției unei probleme dintre cele mai spinoase, dacă o etapă a pirolizei se rezolvă cu bine. Foamea de benzină și alți combustibili rămînînd mare, producția de ambalaje va căpăta proporții aiuritoare din moment ce, din nou și din fericire, nimic nu se pierde, ci totul se transformă, inclusiv gunoaiele...

Cine ar fi bănuît că în benzină?

R.S.F. IUGOSLAVIA

Condiții favorabile pentru o dezvoltare mai stabilă și mai echilibrată

Correspondență de la Simion Morcovescu

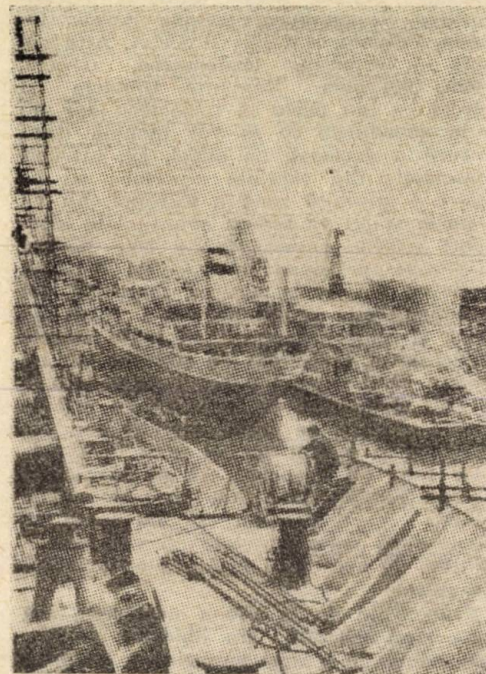
Hotarul dintre ani a fost și aici, în Iugoslavia, un prilej de evaluare a rezultatelor obținute în dezvoltarea economică și socială a țării, ca și de schițare a programului și sarcinilor de viitor. În ultima lună a anului, problematica economică a făcut obiectul dezbaterilor din cadrul forurilor de cea mai înaltă răspundere politică și economică, iar Adunarea Federală s-a întrunit în două rânduri pentru a analiza direcțiile principale ale dezvoltării economiei iugoslave în cursul anului care abia a început. Din toate aceste dezbateri s-au desprins sarcinile ce se vor afla pe primul plan al activității de ridicare a bazei materiale a țării, sarcini concretizate în documentul numit „Bazele politicii de dezvoltare economică și socială”. Concluzia unanimă a tuturor acestor discuții a fost că, datorită rezultatelor obținute în cursul anului trecut, Iugoslavia pășește în 1974 în condiții calitativ noi. Într-un singur an, declara în acest sens președintele Consiliului Executiv Federal, Gemal Biedici, a fost substanțial îmbunătățită lichiditatea economiei, a fost realizat un bilanț pozitiv în ceea ce privește plățile curente cu străinătatea, au fost stabilite raporturi mai armonioase între producție și consum. Transformările în sistemul economic, social și politic, care în acest an vor cunoaște o amploare mai mare, au creat condițiile favorabile pentru o dezvoltare mai stabilă și mai echilibrată, pentru realizarea politicii economice trasate.

În trasarea direcțiilor de dezvoltare se pornește de la realizările dobândite anul trecut. Datele statistice arată că în 1973 produsul social al întregii economii (calculat la prețurile din 1966) a crescut cu 5 la sută față de anul precedent. Producția industrială a înregistrat un ritm de 6 la sută, iar cea agricolă de aproape 5 la sută. Rezultate bune s-au obținut, de asemenea, în transporturi, construcții, comerț, turism etc. Economia a realizat fonduri de rulment durabile și în prezent desfășoară o activitate normală. Situația de insolabilitate existentă la începutul anului trecut s-a redus simțitor (numărul organizațiilor economice cu conturi bancare blocate peste 90 de zile s-a diminuat de la 1836 în 1972 la numai 400 în anul trecut). Toate acestea au făcut ca puterea de acumulare a economiei să crească considerabil. Se apreciază însă că unul dintre cele mai mari succese ale anului s-a realizat în domeniul relațiilor economice externe și crearea de rezerve valutare. Exporturile au sporit cu 30 la sută față de anul precedent, iar rezervele valutare se cifrau la sfârșitul anului

1973 la 1,7 miliarde dolari, ceea ce a permis rambursarea tuturor obligațiilor scadente față de străinătate.

În bilanțul realizărilor se înscriu, de asemenea, crearea condițiilor pentru menținerea echilibrului între cerere și ofertă, sporirea investițiilor, creșterea nivelului de trai, a puterii de cumpărare a populației etc. Pe lângă aceste realizări, care creează o bază solidă pentru startul economiei în 1974, sunt reportate însă și unele tendințe defavorabile a căror rezolvare va constitui obiectul politicii economice și al activității colective în acest an. Aceste tendințe se manifestă în creșterea prețurilor și a cheltuielilor de trai, în creșterea inflației. Pentru combaterea acestor tendințe negative s-a procedat la o evaluare reală a succeselor și deficiențelor cu care se intră în noul an.

Care sînt obiectivele fundamentale ale politicii economice în 1974? Cuprinse în „Bazele politicii de dezvoltare economică și socială”, despre care am amintit mai înainte, aceste obiective urmăresc sporirea producției globale cu 6 la sută, a producției industriale cu 8 la sută, a producției agricole cu 2,5—3 la sută, a numărului salariaților cu 3 la sută, a productivității muncii cu 4,5 la sută și a investițiilor în mijloacele de bază cu 7,5 la sută. Ca și anul trecut, vor continua eforturile pentru grăbirea dezvoltării economice a republicilor și zonelor slab dezvoltate, de întărire a capacității de apărare a țării, condiție esențială pentru asigurarea construcției socialismului. Anul 1974 va fi anul continuării succeselor pe planul relațiilor economice externe. Astfel, se prevede o sporire a exporturilor cu 9—10 la sută și a importurilor cu 9 la sută, urmărindu-se modificarea structurii exporturilor prin sporirea ponderii produselor industriale la peste 60 la sută. Sarcinile concrete ce stau în centrul preocupărilor forurilor care răspund de destinele economiei țării vizează o mobilizare maximă pentru realizarea de economii, folosirea la maximum a capacităților existente, sporirea eficienței, reducerea cheltuielilor de producție, creșterea productivității, modificarea structurii economice, dezvoltarea bazei energetice prin crearea unui sistem energetic unic, orientarea spre sursele proprii și cele mai economice de energie, adoptarea unui program rațional de dezvoltare, coordonarea dezvoltării energetice cu cerințele de consum etc. Unul dintre obiectivele cele mai complexe pe planul politicii economice rămîne — după cum afirma recent vicepreședintele Consiliului Executiv Federal, Iakov Sirotkovici — sto-

Imagine a șantierelor navale „Treći maj” din Rijeka (Iugoslavia)

para tendinței de creștere a inflației și a costului vieții, crearea condițiilor pentru diminuarea acestor tendințe și obținerea unor rezultate mai bune pe planul stabilizării pieței și a prețurilor. Atingerea acestui obiectiv, se sublinia în cadrul dezbaterilor din Adunarea Federală, depinde de obținerea unui ritm și unei structuri optime a creșterii economice, de sporirea eficacității activităților din economie și de o creștere mai rapidă a productivității muncii, de îmbunătățirea structurii și eficienței investițiilor și o cât mai consecventă corelare a nivelului de trai cu rezultatele muncii depuse. Firește, în sensul celor preconizate, vor fi necesare, de asemenea, — relevau discuțiile — promovarea unor acțiuni adecvate în domeniile monetar și de credit, al tuturor formelor de consum, importului și exportului, în ceea ce privește politica prețurilor și a impozitelor.

În ultimul timp, problematica economică a reținut atenția presei iugoslave care a pledat pentru o mai mare angajare a tuturor factorilor care, direct sau indirect, pot influența realizarea obiectivelor stabilite. Astfel, revista „N.I.N.”, amintind că prevederile noii Constituții vor stabili mai precis obligațiile factorilor economici în sensul coordonării și unirii eforturilor, precum și al asumării unei mai mari răspunderi, precizează că „atunci cînd este vorba de ceea ce se așteaptă în 1974, putem privi înainte cu optimism deoarece la aceasta își vor aduce contribuția atât actul adoptării noii Constituții, cât și Congresul al X-lea al U.C.I.”

La rîndul său, săptămînalul „Komunist” apreciază că „anul în care am pășit este în esență perioada eforturilor organizate pentru ca sistemul social-economic conceput de noua Constituție, și care va căpăta forma definitivă la Congresul al X-lea al U.C.I., să se transforme într-un mecanism concret al activității economice, capabil să asigure în același timp cel mai înalt grad posibil al democrației socialiste directe și folosirea cea mai economică a mijloacelor sociale, respectiv o mai mare productivitate a muncii”.

R.P. CHINEZĂ

Întâlniri între armată și populație

(Text transmis
de Agenția China Nouă)

„În diferite provincii, municipalități și regiuni autonome ale Chinei au avut loc, la sfârșitul anului, întâlniri între armată și populație. Soldații și populația au trecut în revistă situația excelentă atât din țară, cât și de peste hotare și au salutat marile victorii obținute pe toate fronturile revoluției și construcției socialiste din China. Ei și-au exprimat hotărârea de a se uni și mai strâns în jurul C.C. al partidului, condus de președintele Mao, și de a continua să acționeze în spiritul Congresului al X-lea al partidului.

La întâlniri au luat cuvântul tovarăși din conducerea organelor de partid, de stat și ale armatei. În noul an, au declarat conducătorii locali, este necesar ca mișcarea de critică a lui Lin Biao și de rectificare a stilului de muncă să fie aprofundată; trebuie aplicată revoluția socialistă în suprastructură.

Conducătorii de partid, de stat și ai armatei din diferite provincii și-au exprimat în unanimitate hotărârea de a conti-

nua să aplice principiul președintelui Mao, și anume „pregătirea împotriva războiului, pregătirea împotriva dezastrelor naturale și de a face totul pentru popor“. Ei și-au exprimat dorința de a întări și pe viitor unitatea dintre organizațiile armatei și guvernului și dintre armată și popor, de a-și întări vigilența, de a apăra patria și de a fi gata în orice moment să elibereze teritoriul Taiwanului.

Într-o circulară comună, Consiliul de Stat și Comisia militară a C.C. al P.C. Chinez cheamă toate autoritățile locale și unitățile armatei din țară să lanseze, la începutul anului și în timpul sărbătorilor de primăvară, o vastă mișcare în sprijinul armatei și să acorde tratament preferențial familiilor militarilor, să sprijine guvernul și să iubească poporul.

Circulara trece în revistă situația excelentă din țară și de peste hotare și îi cheamă pe militarii și civilii din întreaga țară să întărească unitatea și să facă toate eforturile pentru îndeplinirea sarcinilor stabilite de cel de-al X-lea Congres al partidului.

R.P. UNGARĂ

Din Hotărârea C.C. al P.M.S.U. cu privire la politica de cadre

(Text transmis
de Agenția M.T.I.)

„Revista «Partelet» a publicat, în ultimul număr, hotărârea C.C. al P.M.S.U. din 28 noiembrie privind politica de cadre a partidului, situația și sarcinile principale ale activității cu cadrele.

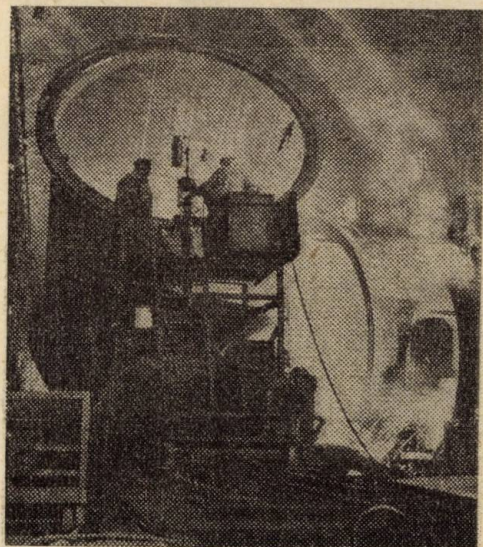
În hotărâre se arată că politica de cadre a P.M.S.U. este în concordanță cu linia politică principală a partidului, principiile ei fundamentale sînt juste. Totuși, sarcinile tot mai complexe ale edificării socialismului fac necesar ca activitatea cu cadrele să se dezvolte în conformitate cu noile cerințe. La toate nivelurile conducerii au fost luate măsuri pentru pregătirea profesională a cadrelor. În prezent, dintre cadrele C.C. și organelor aflate în competența acestuia 88 la sută au studii superioare, 58 la sută din lucrătorii aparatului de partid și 39 la sută din conducătorii organelor conducerii superioare a țării au studii superioare. O situație mai puțin favorabilă se constată în ce pri-

vește pregătirea cadrelor din economie. Pregătirea economică a majorității conducătorilor din economie nu corespunde cerințelor. De asemenea, trebuie îmbunătățită pregătirea organizatorică a conducătorilor.

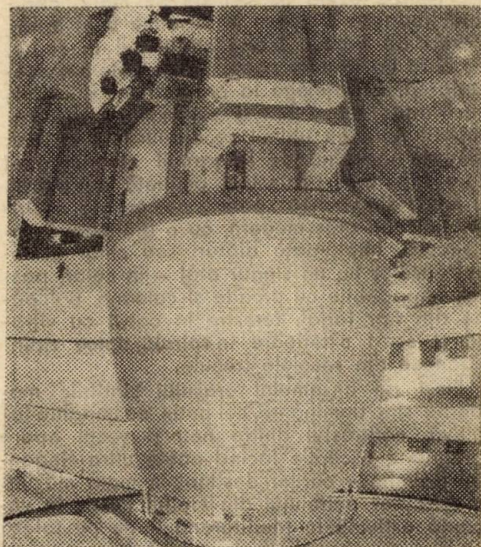
Hotărârea C.C. constată că majoritatea cadrelor sînt capabile să-și îndeplinească sarcinile. Totuși, o mică parte din ele nu au capacitatea de a face față sarcinilor, nu pot merge în pas cu dezvoltarea și în perspectivă nu pot satisface cerințele creștinde. La o parte din cadre se poate observa că hotărârile lor nu au eficiență socială și politică, ele nu desfășoară o activitate obștească, nu acordă o suficientă atenție legăturii cu oamenii muncii. S-au accentuat fenomenele opuse comportării socialiste, ca egoismul și goana după bunuri materiale. O parte din conducători nu iau în mod direct atitudine împotriva concepțiilor burgheze, uneori parvenite din Occident. În administrația de stat, în viața culturală și științifică se pot observa adesea lipsă de principialitate, de sinceritate, spirit birocratic. Crește numărul cadrelor care fac abuz de putere, care nu iau în seamă părerea celorlalți, care sugrumă critica.

În timp ce în activitatea cu cadrele se înfăptuiește principiul stabilității, înlocuirea unor cadre de conducere s-a accelerat. În ultimii cinci ani, aproximativ jumătate din aparatul de partid a fost înlocuit; aproximativ 43 la sută din conducătorii de stat și ai economiei se află la post de mai puțin de cinci ani. Schimbările au avut o influență favorabilă asupra perfecționării conducerii. Trebuie înfăptuit cu mai multă consecvență principiul potrivit căruia cadrele pot lucra în posturile lor atât cît pot să facă bine față sarcinilor. Dacă nu mai corespund cerințelor, trebuie trecute într-o altă muncă, corespunzătoare capacității lor. Comitetul Central este de părere că e necesară o rotație planificată a cadrelor de partid, de stat și economice. În domeniul administrației, științei, ocrotirii sănătății și învățămîntului trebuie folosit în mai mare măsură concursul pentru completarea posturilor.

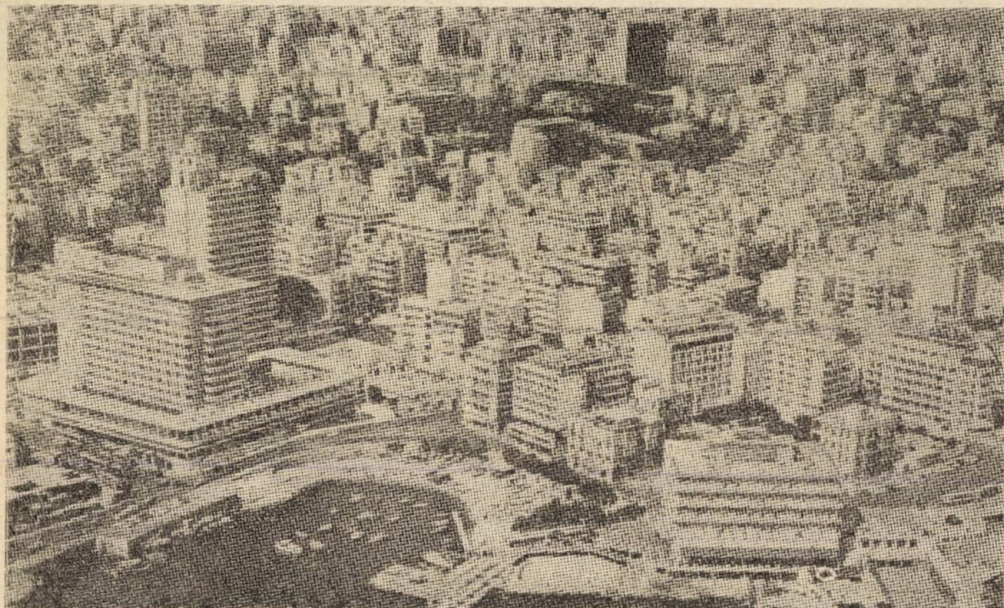
În munca cu cadrele este nevoie de încredere, de o atmosferă de sinceritate, de lichidarea denaturărilor existente.

R. P. Chineză. O fabrică modernă de echipament minier

O imagine a reactorului nuclear din cadrul Universității politehnice din Budapesta. Creat în 1971, reactorul a fost recent transformat în centru de cercetări pentru protecția mediului înconjurător

Beirut — vedere panoramică

REPORTAJ PE GLOB

BEIRUT

Crăciun Ionescu

Călătorului sosit pentru prima oară la Beirut, fie pe calea aerului fie pe mare, capitala libaneză îi apare în viziunea unei aglomerări de blocuri înalte strălucind în soare, pe care imaginația poate foarte bine s-o asemuiască, se înțelege la proporțiile respective, cu Manhattan-ul newyorkez. Explozia de construcții noi, din ultimii zece-douăzeci de ani, aliniate începând de la țărmul Mediteranei spre interiorul peninsulei ocupată de Beirut, a făcut din vechea „poartă comercială a Orientului” un oraș modern, cu o arhitectură sofisticată, implantată alături sau chiar în locul caselor cu un singur etaj — în culori pastel, împodobite cu arcade și coloane, balcoane din fier forjat, ferestre în ogivă cu vitralii și scări exterioare în spirală, tipice zidirii libaneze din secolele trecute.

Deși pe ansamblul orașului clădirile moderne sînt dominante, cel puțin ca imagine fugitivă contrastul dintre nou și vechi apare pregnant, excepție făcînd poate ultra-elegantul Rauche — cartier destinat în mare măsură magnaților petrolului din Golful Persic în vacanță estivală la Mediterană — de pe faleza „grotei cu porumbei”, impozant monument al naturii, format din două stînci uriașe, țîșnite din valurile mării în apropierea malului abrupt.

În plin centrul orașului, lingă celebra „stradă a băncilor”, cu blocurile sale masive din beton și sticlă, se află pitorescul bazar orien-

tal în care mulțimea negustorilor ambulanți egalează pe aceea a clienților și unde poți găsi cele mai diverse mărfuri din aproape toate colțurile lumii, de la cămăși de nylon italienești, la uniforme uzate ale armatei americane, de la bijuterii grele de aur, la ceasuri de mînă lucrate pe bandă, în mare serie, și vindute la kilogram, de la obiecte de uz casnic franțuzești, la casetofone japoneze, stofe, țesături de tot felul, obiecte diverse de artizanat, plus un sortiment bogat de produse alimentare autohtone sau, cele mai multe, din import. Beirutul este metropola financiară și comercială a Orientului Apropiat dar, în același timp, și orașul micului negoț ce asigură modesta pîine de toate zilele a zeci și zeci de mii de oameni.

Cred că nu există stradă din capitala libaneză, pe care să nu vezi trecînd la orele dimineții cărucioare cu zarzavaturi și fructe proaspăt culese, împinse de vinzători de toate vîrstele, întrecîndu-se în a-ți atrage atenția asupra mărții pe care o laudă cu glas puternic și cîntat. Urmează apoi negustorii ambulanți de pește cu cite un coș rotund de nuiele atîrnat de braț, vîcsuitorii de pantofi ce bat din poartă în poartă; spălătorii de rufe, micii cofetari cu prăvălia pe patru roate avînd în vitrina de sticlă dulciuri orientale și înghețată la cornet, vinzători de narghilele cu șnururi în culori vii, cei de covrigi și lipii umplute pe loc cu mirodenii, și nu mai știu cîți alți reprezentanți ai comerțului în aer liber.

Pe Hamra, stradă cu aspect parizian creat, printre altele, și de cafenelele cu mesuțe de-a lungul trotuarelor și nume franțuzești, pe Bab Edriss și alte artere comerciale de lux, magazinele — unele filiale ale marilor case de modă din străinătate — expun mărfuri la prețuri cu totul inaccesibile muritorului de rînd. Și totuși se găsesc cumpărători, pentru că prin acest oraș se scurg și se fac bani grei.

Beirutul a fost întotdeauna o poartă comercială între Europa, Africa și Asia. Rolul său s-a multiplicat, însă, în momentul cînd din nisipul deșertului Peninsulei Arabice și din străfundurile Golfului Persic a fost făcut să irumpă la suprafață, în progresie aritmetică, „aurul negru”, îmbogățînd peste noapte pe cavalerii pustului, posesori astăzi, în marile bănci din Beirut sau din Europa Occidentală, ai unor conturi cu multe, foarte multe zerouri în coadă. Dezvoltarea de proporții, pe coordonatele modernului, a capitalei libaneze corespunde în mare măsură cu noua eră a petrolului din Peninsula Arabică. Este, de altfel, elocvent faptul că majoritatea turiștilor străini, foarte numeroși îndeosebi în timpul verii, nu sosesc din Europa ci din țările arabe, localitățile balneare montane, cum ar fi Aley și Bamdoun, fiind cu totul ocupate de aceștia.

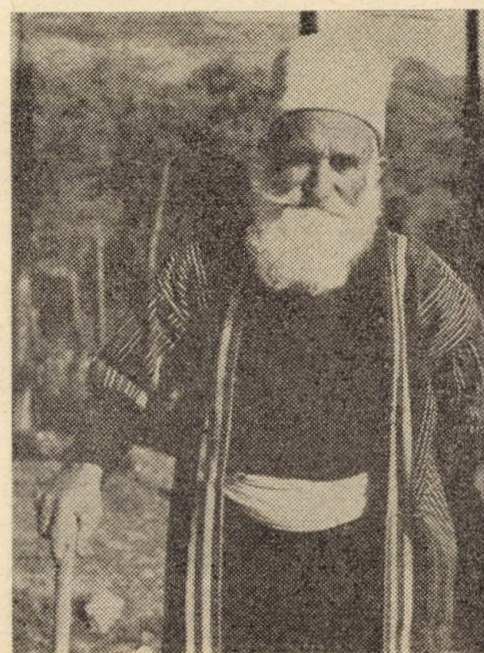
Aspectul mulțimii de pe strada beirutană, atît de animată din zori și pînă în noapte,

mai cu seamă în marile zone comerciale din jurul portului, al Parlamentului sau din cartierul Hamra-Verdun, este foarte divers.

Predominante se dovedesc îmbrăcămintea și modul de viață cotidiană europeană adoptate de aproape toți locuitorii orașului. Vara, nu atît de fierbinte cit de umedă, cu toate că, de regulă, din aprilie pînă în octombrie, nu cade strop de ploaie, bărbații umblă în cămăși cu mineci scurte iar femeile în rochii ușoare. Toamna și iarna apar cravatele și chiar pardesiile, alături de blănuri naturale sau imitații și cizme înalte cu tocuri ortopedice conform ultimului strigăt al modei feminine. Nu lipsesc însă nici halatele pînă la călcii și turbanele vizitatorilor din Peninsula Arabică, fesurile roșii purtate de musulmanii tradiționaliști chiar dacă au la gît o foarte la modă cravată, fesurile albe ale bătrînilor druzi, coboriți din satele lor de munte pentru cumpărături sau alte treburi, basmalele colorate ale muncitorilor sezonieri — sirieni sau palestinieni — înfășurate în jurul capului și gitului, rasele negre ale preoților creștini, aparținînd unor sumedenii de biserici, independente sau legate de Vatican și chiar fezegele și măști negre de piele pe fețele femeilor din emirate, ținînd de mînă băiețași, pe care vechile obiceiuri respectate strict de mame nu le împiedică să-și îmbrace copiii europenește.

Beirut, vorbesc de populația permanentă, este un amalgam de naționalități, credințe și comunități exprimat uneori mai clar și prin diviziunea pe aceste baze a cartierelor de locuit: creștine, musulmane, armenie (armenii formează o comunitate numeroasă, după unele aprecieri cifrată la circa 150 000 locuitori), siriene, palestinienice (aceste două naționalități — muncitori sezonieri îndeosebi la construcții și refugiați trăind în tabere — formează cartierele cele mai sărace, cu aspect mizer, contrastînd extrem de puternic cu restul orașului). Alături de autohtoni, la Beirut locuiesc și mulți europeni — francezi, italieni, greci, englezi — și un număr important de americani, funcționari la bănci, firme comerciale și întreprinderi diverse, oameni de afaceri, profesori etc. Lor li se adaugă alte zeci de mii sosiți temporar: marinarii de pe cele 3500 de nave străine ce-și aruncă ancora anual în portul Beirut; echipajele avioanelor sosite pe piste moderne aeroport internațional de la Khaldé (cu 200 de avioane sosite sau plecate zilnic), turiști, în special din nordul Europei, veniți să se desfete în

Un bătrîn druz din munții Libanului

baia de lumină a țărmlului mediteranean, și mulți alții.

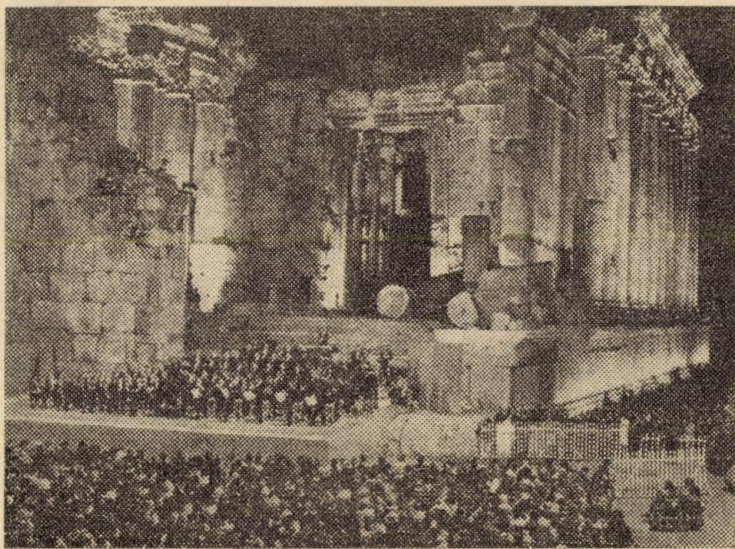
O parte importantă din străini, desigur tineri, vin în capitala libaneză pentru studii, pentru că Beirutul nu este numai un oraș comercial ci și un centru de cultură. Două din cele patru universități ale sale, care cuprind în total circa 45 000 de studenți, au în spatele lor o sută de ani de activitate neîntreruptă, dând țării și întregii regiuni pleiade de intelectuali care, în Liban ca și în alte părți, au jucat un rol important în lupta pentru independența națională și dezvoltare social-culturală a Orientului Apropiat. Lor li se adaugă o rețea densă de școli de toate gradele, pe care le întâlnești pretutindeni, până în cele mai îndepărtate sate de pe crestele munților. În rândurile tineretului libanez de astăzi nu există neștiutori de carte și, în afară de limba arabă oficială, fiecare mai cunoaște, mai mult sau mai puțin, una-două limbi de circulație internațională. De altfel, în Beirut înseși firmele magazinelor sînt scrise și în alte limbi decît arabă; radio și televiziunea au zilnic un program complet în franceză; înseși actele oficiale se întocmesc de regulă și în această limbă.

Munții Libanului sînt locuiți pînă dincolo de 1500 de metri. Pe pantele vestice, localitățile seamănă mai mult a orașe decît a așezări rurale, aici petrecîndu-și vara o mare parte a beirutienilor care își mută familiile în căsuțele cochete cu multă verdeață și flori, începînd din iunie și pînă în septembrie, coborînd în fiecare dimineață la lucru în capitală, pentru a se întoarce apoi să-și petreacă noaptea în aerul curat de munte. Localitățile respective — dintre care unele sînt stațiuni luxoase, cu hoteluri, magazine moderne, restaurante și multe locuri de distracții — se disting desul de bine cu ochiul liber din orice punct al capitalei, iar noaptea întregul munte pare presărat cu constelații nesfîrșite, punctate de luminile roșii sau verzi ale reclamelor de neon.

Livezile de meri, cu fructe mari, roșii sau aurii, extrem de dulci și parfumate, urcă pînă la înălțimi de peste 1 000 de metri mîrginind, alături de măslini bătrîni cu trunchiuri contorsionate, șoselele înguste, înolăcite în serpentine fără de sfîrșit. Dincolo de munți, pe platoul Bekaa, primăvara, cîrșii, caișii și pierșicii în floare îți încîntă vederea. Toamna, ciorchini grei de struguri ruginii atîrnă imbie-

O altă trăsătură dominantă a libanezilor o constituie dragostea de viață și libertate, optimismul lor neîfîrmurit. Libanul a trăit în 1973 o serie de evenimente complicate: raiduri israeliene în diverse colțuri ale țării, inclusiv în capitală; un început de război civil, în mai, cu lupte sîngeroase, intervenții ale tancurilor și aviației chiar în inima Beirutului, urmat de zile întregi de store de asediu; o închidere de frontieră pe o perioadă de o sută de zile, care sufocase comerțul cu țările din zonă; apoi războiul arabo-israelian din octombrie, cînd cerul libanez era violat continuu, lupte aeriene desfășurîndu-se aproape zilnic chiar deasupra orașului; în sfîrșit, bombardarea neîncetată a satelor de la granițele sudice de către artileria israeliană, care s-a prelungit și după încetarea focului între țările direct beligerante, dintre care Libanul n-a făcut parte. Și, ceea ce era uimitor, în ciuda acestor grele încercări, libanezii nu și-au pierdut nici o clipă optimismul lor caracteristic, viața țării continuînd să se desfășoare în condiții obișnuite, fiind normalizată complet imediat după fiecare din situațiile respective.

Libanezii au reușit să treacă cu bine prin toate furtunile istoriei datorită calității lor de

Festivalurile internaționale de la Baalbeck, desfășurate anual în cadrul autentic al celebrelor vestigii romane, se bucură de o largă reputație în cercurile artistice din întreaga lume

Peisaj de iarnă în munții Libanului. Copacul din imagine este un cedru legendar, unul din cei 400 care se găsesc strînși laolaltă, la aproape 2 000 metri altitudine, și a căror vîrstă se numără în milenii

Libanul este o țară destul de mică ca suprafață: doar 10 400 km.p. Aproape jumătate din populația sa trăiește în capitală, „Marele Beirut” — orașul și suburbiile — numărînd, în 1973, circa 1 200 000 dintr-un total de 2 600 000 de locuitori. Există aici, pe această bucată de pămînt, o diversitate de relief, obiceiuri și mod de viață atît de surprinzătoare încît pentru a cunoaște cum trebuie Libanul ai nevoie să-l colinzi timp îndelungat.

Mai întîi sînt munții. Cele două lanțuri înalte — Liban și Anti-Liban — ce străbat întreaga țară paralel de la Nord spre Sud, închizînd între pereții lor de granit uimitorul cîmpie Bekaa, grînar și livadă a țării. Munții Liban încep aproape de la țărmul mării. În sușii Beirutului intr-o parte este scaldat de valurile albastre Mediterane, în timp ce suburbiile estice urcă pantele munților împodobite cu coroanele rotunde ale pinilor marini. În oraș nu ninge niciodată. Dar suburbiile sale îmbracă uneori haina albă de nea, așa cum am avut prilejul să văd anul trecut chiar într-una din zilele lui martie. La 30 de kilometri de centrul orașului — cînd în vechile grădini ale Beirutului portocalii și mandarinii sînt încărcate de fructe aurii — stratul de zăpadă este suficient de gros pentru practicarea skiului. Trecătoarea Dahr el Bairdar, de pe șoseaua Damascului, se află doar la jumătate de oră cu mașina de Beirut, dar iarna nămeții potopesc drumul întrerupînd zilele întregi legătura cu Siria.

tor pe palierale de sîrmă ale renumitelor podgorii din Chtoura și Ksara. Iar vara, în Bekaa se coc grînele, ca și cu mii de ani în urmă, cînd această cîmpie — străjuită de uimitorul temple ale Baalbeckului, vestigii istorice de importanță mondială — era denumită „panerul Romei”.

De-a lungul țărmului mării, depășind plajile orașului, fișia costieră, și la Nord dar mai ales în Sud, spre Saida și Tyr, este acoperită cu livezi de citrice și plantații de bananieri, o parte importantă din producția lor, alături de merele din munți, constituind principalele articole de export ale agriculturii libaneze, căror i s-a adăugat în ultimul timp și un puternic sector avicol ce aprovizionează cu păsări și ouă emiratele din Golful Persic.

Libanezii, iscușiți în comerț ca și în alte meserii, sînt în viața de toate zilele oameni prietenoși, deschiși, gata să te servească chiar și atunci cînd nu se aleg cu nici un profit. Ospitalitatea constituie o trăsătură dominantă a oamenilor acestor meleaguri și a te invita acasă la o cafea sau la o masă tradițională constituie pentru ei o plăcere deosebită, fie că ai de-a face cu un intelectual din capitală, fie cu un sătean din creierii munților. Mi s-a întîmplat adeseori, cînd am cunoscut vreun muntean, ca primele fraze să fie urmate de o invitație la casa sa din virful muntelui, unde imediat ce sosești ești înconjurat de toate rudele gazdei, uneori o jumătate de sat.

a ști să-și strîngă rîndurile la vremuri de restriște, lăsînd la o parte pasiunile politice și animozitățile comunitare. Înșuși independența de stat, dobîndită cu 30 de ani în urmă, la 22 noiembrie 1943, a fost rodul unității naționale care a făcut să înceteze mandatul străin. Pe baza Pactului Național încheiat atunci, funcționează, pînă în zilele noastre, mecanismul politico-administrativ al Libanului. Conform acestuia, președintele republicii este întotdeauna un creștin maronit, președintele Parlamentului, un musulman šiit, șeful guvernului, un musulman sunit, vice-președintele Consiliului de Miniștri, un greco-ortodox. Înseși cele 99 de mandate din Camera deputaților sînt împărțite după sistemul comunitar, 54 de locuri revenind creștinilor și 45 mahomedanilor. Proporțiile se respectă în sinul guvernului și, în general, al tuturor instituțiilor de stat.

Datorită poziției sale geografice, configurației reliefului, continuității istorice pe parcursul a mii de ani, tradițiilor înrădăcinate peste care se suprapune un modernism accelerat, contrastelor coexistente dintre vechi și nou, modului său de viață particular — Libanul de astăzi este o țară ce nu o poți așeza în nici un tipar sau să-i găsești vreun alt corespondent apropiat în lume. Probabil că tocmai de aici vine farmecul deosebit al Libanului, care-l încîntă pe călătorul străin de la prima vedere.

Schiță de bilanț

Correspondență de la Valentin Pănescu

Pe parcursul ultimelor luni, începând de la 25 mai, majoritatea observatorilor scenei politice argentinene, încercând să explice opțiunea celor mai diferite pătri ale populației pentru desemnarea unui guvern justițialist, au fost de acord în a considera că această atitudine a milioane de argentinieni avea ca numitor comun speranța, nutrită de-a lungul a optsprezece ani, că justițialismul este capabil să soluționeze o serie de probleme cronice ale țării: inflație, dezordine financiară, inechitate în redistribuirea venitului național, deficit bugetar, datorie externă împovăritoare, desnaționalizarea unor structuri economice de bază, concentrarea bogăției în anumite centre urbane și, implicit, rămânerea în urmă și în afara circuitului vieții economice naționale a unor vaste regiuni din interior; în sfârșit, o relativă stagnare economică.

Desigur, șapte luni, cite au trecut de la instalarea guvernului justițialist la Casa Rosada, nu sînt suficiente pentru a rezolva o situație de fond ca cea descrisă. Mai mult, înăuntrul acestui termen au trebuit să fie rezolvate și o serie de probleme esențiale politice sau din domeniul legislativ. După cum să știe, datorită unor restricții, liderul absolut al justițialismului, generalul Juan Domingo Peron, n-a putut candida la alegerile de la 11 martie, fapt care a provocat succesiunea consecutivă, pînă la 12 octombrie, a două guverne tranzitorii (Campora și Lastiri), cu toate consecințele ce au decurs: amînarea unor măsuri administrativ-sociale, noi alegeri prezidențiale etc. De asemenea, în aceeași perioadă a trebuit să fie creat cadrul juridic necesar aplicării măsurilor menite să conducă la schimbările de structură propuse de programul economico-social justițialist votat la 11 martie și față de care poporul argentinian s-a pronunțat și mai net la alegerile din septembrie, realizîndu-se ceea ce la Buenos Aires este supranumit „consensul electoral peronist”. Cu toate acestea, se poate spune că, în ceva mai mult de o jumătate de an de exercitare deplină a puterii, guvernul peronist a obținut o serie de rezultate care — potrivit opiniei majorității observatorilor — îngăduie să se conchidă că drumul ales este pozitiv.

Primele luni de gestiune economică, preocupările din acest răstimp și realizările obținute sînt caracterizate de cercurile guvernamentale argentinene ca reprezentînd „etapa de stabilizare”. Guvernul peronist și echipa condusă de ministrul economiei, José Gelbard, căruia i s-au acordat puteri discreționare și i s-a asigurat continuitatea — este în funcție de la 25 mai — au pornit la drum pe baza „pactului social” încheiat între C.G.T. (Confederația Generală a Muncii) și C.G.E. (Confederația Generală a întreprinderilor mici și mijlocii), cu avizul statului. Potrivit prevederilor sale, salariile rămîn înghețate pentru o durată de doi ani, timp în care și prețurile rămîn neschimbate, la nivelul lui 1 iulie 1973, cărora li s-a aplicat o reducere de 15 la sută, căutîndu-se, astfel, eradicarea tendințelor inflaționiste. În același timp, au fost stabilite norme comerciale pentru a garanta aprovizionarea

populației la prețurile oficiale, cu obligativitatea de a fi menținute capacitățile de producție și comercializare. Noul regim de prețuri și salarii, mecanismele create pentru corecția sa aplicare funcționează fluid și au și provocat o scădere bruscă a ritmului procesului inflaționist, în luna noiembrie ajungîndu-se la cota zero, potrivit declarațiilor ministrului economiei.

Paralel, au fost adoptate măsuri importante în domeniul finanțelor: naționalizarea depozitelor bancare, diminuarea dobînzilor și transformarea creditului într-un instrument financiar, menținerea unei politici de schimb stabile cu efecte notabile pe piața unde dolarul și alte devalize libere acompaniază acum cota oficială. La acest ultim rezultat, o contribuție majoră a adus-o politica desfășurată în aria comerțului exterior, îndeosebi în ce privește importurile, renunțîndu-se la cumpărarea de articole de lux sau fără o necesitate stringentă.

Odată cu instalarea președintelui Juan Domingo Peron, s-a intrat în cea de-a doua etapă, a expansiunii activității economice, de aplicare a proiectelor pe termen mediu și lung, care vizează reconstrucția economiei naționale, crearea bazelor pentru integrarea Argentinei în rîndul țărilor dezvoltate industrial. Liniile de forță ale acestui vast proces se confundă cu planurile care privesc dezvoltarea industriei petrochimice, a siderurgiei și elaborarea unei politici globale în domeniul energetic. Conform acestor planuri, Argentina va produce în anul 1985 peste 15 milioane tone de oțel — sînt estimate investiții în valoare de aproximativ un miliard de dolari, iar în 1975/1976 se va realiza autoaprovizionarea cu energie, corespunzător cerințelor unei economii în plină dezvoltare, utilizînd resursele hidroelectrice și nucleare și diminuînd ponderea petrolului în această arie. Amplasarea complexelor petrochimice are în vedere atragerea în circuitul vieții economice naționale a unor regiuni din interior și rezolvarea problemei forței de muncă neocupate în prezent. Într-o reuniune a guvernului, desfășurată sub conducerea președintelui Juan Peron, a fost adoptat un plan trienal, care cuprinde între indicatorii săi și realizarea

José Gelbard, ministrul argentinian al economiei și finanțelor

unor obiective intermediare din proiectele pe termen lung sau mediu. Juan Peron a declarat, de altfel, nu de mult, că țara își va redobîndi peste un an prosperitatea economică. Șeful statului argentinian, care a vorbit în fața a 200 de conducători sindicali, reușiți la sediul Confederației Generale a Muncii, a menționat că, în 1977, Argentina va exporta mărfuri în valoare de 6 miliarde dolari, față de 3 miliarde cît exportă în prezent. „Programul nostru, a spus Peron, se bazează pe o expansiune realizată ca urmare a acordurilor dintre muncitori și conducătorii de întreprinderi”. După ce a amintit că industrializarea Argentinei a fost opera peronismului, șeful statului a menționat că Argentina are o datorie externă de 7 miliarde dolari, fără a pune la socoteală pe cea contractată cu întreprinderile americane, dar că guvernul consideră că poate tripla numărul bovinelor pînă în 1977. „Lumea este infometată, a spus el, iar noi producem hrană”.

Fără îndoială, din această schiță de bilanț al primelor șase luni de guvernare peronistă, nu pot lipsi preocupările din sfera relațiilor externe, cu atît mai mult cu cît Argentina de azi se află în plină ofensivă diplomatică, promovînd o largă politică de colaborare și cooperare cu toate țările, conform intereselor naționale. Ultima și cea mai notabilă inițiativă din acest domeniu este acordul asupra limitelor teritoriale din Rio de la Plata, semnat la 19 noiembrie la Buenos Aires între Argentina și Uruguay, acord care încheie un litigiu secular între cele două state, deschizînd porțile unei complexe colaborări.

Pekin. Masayoshi Ohira, ministrul de externe al Japoniei, a făcut o vizită de prietenie în China; în imagine: șeful diplomației japoneze este salutat pe aeroport de ministrul de externe chinez, Ci Pin-fei

